

Anul IX

Nr. 7 (71)

SEPTEMBRIE 2012

5 lei

FEREASTRA

Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” - Mizil

REMEMBER

Constanța BUZEA

Romulus VULPESCU

De fapt toate bisericile, toate cultele, sunt manifestări ale credinței oamenilor într-un Dumnezeu. Fiecare își închipuie altfel Dumnezeu lui, dar El este unic. (Ileana VULPESCU)

In Memoriam

DESPĂRȚIREA DE CONSTANȚA BUZEA

Cea mai mare poetă a literaturii române dintotdeauna

Nu credeam să ajung a scrie vreodată un necrolog despre divina noastră colegă și prietenă, *Constanța Buzea*. Acum, la definiția despărțire de una dintre cele mai talentate Doamne a poeziei românești, mă cutremură sute de amintiri începând cu anii noștri de studenție (1963-1968).

În amfiteatrul Odobescu, la cursuri, stăteam între **EI** – Constanța și Adrian Păunescu. Absorbiți în cu totul alte ceruri decât noi – Adrian scria versuri nesfârșite cu litere mari cât greierii, iar, în stânga, Constanța scria mărunț-mărunț cu litere de furnică.

Deseori mergeam la ei acasă, în Drumul Găzarului, unde jucam nebunește fotbal cu Cezar Baltag și Grigore Hagiu, iar peste noapte mă găzduiau în casa bunei mame a Constanței. Dormeam cu toții în aceeași cameră: doamnele în pat, iar eu cu Adrian pe lutul peste care așterneam o plapumă groasă și recitam până la ziuă versuri de Eminescu, Labiș, Esenin și Maiakovski.

În una din zile, era aniversarea *Constanței*, 29 martie 1964 și i-am dăruit, dincolo de buchetul cu garoafe, discurile cu cele două Rapsodii ale lui Enescu, abia apărute la Electrecord, și orele s-au revărsat din poezie în muzică până la răsăritul soarelui.

Vreme de peste 40 de ani aveam orele noastre nocturne de convorbiri telefonice. Eu mă adresam cu numele „*Constanția*” în sensul credinței mele în nelimitatele ei virtuți ființiale și ale existenței sale poeticești care vor supraviețui în ciuda unor cataclisme care au torturat-o cu voce și fără de voce (dispariția lui Adrian și a imnicei lor fiice Ioana).

Constanța a deschis poarta poeziei *De pe pământ* (1963), a trecut prin *Norii*, *Coline*, *Agonice*, a trecut prin *Sala nervilor*, prin *Răsăd de spini*, prin *Limanul orei*, prin *Ploi de piatră*, prin *Cheia închisă*, printre *Pietre sălbatice*, *Ultima Thule*, și a ajuns în *Creștetul ghețarului*, *Netrăitele* și *Roua plural*. Opera ei cuprinde peste 20 de volume de versuri și memorialistică. A moșit, totodată, nașterea a peste 200 de nume de poeți.

Constanția scria cu litere de zăpadă eternă. Cu un condei de cristal. Poezia ei comporta un de fel de romantism conceptual, robust, transcris pe o verticală inflexibilă. În fața operei sale chiar și criticii mari s-au bălbăit ne-reușind să descifreze enigmatica ei genialitate.

În noaptea convorbirilor noastre telefonice, împreună am zămislit, traversând

imense variante, titlurile ultimelor sale volume: *Netrăitele* și *Roua plural* (o mărturisește și în scris), unele dintre cele mai originale denumiri ale poeziei noastre dintotdeauna.

Mi-a dăruit absolut întreaga ei operă autografată mai mult decât măgulitor în toată desfășurarea sa, inclusiv cea închinată copiilor.

Negreșit, Constanța Buzea este Sylvia Plath a literaturii române prin adâncimea și tragismul, paralele, ale genialității sale.

Gheorghe ISTRATE
2 septembrie 2012

P.S.

Ani de-a rândul am corespondat prin poezii transcrise pe frunze palmate de stejar, pe care și acum le păstrez într-un mic hierbar personal, nefriabil, precum alte peste 50 de tablete olografe ale *Sfintei Constanția*.

SĂ NINGĂ...

Definiția nedreptății se scrie în foarte multe feluri! Cel mai crunt este atunci când aparent nu sunt vinovați și efectele ei, ale nedreptății, sunt ireversibile și sfredelesc puterea noastră de înțelegere!

Constanța Buzea face parte din opera de desăvârșire a frumosului prin bun simț, modestie, sensibilitate, adevăr!

Constanța Buzea este acum tăcerea din liniștea zbuciumată a toamnelor celor ce i-au atins, măcar odată, privirea sufletului său bun!

Constanța Buzea face parte din noi și va rămâne în fiecare din noi în starea de veghe cu care, din când în când, reușim să simțim despre viața cea adevărată!

Vom aștepta în fiecare an să ningă să o putem vedea cu nimbul înobilat de lacrimi și lumină!

Emil Proșcan

CATEDRALA MEMORIEI

O catedrală a memoriei cu zâmbete amare zăgăzite pe icoanele de sticlă ale amurgului, cu vitralii viscolite de culorile amintirilor lui Dumnezeu...

Despre Dumneavoastră, Doamnă, se spunea că nu știți decât departele și că, pe treptele de piatră ale cerului, vă dăruiați sufletul celor mai săraci dintre noi, oamenii înlănțuiți cu aripi, flămânzii îngenunchiați în nori așteptând cu mâna întinsă mărunțișul lacrimelor.

Acum e târziu, acum zăpezile poartă numele Ioanei și un fluture orb își îmbălsămează zborul în cuvintele (LM)

TOT MAI SĂRACI...

În ziua de 18 septembrie 2012, a plecat dintre noi, lăsându-ne, mai săraci decât am fost vreodată, inegalabilul truditor al cuvintelor - *Romulus Vulpescu* - cel ce a dăruit lumii una din capodoperele ei lirice inestimabile.

Emil Proșcan

ÎN FIECARE ZI

În fiecare zi, ne batem joc
De păsări, de iubire și de mare,
Și nu băgăm de seamă că, în loc,
Rămîne un deșert de disperare.

Ne amăgește lenea unui vis
Pe care-l anulăm cu-o șovăire;
Ne reculegem într-un cerc închis
Ce nu permite ochilor s-admire;

Ne răsucim pe-un așternut posac,
Însingurați în doi, din lașitate,
Mințindu-ne cu guri care prefac
În zgură sărutările uzate;

Ne pomenim prea goi într-un îrziiu,
Pe-o nepermis de joasă treaptă tristă:
Prea sceptici și prea singuri, prea-n pustiu,
Ca să mai știm că dragostea există.

În fiecare zi, ne batem joc
De păsări, de iubire și de mare,
Și nu băgăm de seamă că, în loc,
Rămîne un deșert de disperare.

DESTIN

Noi ne iubim în paturi de-mprumut:
Pe-o canapea îngustă, fără pernă,
Crezînd că aventura de-un minut
Devine lesne "dragoste eternă".

Noi ne iubim pe scenă, ntr-un decor:
Pe-un sac - umplut cu paie - dintr-o piesă
Eu par un ceas truver rătăcitor,
Tu ești o oră magica prințesă.

Sperăm cu disperare amîndoi
Că ni-e deajuns o-mbrățișare-n fugă
Și că statutul nostru de eroi
Nu poate-apoteoza să-i distrugă.

Noi ne iubim visîndu-ne-n secret
Perechea pasionată și celebră
Trăind în moarte, fără de regret,
Un scurt și iluzoriu act de febră.

Noi ne iubim... dar cuplu consacrat,
Culcat calm, în culcuș fără alarme,
Am deveni doar într-un simplu pat
În care-am învăța cum se și doarme.

Romulus VULPESCU

Un testimoniu

Una din fotografiile lui Caragiale este aceea care-l immortalizează, în costum de arnăut/ arvanit/ idriot, în biblioteca lui de la Berlin. Are un aer interesant, parcă jucat. Tomuri impozante, probabil enciclopedii („ciclopedii”), dau un puternic gir pozițiunii sale visător-meditabundă. Suspicionam, fără prea mare elan, că maestrul farselor ar fi putut să fi băgat ceva butaforie, adică infoliile să nu fie tocmai natur. Nu, am aflat, mai apoi, cu ușurare, sunt testimonii că n-a umblat cu trucaje de platou. Că decorul era natur o probează și o veche mărturie a unui jurist și „ficionar”, **Cincinat Pavelescu**.

Scriitorul (1872—1934) a debutat chiar mai precoce decât mentorul său, Al. Macedonski, la numai șaptesprezece „roze”, cu volumul de versuri și nuvele **De la Milcov** (1889).

Lui Caragiale, vajnic persiflator al școlii simboliste, și a altor scriitori „contimpurani” (Mihai Zamfir nota că *s-a purtat cu toți discutabil. Pe unii i-a defăimat în polemici nedrepte (Titu Maiorescu) de alții și-a bătut joc după ce le declarase prietenie eternă (Vlahuță, Delavrancea), pe alții i-a ridiculizat sângeros numai pentru că nu le înțelegea, pur și simplu, poezia (Macedonski). În orice caz și-a tratat contemporanii literați cu dispreț abia ascuns. (...) Din parodiile și din comentariile caragialiene asupra literaturii române se poate alcătui o antologie a deriziunii absolute, dar fiind că scriitorul Caragiale s-a considerat superior tuturor autorilor care scriseră ceva până atunci în limba română¹) va fi remarcat gongorica prezentare pe care poetul „Noptilor” o făcea cu magnanimitate junelui emul, numindul șeful școlii simboliste, cel mai mare poet al secolului, după Victor Hugo².*

Tânărul fiu al muzelor, ce poartă numele clasic de Cincinat Pavelescu – cum semnala Caragiale – are onoarea de a fi parodiat de directorul „Moftului român” (nr. 27, 3 mai 1893), la rubrica „Parnasul român”, cu macabra „Moartă. Baladă fantastică”. Textul derapa clamoros către lirica sentimentaloidă și relativ atee a lui Theodor Șerbănescu (În durerea mea păgână, / De-aș putea o clipă eu / Aș lua pământu-n mână / Și-aș zvârli în Dumnezeu); balada se derulează gradual, de la o deznădăjduită invocație (O! te-ndură. Doamne sfinte! / ...Poate-n lume să trăiască / Un vermuș clocit de iască... / Și ea nu? Crude părinte? / O! te-ndură Doamne sfinte!), până la o deznădejde „nihilistă” (Stinsă-i scumpa ei viață / Și nimic

n-o mai învie... / Unde-i Dumnezeu? ...Să vie / Să-l stupesc eu drept în față, / Stinsă-i scumpa ei viață!), pentru ca finalul, nici el creștinesc, gândit poate parodic la vesurile macedonskiene grupate în poezia „Înmormântarea cu toate sunetele ei”, să apoteotizeze culminanta durere: *Danga- langa / El își vâra-n pieptu-i șpanga*.

Parodia era încă în garanție, în 1902, când era reiterată în „Calendarul Moftului român”. Din recuzita parodiei, un element va trece în romanul lui C. Stere, „În preajma revoluției”, într-o scenă bufă, prilejuită de lectura lui N. Iorga (Arghir), la un cenacul/salon literar unde era prezent și autorul „Momentelor”, alias Osmanli:

Arghir, cu o voce stridentă vesti: Poem filozofic. Omul!

În fraze grandilocvente, bipedul omenesc era coborât în fața grandoarei creațiunii și comparat cu viermele, care râvnește la slava soarelui...

Aici Osmanli îl opri cu o familiaritate brutală:

- Frate Arghire! Scoate viermele!... Scoate, dragă, viermele că-mi vine să leșin! Autorul protestă.

- Nu se poate domnule Osmanli. Nu se poate! Vei fi dumneata poet. dar nu ești filozof!

Osmanli se apucase cu mâinile de pântece³.

Corozivitatea scriitorului, puțin gentil cu „tinerii promițători”, este mărturisită de însuși Iorga; la încercările sale poetice, Caragiale se oprea numai ca (...) să observe că „lacrimi” nu rimează complet cu „patimi” și recomandându-mi hazliul „pacrimi” ca să nu pierd duioasele „lacrimi”⁴.

În pofida acestor puțin favorabile premize ale unei amicitii, Cincinat Pavelescu va deveni, în timp, unul dintre admiratorii declarați ai lui Caragiale.

În 1901, când prietenii lui Ion Luca îi sărbătorea 25 dec ani de „carieră” scriitoricească, poetul magistrat va sesiza, în „L'Independence Roumaine”, modul în care acesta era vlăguit de ziarul „Universul”, *șapte ore pe zi*, pentru un salariu de numai 400 de lei pe lună; compătımirea era cam tardivă, Caragiale își încetase colaborarea la numitul cotidian, mutându-se cu arme și bagaje la „Adevărul”.

În același an, tot în „Moftul român” (27 mai), sub semnătura Falstaff, directorul publica articolul „Clavir și stigleți”, un fel de dare de seamă asupra unei serii eline de poezie acompaniată muzical și natural, desfășurată la Ateneul român de Al. Macedonski; se sugera existența unor „stigleți” excelsiorizați în capul poetului. Un interviu de mai târziu îi va prileji lui Cincinat confesiunea că a uimit cenacul macedonskian cu o epigramă adresată „pontifului”: *Maestru nostru are-o boală; / Îi plac stigleții; dar în dulap / Văd colivia – șade goală. / Poate stigleți îi are-n cap; nu se știe în ce succesiune s-au derulat cele două „momente”, oricum, din partea discipolului gestul nu era prea fair.*

Mai databilă pare o epigramă, în colaborare cu el (Caragiale, n.m.), când era berar: *Iancu Luca Caragiale / Îți dă bere cu măsură, / Face și literatură... / Însă nu face parale*⁵.

În semna că și el consimțise la „căftă-

nirea” berăriei ca spațiu cultural, în calitate de președinte al comitetului provizoriu al Societății Scriitorilor Români, într-o scrisoare circulară, Pavelescu va convoca pe scriitori *să se întâlnească în ziua de 28 aprilie* (1908, n.m.) *luni la orele opt seara precis, la berăria Wilhem din str. Edgar Quinet*⁶. Abia peste mai bine de un an, la 4 septembrie 1909, are loc, în fine, constituirea S.S.R., în a cărei conducere se aflau C. Stere, M. Sadoveanu, Panait Cerna, Cincinat Pavelescu, Corneliu Moldovanu și Ilarie Chendi. Propunându-i-se să devină societar, Caragiale ar fi replicat cu spirit că e prea mică onoarea „când demult e președinte al Societății chelnerilor”⁷.

Aceasta era deja istorie, la 1 ianuarie 1894, pe când încă, în copărtășie cu Mihalcea ținea berărie în strada Gabroveni, îi adresa unui cunoscut comerciant bucureștean, G. Grideanu, proprietar en titre cu firma La Cco-nașul tricolor, o respectuoasă felicitare, anunțând parcă „externarea” berlineză de după zece ani:

Cremvirștul internațional salută cu respect cârnatul român.

Berea cosmopolită felicită cu stimă pelinul național.

Berarul Caragiale salută și felicită cu dragoste pe confratele său d. G. Grindeanu, supranumit Cco-nașul român.

La mulți ani cu fericire și cu toate cele dorite.

I.L. Caragiale
*Membru român al Societății Internaționale a chelnerilor din tânărul regat al Românie*⁸.

La 1909, când își refuza onoarea se prenumăra în breasla scriitorilor (daco-români?), măgulindu-se cu o demnitate fantezistă, în care ar fi avut considerabilă vechime, se știa că, după repetate falimente, fusese exclus din această onorabilă (față de aceea politică, care a avut mai multe reîntrupări, numerotate cu cifre romane) „internațională”, datorită neachitării cotizației.

O altă memorabilă întâlnire, la care Cincinat și-a avut porția de aplauze, a avut loc la Arad, unde Iorga organizase o șezătoare literară, la care mai participau Goga, Gârleanu, D. Nanu, Corneliu Moldovanu și Al. Th. Stamatiad; acolo, spiritualul trubadur a comis un catren cu dedicație: *O explicație: adorabilul maestru declarase într-un cerc că el este cronometru de lux, pe care trebuie să îl ungi serios ca să nu rămâie în urmă. Maestrului Caragiale: Ești un cronometru fin / Dar la „Românul” ce cauți oare? / Au ei nevoie de ceasornic / Sau tu nevoie de unsoare*⁹.

Când ziarul „Opinia” din Iași îl omagiază pe sexagenarul Caragiale, alături de cuvintele de prețuire adresate de Mihail Dragomirescu, își aduc obolul admirației și mai tinerii Cincinat Pavelescu, Sadoveanu și G. Topârceanu. În aceeași lună aniversară, Teatrul Comedia, din București, organizează un festival dedicat scriitorului; între cei care asigurau, prin lecturi, partea literară se află, alături de Victor Eftimiu, A. de Herz, I. Manolescu, Radu Rosetti, și cel care purta numele clasic de Cincinat. L-a condus și pe ultimul drum, la Bellu.

Poetul va insista a fi colecționarul unei întâmplări intime din viața și familia ma-

(Continuare în pag. 3)

ANUL CARAGIALE

re lui Caragiale, care aruncă o lumină pitorească asupra acestui om atât de capricios și genial. Magistratul avea o mătușă, soră a mamei sale, coborâtoare din spătarul Bucșan, decapitat de turci în veacul al XVI-lea, care locuia, având o culă, și la moșia Parepa /azi, comuna Albești, jud. Prahova). Soția lui Caragiale i-ar fi fost „castelanei” nepoată; despre consortul acesteia, bătrâna proprietăreasă auzie a fi un scriitor care avea reputația că întârzie prin berării și face piese de teatru pe care le și joacă, adică, comprimând, un om care trăiește prin culise și prin berării.

Debarcat împreună cu Alexandrina (Didina, în familie) în gara Albești, se îndreaptă spre cula de la Parepa, care se încăpățâna să nu se ivească, drept care autodidactul scriitor, comod și nu prea amator de drumeții prăfoase, comite un joc de cuvinte în luimba lui Moliere: Parepa? Oui, mais cela ne paraît pas!

Ajunși la nobila rezidență, realizează că bătrâna doamnă nu se trezise încă. Caragiale urcă pe o scară în podul plin de mobile vechi, portrete de familie fără rame și cărți românești imprimate cu litere chirilice și alte cărți grecești și franțuzești din sec. al XVIII-lea. Prins cu activitatea de explorator, Ion Luca uită de ora mesei și, pe la ora 12, se apleacă pe gura podului și strigă unui argat: „Ei, creștine, aduceți-mi mămăligă, brânză, două cepe și un clondir de vin, că eu nu mai cobor la masă. Am treabă aici în pod. Spuneți cucoanelor să nu mă aștepte. Masa, atât de „neaoșă”, la botul calului și al elzevirelor, modul sans facon în care a comandat-o, ar recomanda mai degrabă pe modestul Calistrat Hogaș, în călătoriile prin Munții Neamțului.

Scriitorul va coborâ, patru ceasuri mai târziu, încărcat de elzeviruri, de ediții princeps cu gravuri, de pergamente înflorite cu pajură domnească și de alte prețioase bibelouri și istorice vechituri. Cu înnăscutul său simț scenic, își dă seama că a produs o impresie nu tocmai bună gazdei, cucoana Smaranda, drept care va dreg, la un mod brilliant, bușiocul; seara trimite castelanei flori și o scrisoare în franțuzește, își arborează smochingul și ghetetele de lac și adoptă impecabile maniere high life: *I-a luat brațul bătrânei castelane, ceremonios ca un lord, ca s-o conducă în sufragerie și când i-a făcut o reverență ca la curtea domnească (...) strălucea ca un senior de la curtea lui Ludovic al XIV-lea.* Uimită de manierele soțului nepoatei, perfect om de lume, galant musafir, Smaranda își va fi făcut oarecari imputațiuni de a-l fi taxat drept un boem. Motiv pentru a răscumpăra, la un preț care i se părea foarte modic, devine culantă plusând la articolele de anticariat: *maestrul a ridicat ce-a vrut din pod și din cămară, unde mai găsisese cărți rare și mobile străvechi.*

Obișnuit să vadă din prima „suceala” oamenilor și să speculeze, uneori nu numai literar, sâmburele lor de vanitate, scriitorul a

observat că descendentă spătarului decapitat era stingherită (umilită, notează Cincinat) de faptul că soțul ei, frate cu generalul Semeșescu și fost prefect de Prahova sub domnia lui Cuza, murise numai cu gradul de maior; Caragiale se arăta revoltat de fatalitatea acestei diminuări și, în consecință, într-o perfect de aparentă logică, îi va propune, luând în vedere că *prefectul fiind om de elită ar fi putut să ajungă lesne general*, următoarea reparație: *Eu sunt de părere, tanti, să-l avansăm noi. Gradul postum pe care i-l dăm sunt convins că l-ar ratifica și bunul Cuza, și stăpânirea actuală!* Astfel pentru a îndrepta o injustiție ce părea a izvorâ dintr-un ghinion (soțul castelanei murise mai devreme decât s-ar fi convenit, frustrat fiind, întru aceasta, de onorurile meritate), fără forme, Caragiale îi trimise de la Mützner, litograful Curții regale, cărți de vizită libelate în felul următor: „D-na Smaranda Colonel M., născută Bucșan”.

Emoționează modul în care scriitorul știa să nu rămână dator, plătindu-și, senioral, elzevirurile ș.c.l., prin acele imprimate cu totul speciale, sfidând orice condici cazone și chiar, în extremis și la vârful cel mai înalt al nenorocirii, curtea marțială. Povestea are și o codda, nu mai puțin interesantă, denunțând generozitatea, uneori tardivă, a manieratului oaspete de la Parepa: *Și a purtat buna castelana gradul acesta vreo 12 ani de zile. Atunci Caragiale se pregătea să-l avanseze pe mort la gradul de general. Din nefericire acest gând delicat nu s-a putut îndeplini. Între timp caste-lana, foarte înaintată în vârstă, a închis ochii și s-a dus să-i spuie colonelului să nu mai tragă nădejde de avansare.*¹⁰

Este veridic (și) acest portret al lui Caragiale schițat de Cincinat Pavelescu, are datele de identificare ale scriitorului?

O evocare a poetului și epigramistului magistrat, realizată de E. Lovinescu, vine să cam relativizeze mărturia acestuia. *Nimeni, dealtfel*, - notează „scepticul mântuit” – *nu a afirmat mai energic decât dânsul dreptul invenției fără scop, după cum o dovedește următoarea întâmplare de acum vreo douăzeci de ani (cam 1910, n.m.). Sosind la cafenea „Imperial” târziu, spre ora trei, Cincinat găsi nimerit să se scuze, spunând că a fost la dejun la Costică Arion, tocmai în clipa în care un vecin de masă citea într-un ziar că „aseară d. ministru Arion a plecat la Buzău și se va întoarce mâine”. Prins într-o astfel de situație, oricine ar fi rămas încurcat, pe când, lovind cu pumnul în masă, el exclamă:*

*- Domnule, în țara asta nu-ți mai este permis nici să minți! – cu o sinceritate tipată din adâncă nevoie a omului de a trăi prin invenție și fantezie și cu reclamația imperativă a dreptului poetului de a-și prelungi creația în domeniul faptelor materiale ce n-o admit în societatea noastră*¹¹

Poate, în cazul acesta, Cincinat este asimilabil unui personaj al lui Caragiale din galeria „moftangiilor”, victimă a maniei reprezentativității, „Amicul X...”, tip *eminamente simpatic*, care pretindea că este în cei mai intimi termeni cu personalitățile politice ale momentului (1900, n.m.): Take (Ionescu), Petre (Carp), Barbu (Delavrancea), Nicu (Filipescu), Costică (Arion), Alexandru (Marghiloman), Costică (*ălălalt*, Ollănescu) și toate culisele distribuției ministerelor (cine ce ia: dacă X e „la instrucție”, automat, Y va fi „la război”). Cât despre indignarea de la „Imperial”, este și ea de oarecare factură caragialiană; într-o altă înprejurare, cu o altă miză, scriitorul întreba contrariat și plebeian: *Asta e țară, mă?!*

În notele ediției Piru a mării „Istorii”

călinesciene se însemnează despre memoria-list: *Mama sa, Paulina Bucșan, se considera descendentă unui „spătar Bucșan”, iar mătușa sa dinspre mamă, Smaranda Bucșan căs. Col. Mateescu, era bogată, cu moșie la Parepa.*¹²

O situațiune pricinuoasă ar fi și aceea a descendenței dint-un spătar oltean; ucis de turci; la 1898, genealogistul Octav-George Lecca, arăta, la 1898 „după izvoare autentice”, că acesta ar fi fost Barcea, după alte hrsoave și o cronică anonimă, *Bărcani de la Boxiani, stolnicul (...) renumit prin revoluția ce încearcă a o face cu boierii împotriva lui Radu Mihnea în 1611-12*, complotiștii fiind tăiați de vodă. Lecca, pe care Mateiu Caragiale l-a adnotat și completat – de unde și umbra unei idei că, dacă ar fi știut că nobila familie se înru-dește cu mama sa vitregă, Alexandrina (Burrelly, înainte de căsătorie), ar fi consemnat-o fără doar și poate, înălțurând eroarea finală: *Nu credem că azi să mai existe urmași direcți ai acestui neam, deși nu putem afirma lucrul în mod sigur.*

*Uneori, (în secolul din urmă) și-ai zis și „Bucșănești”.*¹³

Dacă soțul Smarandei (maiorul?) Mateescu era frate cu generalul Semeșescu, cum de nu purtau același nume; o știre despre maiorul (la vremea aceea) Istrate Semeșescu este aceea că a fost, după generalul Grigore Gărdescu, al doilea șef al Statului Major General, în perioada 29 ianuarie – 30 mai 1860¹⁴. Ce va să zică că. *Col. Mateescu?*; a fantazet Cincinat?, a prins „falsul” autorului „Scriorii pierdute”? Șerban Cioculescu observa că, în anumite situații (falsa știre despre capitularea Plevnei, anunțată de Caragiale în „Națiunea română”), realul a fost, încă din 1878, anecdotizat de scriitor și l-a repetat în această variantă, *până i s-a fixat în minte cu puterea adevărului: caz de mitomanie frecvent la „șuietari”.*¹⁵

Valoarea cartelor de vizită de la litograful Curții regale trebuie să fi avut, la vremea comandării, o valoare poate nu egală cu publicarea în „Monitorul oficial”, dar considerabilă. Într-o scrisoare către prietenul său N.A.Boicescu (Berlin, 4 decembrie 1904), Mateiu Caragiale, heraldistul precoce, îi descrie echipajele și blazoanele văzute, regretând că, la București, sunt puține astfel de finețuri: *Magazinele, ca al lui Mützner, sunt pline de blazoane și de carte de invitație la vânătoare unde spune câte sute de fazani sau iepuri au împușcat invitații*¹⁶ Mai mult chiar, furnizorul Curții regale era un artist în toată puterea cuvântului, un propagator al artei moderne de la începutul secolului XX, dacă luăm în calcul cei între care a fost așezat de cercetătorii epocii: *Constantin Brâncuși, C. Cruțescu-Storck, Iser, C. Ressu, Mützner și întrucâtva Teodorescu-Sion*¹⁷. În iunie 2002, la Râmnicu Sărat, la Casa de cultură „Florica Cristoforeanu”, a avut loc lansarea volumului „Caragiale recidivus” de Ștefan Cazimir; într-una din încăperile de la etaj era o reproducere după pictura „Fata cu maci” de Samuel Mützner (1884-1959); furnizorul Curții regale a prins centenarul scriitorului sărbătorit, în 1952, de organele de resort ale R.P.R., ca înverșunat antidinast și acerb critic al societății burghezo-moșierești.

Despre colecționarul de artă Caragiale se cunosc mai puține, corespondența scriitorului, editată de Barbu Cioculescu, însu-mând o laconică cerere către ministrul cultelor și instrucției, Take Ionescu, înregistrată la 4 noiembrie 1893: *Domnule ministru, Cu respect vă ofer tabloul de Andreescu „Un câmp*

(Continuare în pag. 4)

de maci” pentru colecția Pinacotecii cu prețul de 500 lei.

Binevoiți a primi, domnule ministru, asigurarea respectului meu, **I.L. Caragiale**”¹⁸

Rezoluția a fost favorabilă. Rețeta era, totuși, considerabilă, raportată la contractul pentru reeditarea operei, cu frații Șaraga din Iași (la 22 ianuarie 1893), care *i-au plătit pentru „Teatru” suma de 300 lei, și pentru celelalte scrieri, 500.*¹⁹

Nu știm de unde își va fi procurat scriitorul pânza lui Ion Andreescu, fost profesor de caligrafie și desen la Liceul „Tudor Vladimirescu” (astăzi Colegiul „B.P.Hasdeu”) și seminarul Episcopiei Buzăului, între anii 1873-1878, întrucât va lua în antrepriză restaurantul gării Buzău în noiembrie 1894 și va încheia, păgubos, afacerea un an mai târziu.

Cu titlul de inventar, s-ar putea avansa câteva supoziții privind proveniența tabloului; o filieră ar putea fi aceea a fraților Alexandru (1843-1897), proprietar și prefect de Buzău, și Iancu Demetriade (1845-1907), procuror, primar al orașului (1888-1889), deputat și senator conservator, care *l-a sprijinit în vederea plecării la specializare, în Franța, cumpărându-i câteva tablouri.* O altă prezumție l-ar viza pe inginerul M. Iarca (1834, Nișcov-1917, Buzău)(ca și Demetrazii, grec de descendență – Herculești, câteodată grafiati Jar-ka), care, la expoziția dedicată lui Andeescu, în 1927, la Ateneul Român, va expune șapte lucrări ale pictorului²⁰. Oricum, Andreescu era mult prea recent și modern spre a se afla în podul culei din Parepa.

Pe același tărâm al artei, de această dată publice, monumentale, s-ar putea între-zări și existența ploieșteană a castelanei parepiene. Unul dintre oaspeții lui C. Dobrogeanu-Gherea, restaurator în gara Ploiești, nihilistul și bolșevicul Lev Troțki, strategul de mai târziu al Armatei Roșii și deviaționistul lichidat de Stalin, descrie, la 1912, amsamblul sculptural și utilizările lui: La Ploiești, într-un scuar, *un Atlas de fontă susține cupa unei fântâni arteziene. În cele două laturi ale scuarului se află cluburile partidelor conservator și liberal. Atlas este făcut în așa fel încât se rotește în jurul axei sale și, în funcție de cine se află la putere, se întoarce când spre clubul conservator, când spre cel liberal...*

Până și o fântână de fontă este silită să se adapteze la schimbarea regimului de partid! E greu de imaginat o luptă între partide mai îndârjită decât aceea ce are drept arenă România²¹.

Faptul că statuia era manevrată-/abuzată politic, devenind, vorba lui Caragiale „artă cu tendență”, rea potențat de faptul că, așa cum observa C. Stere în romanul său „cu cheie”, *sculptorul avusese reaua inspirație să-l facă pe Atlante fără pantaloni și cu o anatomie prea sugestivă.*

Monumentul era un fel de busolă politică, indicând, cu dosul, partidul aflat în opoziție după cum constata și de Miron Osmanli: *Mergând pe Bulevardul Unirii am văzut afișe: Tălhari!...Bandiți...Apoi...în grădiniță.... Atlantele învărtit...pentru alegeri!*

Apare în ecuație și Nea Nae Galibardianul (liberal rabiāt, va să zică), care intervine, la un moment dat, în orientarea statuii, după cum o cerea situația guvernamentală de fapt. *În consecință directiva „dosului” lui Atlante a fost schimbată. Însă îndată a început scandalul o venerabilă matroană a cetății, coana Sița Mateescu: „Cum? – se plângea ea – eu femeie vădană, cu fete mari în casă, să ne uităm toată ziua în ...Ptiu!”*

Nu cumva era însăși mătușa lui Cincinnati Pavelescu? Aristocrată, deci conservatoare. Văduvă. Smaranda, adică, familial, Smărăndița, Sița. Certamente, „nu pot pentru ca să știu”.

Note:

1. **Mihai Zamfir, Moliere versus Flaubert**, în. „România literară”, nr. 18, 2012, p. XIV.
2. **Marin Bucur, Opera vieții. O biografie a lui I.L. Caragiale**, Vol.1, Editura „Cartea românească”, 1989, p. 367.
3. **C. Stere, În preajma revoluției**, Vol.3, Editura „Cartea românească”, 1994, p. 102.
4. **N. Iorga, O viață de om așa cum a fost**, Editura „Minerva”, 1984, p. 125.
5. **F. Aderca, Constelații critice**, Vol. 1, Editura „Minerva”, 1983, p. 150.
6. **G. Călinescu, Istoria literaturii române de la origini până în prezent**, Editura „Minerva”, 1988, p. 1013.
7. **Marin Bucur, Opera vieții. O biografie a lui I.L. Caragiale**, Vol.2, Editura „Cartea românească”, 1994, p. 390.
8. **Ion Luca Caragiale, Opere**, ediție îngrijită de Barbu Cioculescu, Editura pentru Literatură Națională, 2004, p.1013.
9. **Marin Bucur**, Op. cit., Vol.2, p. 442.
10. **Amintiri despre Caragiale, antologie și prefată de Ștefan Cașimir**, Editura „Minerva”, 1972, p. 141-144.
11. **E. Lovinescu, Aqua forte**, Editura „Minerva”, 1998, p. 115.
12. **G. Călinescu**, Op. cit., p. 1013.
13. **Octavian-George Lecca, Familii boierești române. Istorie și genealogie** (după izvoare autentice), cu adnotări, completări și desene de Mateiu Caragiale, ediție de Alexandru Condeescu, Editura „Libra” și Muzeul Literaturii Române, (f.a.), p. 154-155.
14. **Șefii Statului Major General Român 1859-2000**, Editura „Europa Nova”, 2001, p.1.
15. **Șerban Cioculescu, Viața lui Caragiale**. Caragialiana, Editura „Eminescu”, 1977, p. 64.
16. **Mateiu I. Caragiale, Opere**, Editura Fundației Culturale Române, 1994, p. 373.
17. **Amelia Pavel, Idei estetice în Europa și arta românească la răscruce de veac**, Editura „Dacia”, 1972, p. 43.
18. **Ion Luca Caragiale, Opere**, ediție îngrijită de Barbu Cioculescu, Editura pentru Literatură Națională, 2004, p.1013.
19. **Șerban Cioculescu**, Op. cit., p.203; 284.
20. **Valeriu Nicolescu și Gheorghe Petcu, Buzău-Râmnicu Sărat. Oameni de ieri. Oameni de azi**, Vol.1, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 1999, p.230-231; 71.
21. **Lev Troțki, România și războiul balcanic**, Editura „Polirom”, 1998, p.39.
22. **C. Stere, În preajma revoluției**, Vol 3, Editura „Cartea românească”, 1993, p. 45-47.

Concursul „Fereastră”

DEBUT

Bardon Iulian Claudiu

elev în clasa a IV-a
D - Școala cu cl. I-
VIII „Miron Costin”
Suceava

Al treilea răsărit venit cu balsamul Învierii

Stau lângă un piersic tăiat și putred
Cu viața șifonată,
Cu piroane xeroxate
Înfipite cu putere.
Parcă-aș călca pe uleiuri încinse
Și-aș desena o pictură cu un om
Fără gene.
Simt că ceva din mine își este propria cheie
Cufundată într-o gaură neagră
Ce stă în picioare la fiecare trei zile...
N-aș mai respira păcat,
Ci doar bunătate.
Mi-ar rămâne în gând
O imagine fotografiată
Cu cel mai bun aparat foto,
sufletul.

Noapte cu tălpile bătucite

Mă uit la cer,
Văd un nor fără minte.
Noaptea gândește pentru el,
Și nici nu are emoții,
Ca un copil ce vrea bucurie,
Și o are, dar încă o mai cere.
Nu-și metamorfozează trupul,
Își face emoții din ceară.
Noaptea stă pe trestia timpului,
Iar dimineața e noroi de argint.
Fulgii joacă scena doi,
Îndopându-i pe oameni
Cu greață pentru primăvară.
Luna tocilară vrea să pună o cratimă
Între noapte și zi
fără să o pună pe vreun caiet
ci o scrie pe fața unui copil pistruiat.

Strop de echivoc, undă de emoții, ocean de criză de identitate

Văd undițe ce prind pești cu gust vânat,
Plec din mine cu vise,
Îmi dau jos ochelarii 3D
Și mă cutremură undele soarelui
Ce devorează atmosfera.
Mă simt ca în deșert,
Pe un parchet cu modele nisipoase,
Și cu o lună obeză
Cărată de un tavan mut.

Mă uit într-un CD,
Și-mi văd paralela
Cu un ochi de curcubeu
Și o viață în formă de cub.

FERESTRE SPRE LUME - EDIȚIA A VI-A A CONCURSULUI NAȚIONAL DE LITERATURĂ AGATHA GRIGORESCU BACOVIA

♦ În octombrie 2004, 26 de elevi „cujorși”, sprijiniți de primarul orașului și profesorii **Geta Stanciu** și **Laurențiu Bădicioiu**, puneau bazele **Cenaclului literar „Agatha Grigorescu Bacovia”**. În afară celor menționați, de-a lungul anilor la mișcarea cenaclului au aderat: prof. **Luminița Burlacu**, **Lucian Mănăilescu**, liceenii: **Andreea Aprodu**, **Alexandra Comșa**, **Ruxandra Dobre**, **Anca Elisei**, **Alice Gugu**, **Carmen Zafiu** etc.

♦ A urmat înființarea revistei „**Fereastra**”, inițial ca publicație a cenaclului, impunându-se ulterior în Mizil, apoi în județul Prahova și, treptat, în toată țara, ajungând azi, după 9 ani, la 71 de numere, cu apariție lunară.

♦ În 2007, am editat prima antologie a cenaclului și, în octombrie – același an - am organizat **prima ediție a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”**. Atunci, bolnavă fiind, Doamna poeziei românești, **Constanța Buzea**, regreta că nu poate veni la concursul nostru, în calitate de invitată de onoare, scriind: „*Până atunci (era vorba despre o întâlnire cu Domnia Sa la Mizil – n.n.) rămână nădejdea că lucrurile se vor îndrepta în folosul tuturor. Toate cele bune și reușită deplină în 5 octombrie și întotdeauna*”.

Juriul (președinte **Valeria Manta Tăicuțu**) a hotărât să decerneze Maele Premiu elevei din Suceava, **Aida Hancer**, care va deveni o speranță confirmată a poeziei tinere românești.

♦ Anul 2008 juriul coordonat de **Marius Chelaru** a acordat Marele Premiu elevei în clasa a XI-a la Liceul „Vlad Țepeș” din Timișoara, **Adelina Georgeta Dozescu**.

O a s p e ț i i manifestării au fost:

Gri-gore Vieru („*Iubiți frați. Sunt pentru a treia oară la Mizil și am îndrăgit acest oraș și această lume (...)* Este păcat însă să uitați lucrurile care se întâmplă acolo (în Moldova de peste Prut – n.n.) unde am pățimit și pățimesc și astăzi... Dar, parcă și de Unire mi-e teamă, când văd că unii îl batjocoresc pe Eminescu în țara lui. I-am spus aseară lui Fănuș Neagu: «Noi avem cuvântul și ne retragem în cuvânt, dar oamenii simpli, cei care suferă, ce au?»”)

Adrian Păunescu și Tatiana Stepa ne-au oferit o surpriză extraordinară: „*Pe drumul nostru încoace, datorită complicațiilor șoselelor, am avut timp să scriem și v-am adus două*

cântece noi, două premiere. N-ar fi exclus ca de aici, de la Mizil, în această zi de octombrie, să înceapă cariera a două cântece excepționale ale Tatiane Stepa”.

Iată scurte fragmente din poeziile lui A. Păunescu, transformate de vocea marei interprete în foșnet de iubire peste negura întunecă, necruțătoare, a destinul: „*Foaie verde și uscată/ Într-un mod paradoxal/ Nu se știe niciodată/ Cât mai e până la final// Foaie dulce și amară/ Viața-i totuși un prinos/ poa-te-i cea din urmă oară/ Când putem trăi frumos...*”; „*Mor actorii părăsiți de public/ Teatrul însuși este o fantomă/ Și la catafalc le stau de gardă/ Rolurile care intră-n comă// Ne-au făcut să plângem și să râdem/ În mo-mente bune sau mizere/ Astăzi cu privirea zăvorâtă/ Ei își joacă ultima tăcere// Ce ciudat, acum când mor actorii/ Tragedia ce-am jucat-o moare./ Pentru a afla că fără dâșii/ Tragedia noastră*

e mai mare”.

Fănuș Neagu, aflat pe patul de suferință, a intrat în „dialog” cu spectatorii prin telefon, cuvintele sale vibrând, amplificate nu doar de echipamentele electronice ci și de tăcerea unei săli transformată în catedră: „*Când mă apuc să scriu pe patul de spital, pe care-l ocup de mai bine de un an, trăiesc din plin senzația de irealitate. De pe tristele praguri de fum ale tuturor drumurilor nu mai rămâne decât întrebarea: «A fi sau a nu fi?»*”

Dintre invitații acestei ediții îi mai amintim pe: **Calistrat Costin** – președintele Filialei USR Bacău, **Gheorghe Neagu** – redactor-șef al revistei **Oglinda literară**, **Nicolae Pogonaru** și **Tudor Cicu** (scriitori buzoieni).

♦ La sfârșitul anului a apărut și prima ediție a „**Almanahului cultural**” al Mizilului, publicație ce și-a continuat apariția până azi.

♦ Ediția a III-a a Concursului a fost prezidată de **Riad Awwad**, despre care criticul ieșean **Marius Chelaru** spunea: „*Riad Awwad se adaugă, iată, galeriei de poeți din lumea arabă care au scris pe meleagurile noastre (...) aducându-ne, în felul lui, câte ceva din muzica atât de specială a Orientului*”.

Spuneam atunci, la deschiderea sărbătorii noastre de suflet: „*Împreună, aici, sper să reușim materializarea momentelor de suflet pe care ni le dorim cu toții, momente care să pună în lumina scenei valențele Concursului Național de Literatură Agatha Grigorescu Bacovia, ajuns la ediția a treia*”

Invitatul de onoare a fost, din nou, A. Păunescu, care spunea, cu tristețe: „*Anul trecut eram mai mulți, mai ales prin valorile*

care erau lângă noi, și nu realizam că sunt lângă noi. Așa e făcută ființa noastră, să înțeleagă evenimentele abia după ce nu e mai pot repeta.

Este incredibil, totuși, că anul trecut erau aici **Grigore Vieru** și **Tatiana Stepa**, iar în ianuarie a trebuit să-l lăsăm pământului pe **Grigore**. Ce să mai zic de moartea, la 46 de ani, a **Tatiane**...

Dar viața valorilor este infinită. Și poate asta ar fi una din definițiile culturii: puterea de a semăna azi și de a aștepta recolta cine știe când.”

Într-un mesaj adresat spectatorilor, dl. Academician **Eugen Simion**, menționa: „*Legat de cultura românească actuală ce pot să vă spun, decât faptul că e cam uitată de oamenii politici. Bugetele îi sunt și ele defavorabile, în sensul că dacă e ceva de tăiat, se taie de la cultură (care nu țipă!)*”

Încă două opinii: „*La Mizil am câștigat nu numai Marele Premiu, în urmă cu doi ani, ci și o mulțime de prieteni*” (**Aida Hancer** – membră a juriului); „*Mizilul este, cultural vorbind, un oraș de talie. Pentru că are, anual, două festivaluri naționale de literatură, pe când orașul din care vin eu – Slobozia – nu are, spre rușinea lui, niciunul.*” (**Loredana Dalian**).

Premiile au revenit mai ales scriitorilor din generația tânără, care s-au impus prin prospețime și talent: **George Chiriac** (Marele Premiu), **Andreea Bănică**, **Liliana Sime**, **Florentina Loredana Dalian** (proză), **Adrian Diniș**, **Bargan Ecaterina**, **Vlad Ionuț Sibechi** (poezie).

♦ A fost prima dată când, pe scena din Mizil a răsunat, din eternitate, vocea **Tatiane Stepa**, „deschizând” prima ediție a **Festivalului Național de muzică folk** ce-i va purta numele: „*Vă las toate ce-au fost bune, / Dar și cele ce n-au fost, / Vă las tot ce nu pot spune, / Nu mai are niciun rost. // Vă las dragostea pierdută / Și tot chinul de apoi, / Gura mea nu mai sărută, / Vă las dorul meu de voi. // Vă las drumul către lună / Și copacii mei stingheri, / Vă las lupta mea nebună / Pentru viață până ieri. // Vă las lacrima cu care / Am dormit la căpătâi, / Vă las nopțile amare/ și*

(Continuare în pag. 6)

FERESTRE SPRE LUME

lumina mea dintâi. // Vă las gândul de pe urmă, / Să vă apere mereu, / Vă las iarba, cerul, marea, / Vă las tot ce am fost eu. // Vă las sufletul în palme, / Azvârliți-l printre fragi / Și iertați-mi voi povara, / Toți cei care mi-ați fost dragi. // Dar vă las și bucuria / Și tot cerul meu de stele, / Vă las singura-mi avere, / Vă las... cântecele mele.”

♦ Valoarea deosebită a textelor prezentate în concursul de literatură ne-a determinat, în anul 2010, să edităm o antologie a ediției a treia a concursului, în care au apărut 31 de poeți și 34 de prozatori

Iată câteva din gândurile mele, mărturisite atunci, la spectacolul de premiere al ediției a IV-a a Concursului: „Prin tot ce se va întâmpla pe scena Concursului Național de literatură Agatha Grigorescu Bacovia, avem șansa normalității. Astăzi, aici, putem transcende tot ce e nociv și se interpune între noi și viața noastră. Va fi dovada cea mai elocventă că, orice s-ar întâmpla, n-o să reușească nimeni, niciodată, să ne pervertească sufletele” Juriul, prezidat de actorul **Dan Puric**, a acordat Marele Premiu tinerei prof. dr. în filologie **Carmen Dominte**. Premiile pentru poezie au revenit scriitorilor: **Liviu Ofileanu**, **Victoria Milescu**, **Virgil Diaconu**, cele pentru proză fiind „adjudecate” de: **Mihaelel Perciun**, **Monica Rădulescu** și **Teodor Emilian Barbu**. Iată câteva „reacții” ale oaspeților noștri:

Actorul Dan Puric

„Faptul că am primit azi, la Mizil, într-un colț de pământ al acestei țări, o diplomă de onoare, pentru mine este o bucurie sufletească, în sensul că nu ne-am pierdut reflexul

de a ne asuma valorile. (...)

Am o mirare fundamentală atunci când văd un primar care este implicat în respirația culturală a localității pe care o conduce, în destinul cultural al zonei. Dacă vă uitați în jur, toată lumea este preocupată de eficiența economică și nu există nici un interes pentru dăinuirea prin cultură.

Dați-mi voie să mă înclin în fața acestui fel de a fi, care nu are de-a face cu funcția respectivă, ci cu calitatea omului. (...)

Luați-mă drept idealist, pentru ce vă spun acum, dar o să vedeți: Mizilul despre care vorbea Geo Bogza în 1938 era altul. Nu vă uitați la blocurile astea nefericite ale socialismului, unde stăm ca în temniță? Nu vedeți

că ele au mutilat casa de provincie, grădina, proprietatea fiecăruia? Vreți „acolo”, la apă caldă, la culoarele alea murdare, ghetoizante? Filogeneza ta se schimbă, domnule! Știi ce înseamnă aerul curat, o curte, o grădină?”

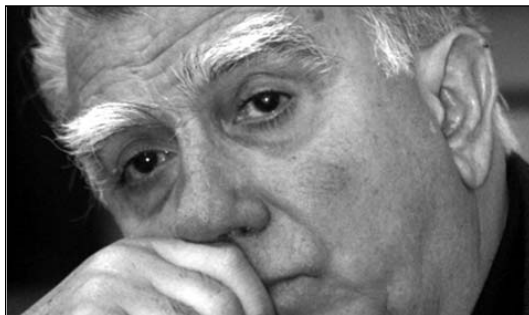
Fănuș Neagu (prin telefonul conectat la stația de amplificare)

„Bună ziua și mi-e dor de dumneavstră, mai ales că se culeg viile! Altădată, la vremea asta eram prea vinovat de adolescență și de poezie. Scriam cu condei de trandafir, condei de viță, domnule Proșcan. Dar... s-a dus. Îmi amintesc că pe vremea când o luam la ureche cu zuluși de călțunică și când ulcelele se învăteau, coapsă la coapsă, prin dreptul ochilor mei eram mai stăpân pe vorbă. Acum sunt mai exaltat; bătrânețea dă o exaltare imbecilă. (...)

Mie acum știți de ce mie dor, ca oricărui nebun? Mi-e dor și aș pleca – spre unde credeți? – într-un oraș din Turcia, Erzurum, oraș al trandafirilor, unde mi-aș cumpăra un cal alb, vreo sută de râșnițe de cafea, și-aș trece în Rusia ca să schimb râșnițele pe vodcă, iar pe urmă m-aș duce pe la Rostov pe Don ca să dau de urma lui Șolohov, unul dintre cei mai mari scriitori ai lumii; pe urmă aș coborî în Crimeea, să-mi adăp calul la fântâna din Bahcesaray. Ca să vedeți ce sămânță de tatar zace într-un brâilean...”

Regizorul Dan Pita (telefonic)

„Regret că n-am putut veni la sărbătoarea dumneavoastră, dar ființez un film cu titlul **Ceva bun de la viață** – după un scenariu de Răzvan Popescu și Alex Moliko...

Să sperăm că, „ceva bun de la viață” vom avea cu toții, chiar și în momentele astea încălcite prin care trecem. Nici eroii mei n-o nimeresc mai bine, dar intenția lor îi așează pe o poziție optimistă. Sper din tot sufletul să reușesc să ajung anul viitor!”

Virgil Diaconu (redactor-șef la revistei Cafeneaua literară)

„Un concurs de literatură la Mizil mi-a sunat mai întâi straniu, ca dovadă că încă nu am scăpat de ideile preconcepute. Dar calitatea evenimentului cultural de la Mizil avea să mă spele de îndoieli și să-mi spună că în orice loc din țara asta se pot întâmpla lucruri memorabile. La urma-urmei, nici Păltinișul nu a fost, înainte de Noica, decât o

stațiune de odihnă.

În fine, Concursul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”, organizat excelent de Primăria orașului Mizil, revista **Fereastră** și Asociația culturală ce poartă numele soției lui Bacovia, în ziua de 1 octombrie, a fost, fără îndoială, un „eveniment reușit”

Gheorghe Neagu (redactor-șef la revista Oglinda literară)

„Mă bucur că sunt, din nou, la Mizil. Anul trecut am lipsit, dar acum doi ani am stat pe această scenă lângă Grigore Vieru, Adrian Păunescu și regretata interpretă folck Tatiana Stepa, pe care o iubeam și o iubesc în con-

tinuare, la fel ca și dumneavoastră. Vă felicit pentru ideea de a organiza un festival care să-i poarte numele, a cărui a doua ediție se va desfășura în această seară.

Simt că, deja, Mizilul a început să reprezinte, pentru lumea creatorilor, un centru de referință, unde venim cu plăcere – a fi prezent aici însemnând, deja, o onoare.”

Florentiu Popescu (redactor șef la revista Bucureștiul literar și artistic)

„Azi, în România așa-zis post-decembristă, cultura nu se mai face la București, sau nu se face numai acolo. Se face prin aceste fundații și asociații culturale, animate de niște inimoși și se face, mai ales, prin reviste. (...) Este un lucru admirabil și, cred personal, că măcar prin cultură vom rezista (...)

E adevărat că se și scrie foarte mult. Dacă Eliade ar învia – precum într-o anecdotă – probabil nu ar mai spune: „Scrieți băieți...!” ci, „Mai și citiți, băieți!” Spun asta pentru mulțimea de grafomani care a năpădit viața literară. Este, și acesta, un adevăr, pe care nu trebuie să-l ignorăm.

Salut manifestarea dumneavoastră de astăzi, de la Mizil, îi felicit pe câștigătorii concursului și mă rog, domnule primar, să vă țină Dumnezeu obiceiurile!”

♦ Ediția a V-a a stat sub înaltul patronaj al domnului Academician **Eugen Simion**, care spunea în cuvântul de deschidere al Domniei Sale:

„Ascultându-l pe domnul primar, care mă lăuda atât de tare, mi-am amintit de ce spunea cândva Caragiale și, ori de câte ori sunt într-o situație dificilă, îmi place să spun aceste vorbe... Caragiale era în exil, să spunem așa, la Berlin cum știți, și în 1909 i-a apărut o carte în România - **Momente și schițe** - despre care a scris un critic din epocă, **Mihail Dragomirescu**, zis și Mihalache, cum îi spu-

(Continuare în pag. 7)

FERESTRE SPRE LUME

neau în derizoriu publicisticii vremii; de altfel era un om foarte învățat, a scris și o carte despre știința literaturii, care este și azi citată de teoreticienii literaturii europene, mai puțin la noi...

Ei, bine, Mihalache Dragomirescu a scris o cronică foarte laudativă și atunci Caragiale i-a trimis o telegramă, care suna cam așa: «Dragă Mihalache, nu ți se pare că m-ai lăudat prea mult, căci mie... nu mi se pare!»

Doamnelor și domnilor, în primul rând vă mulțumesc că m-ați invitat! În al doilea rând, când vorbim despre Mizil ne gândim, invariabil, la **Caragiale**, la **Bogza**, la un scriitor din generația mea, care și el a scris un reportaj formidabil, pe urma celor scrise de Caragiale. Este vorba de **Ștefan Bănulescu**, care venea de undeva de mai departe, din lumea Bărăganului... Mizilul este un oraș care a intrat în literatură, nu totdeauna sub o latură sublimă, dar cel puțin sub una simpatică.

Așadar, când am văzut că Mizilul are ca primar un scriitor și că acest scriitor scoate o revistă, și când am văzut că revista respectivă nu-i deloc rea și deloc mai prejos decât

alte publicații ce apar în orașele românești, sigur că n-am ezitat și am acceptat această invitație. (...)

Domnilor și doamnelor, sunt bucuros că sunt la Mizil, unde trăiesc, ca peste tot, oameni curioși și tineri, ce așteaptă să-și «facă» destinul lor. Domnul primar m-a întrebat dacă am vreo idee despre viitorul acestora.... Nu am nici o idee, domnule primar, pentru că n-am cum, nu știu ce să le ofer nici măcar foștilor mei studenți, actuali doctoranzi. Sigur că îi sfătuiesc să meargă să-și termine sau să își perfecționeze studiile în străinătate. M-ar bucura să se întoarcă...

Am auzit oameni politici lucizi care spun că s-ar putea să trăim, din nou, momentul 1848, când acei tineri superbi s-au întors și au construit România modernă. Nu știu dacă lucrurile se vor mai repeta, nu știu dacă bonjuriștii de astăzi vor fi tot atât de generoși și de patrioți. Mă îngrijorează că ideea de patriotism pare desuetă, că se discută prea ușor, aproape frivol în presa noastră și chiar în literatură despre spiritul național. Este un moment în care, dimpotrivă, ar trebui să discutăm foarte serios despre valorile noastre culturale și despre limba română în procesul globalizării.”

Premiile au fost obținute de: **Adrian Suci** (Marele Premiu), **Carmen Măcelaru**, **Andreea Teliban**, **Leonard Ancuța** (poezie), **Agafiței Florinel**, **Monica Rădulescu**, **Ion Roșioru** (proză).

Înainte de a vorbi despre ediția a V-a a concursului nostru (o von face în numărul viitor al revistei, dedicat integral manifestării) va trebui să adăugăm, la lista celor ce ne-au sprijinit în demersurile noastre culturale și alte nume (cu scuzele de rigoare pentru cei omiși, involuntar, din „catastiful” memorie:

Scriitorii **Adrian Păunescu**, **Nicolae Vieru**, **Fănuș Neagu**, **Ioan Nicolescu**, **Constanța Buzea**, **Ileana Vulpescu**, **Magda Ursache**, **Passionaria Stoicescu**, **Ion Gheorghe**, **Adrian Dinu Rachieru**, **Calistrat Costin**, **Ion Roșioru**, **Nicolae Băciuț**, **Nicolae Silade**, **Aurel Pop**, **Liviu Ioan Stoiciu**, **Rodion Drăgoi**, **Mariana Ionescu**, **Malania Cuc**, **Maria Postu**, **Vavila Popovici**, **Cristi Dumitrache**, **Lucian Hetco**, **Nicolae Mihai**, **Valeria Manta Tăicuțu**, **Nicolae Tăicuțu**, **Marin Ifrim**, **Nicolae Pogonaru**, **Emil Niculescu** etc.

Acestora li se adaugă actorii **Mircea Diaconu** și **Dan Puric**, regizorul **Lucian Pintilie** precum și cantautorii: **Tatiana Stepa**, **Nicu Alifantis**, **Raul Cristea**, **Maria Gheorghiu**, **Mircea Vințilă**, **Magda Pușkaș**, **Emeric Imre**...

În ceea ce-i privește pe participanții la concurs, mulți dintre ei ar fi meritat cu prisosință un premiu, dar valorile apropiate și lipsa banilor ne-au împiedicat să-i răsplătim așa cum ar fi meritat. Dar, suntem convinși, veți mai auzi: **Aida Hancer**, **Alecsandar Stoicovici**, **Deniz Otay**, **Silvia Goteanschi**, **Sorin Lucaci**, **Adela Naghiu**, **Silvia Bitere**, **Andrei Velea**, **Bianca Dan**, **Monica Rădulescu**, **Florina Isache**, **Sorin Turburea** etc.

Premiile ediției a VI-a a Concursului Național de Literatură “Agatha Grigorescu Bacovia”

MARELE PREMIU - Adela NAGHIU (Baia MARE)

POEZIE

(138 participanți)

Premiul I. – Andrei Velea (Galați – 9,82)

Premiul II. Rodian Drăgoi (București – 9,56)

Premiul III. Neagu Raluca Leontina (Călărași – 9,31)

PREMIILE REVISTEI FEREASTRA

Florina Isache (Roșiorii de Vede – 8,81)

Silvia Bitere (Constanța – 8,68)

PREMIUL DE DEBUT

Baraban Iulian Claudiu (Udești – Suceava; elev cls. a IV-a, 10 ani - – 8,68)

MENTIUNI

Grosu Daniela Marilena (Comișani - Dâmbovița)

Bianca Dan (Hunedoara – 9,12)

Ioana (Janette) Carp (Assen - Olanda – 9,12)

Victoria Mărginean (Chișinău – 9, 06)

Nuță Ana Mihaela (Chișinău – 9)

Marilena Apostu (Galați – 9)

CLASAMENT

Gheorghe Pașa (Puchenii Mari - Prahova – 8,75)

Geo Galetaru (Dudeștii noi - Timiș – 8,75)

Linca Kucsinschi (Blaj – 8,62)

Lidia Grindeanu (Cicago - SUA – 8,31)

Maria Postu (București – 8,25)

* Clasamentele vor fi republicate (până la media 6), în numărul viitor

PROZĂ

(93 participanți)

Premiul I. – Chiș Mihaela Simona (Botoșani - 9,43)

Premiul II. – Maria Postu (București – 9,31)

Premiul III. – Otilia Ardeleanu (Năvodari – 9,25)

PREMIUL REVISTEI FEREASTRA

Adelina Cristina Bălan (Focșani– 9,12)

MENTIUNI

Luminița Petru (Bruxelles – 9,06)

Niculescu Tania (Tulcea– 9,06)

Mihaela Becali (București – 9,06)

Monica Rădulescu (București – 9,06)

CLASAMENT

Laza Neculai (Cernavodă – 8,75)

Nina Elena Plopeanu (Focșani– 8,75)

Maria Doina Leunte (Suceava– 8,68)

Loredana Dalian (Slobozia– 8,37)

Irinela Vișan (Satu Mare– 8,37)

Observatii:

Premiile suplimentare și mențiunile constau în abonamente pentru un an de zile la revista Fereastră

Lucrările care au mai fost publicate au fost depunctate. De asemenea au fost depunctați concurenții care nu au respectat prevederile din regulamentul concursului (dar am făcut-o cu oarecare... milă!).

Adela NAGHIU

așa mor poeții

fără să spună din vreme
la ei semnele de moarte
se văd întotdeauna mult mai târziu
și nu pe partea cu oamenii
Ei scriu, scriu
până nu se mai poate face nimic
și toată lumea încearcă
să-i aducă pe calea cea bună
dar ei își cultivă nebunia
în tiraj tot mai mic
trăind mai mult în întâmplările

altora
întorcându-se în viața lor
numai pe străzi lăturalnice
mutându-și sărăcia
de pe-un picior pe celălalt
și sufletul
până în locul de unde
începe să se vadă Dumnezeu

sufletul meu reîncărcabil

cum te târăsc după mine
ca pe-un animal bolnav
cum te mut în fiecare noapte
dintr-un trup în altul
cum îmi apăs pe tine carnea
singura care-mi poartă de grijă
și de sânge
și de limfă
și de toate umorile firii
celelalte zidite de tine
pe o rețea de tuburi și valve
după chipul și asemănarea ta
crezând că astfel voi accepta

moartea
din plictiseală și viața de frică
și viața veșnică de gura satului

numai sufletului meu
i-a intrat în cap că e nemuritor
și acum mă pune și pe mine
să mă comport frumos
să-i spăl cu părul meu
picioarele să-i cânt
din lăută să-i tai vițelul
cel gras să cred în ceva
să mă prefac când carnea
îmi întunecă mințile
-lasă-ți lumea ta uitată
și uitarea mai ține
însă foarte puțin

Stau lângă gura de aerisire a frigii

În somnul în care-am dormit
nu mai e nimeni
toți au plecat
lăsând vorbă să nu fie deranjați
câtă vreme vor lipsi

Trag de viața mea
și nu se deschide poate
am greșit-o

poate nu sunt eu
cel care caută
poate că dincolo nu e
decât moartea
și devin dintr-odată prea
îndemânatic

numai că după moarte
trebuie să-nveți din nou
să vorbești
și pe morții tineri
nimeni nu-i înțelege
vreo câțiva ani

și când încep în sfârșit
să lege ceva
li se pune în mână condeiul
dar scrisul
e cum ai plânge
pe propriul umăr
și numai cei foarte bătrâni
pot plânge și cu ochii închiși

ritualuri de trecere

la naștere femeia iese și ea
dintr-un trup
între viață și moarte
se trece-ntotdeauna prin carne
și cineva se uită repede la ceas
și cineva e spălat

de toate drumurile
și coborât cu grijă
până în vârful oaselor

femeia când naște
naște totul
și strigătul și-l naște-nspăimântată
decupând cu pietre
goluri de aer
unde respirația poate să-nceapă

bărbatul rămâne în urmă
și inelele lui se-nmulțesc
pe trupul femeii
ea strânge din dinți
și rămâne frumoasă
ca o inimă oprită
la jumătatea bății

complicitate

absența ta e singura mea viață
următoare

și popa săracu’
nu știe cum să mă mai ducă
de nas să mă ademenească
să nu trăiesc nimic până la capăt
să-mi fac mai bine planuri

de viitor
pentru atunci când
nu voi mai avea nici trecut
numai să-mi zic des rugăciunile
– în special pe cele lungi –
să postesc să întorc
și celălalt obraz să nu preacurvesc
să nu vorbesc
în biserică
–în fond toate astea
nu-ți iau prea mult timp
și-ți fac mai plăcută așteptarea
numai că nu pot să mă rog
decât atunci când mi-e foarte frică
– spionii trimiși
pe linia frontului
aveau ascunsă-n cariile
măselei de minte
o pastilă de stricină

ce se găsea întreagă
mulți ani după sfârșitul
războaielor

îmi cultiv nebunia

la adăpostul septic al rutinei
ca pe vremuri viermii de mătase
Niciunul nu ajungea
la lumină pentru asta zilnic
îi palpam pe spate
vârându-le aripile la loc
dar oricât amânam
într-o noapte pielea lor subțire
se făcea ferfeniță
și a doua zi găseam alții
în locul lor

Așa am ajuns
după câțiva ani de scârbă
și de observații minuțioase
comandantă de unitate
–mătasea naturală era pe atunci
o rochie chinezească din dulapul
mamei

care pe an ce trecea
se făcea tot mai frumoasă
și-ntr-o zi a dispărut
și-n locul mamei sunt acum eu
tot pândind noaptea
locul acela infect
de unde se zboară prima oară
murind fără să te doară nimic

am ajuns să-mpletesc cosiță albă

până să-mi iau și eu chitară
dar toți foștii mei iubiți
cântau aceeași piesă
și-mi îndeapătau în somn
câte o parte din suflet
asta până când dintr-odată
ceva nu mai suna bine
și a doua zi ascultam o altă chitară
pe care nu știam cum s-o acordez
și după ce-mi zdrobeam degetele
de nu mai puteam scrie nimic
și toată lumea, muștrător –
ai să-mplețești

cosiță albă și tot n-ai să scoți
vreun volum și ce-ți trebuie ție
învățământ ai să corectezi
lucrări de control pân’ la pensie
și tot nu se mai învață ca

pe vremea noastră
și ce-o să mai găsești tu de scris
când și cărțile copiilor copiilor tăi
se vor fi așezat stivă
împrejurul mesei tale
–și așa, fără degete

și fără speranță
tot împleteam cosițe de culori
diferite
și mă rugam să nu albească de tot
mi-am luat și vopsele
de păr și de ochi numai să nu văd
cum încep să albească
dar cu gândul tot la chitară
deși schimbasesm deja
mai multe rânduri de mâini
nu-i nimic și acestea atât de uzate
mi-or prinde bine
măcar acordurile de bază

Acum nu mai am nici un iubit
dar am o chitară grozavă
pe care o mângâi noapte de noapte

se stinge focul în vatra satului

moașele au devenit o raritate în sat
nu se mai naște nici măcar veșnicia
pe cale naturală – baciul’ Todor
dumnezărește comuniștii
că i-au băgat pământul
și vitele în ceapeu și pe el
l-au înfundat la ocnă
de nu-și mai poate
mișca un picior și democrația
de după objnouă – aiștia-ar trebui
pușcați tăți
și adus regele – și poștășița
planturoasă cum n-a dat pensiile
luna asta și hornul de la sobă
–spune nevasta amărâtă – e

ca la țișani
și tu stai și vorbești singur
și nu faci ca omu’
ceva prin casă și mâni-alalt-o
să te pui să mori

și nici n-am plătit popii
și n-ai făcut cărare către cimitir
să poată oamenii sui mai lesne dealul
– dealul cel aproape de Steaua Polară
unde lumea se vede răsturnată
apoi nu se mai vede deloc

feng shui

copilul meu nu știe
că eu scriu
e ca și cum aș alăpta pe furis
un prunc străin
ca și cum aș avea
o boală rușinoasă

(una care nu se vede
în tabloul de familie)
Ar trebui să am mai multă grijă
să nu-l otrăvesc și pe el cu mine
e prea devreme
să-nceap-a gănguri
cu litere de mână
și prea târziu
să mai avem aceeași umbră
Scriu poemul acesta pe o bucată
uscată de memorie
o supradoză de rămânere în viață
și-apoi aștept să-mi dispară

toxinele
să-mi crească din nou
mâinile cele calde
pe care pielea are gust
mai mult de lapte decât de sânge

unul din noi rămâne mereu celălalt

unul din noi
ca o țară văzută din tren
numai seara
când nu mai avem ce face
cu întâmplările
și orele toate se ridică deasupra
ca niște pești morți ne căutam
cum ne-ar lipsi
o parte frumoasă a trupului
și de emoție
ne scapă din mâini cuvintele
și când vine vremea să cădem
pe gânduri

încep știrile
din țară și străinătate
-viața în zilele ei bune
e un șir nesfârșit de camere goale
prin care târâm
diverse instrumente de trăit

Mihaela - Simona CHIȘ

Două anotimpuri

Nu sunt eu în fotografia aceasta. Eu sunt tânăr. Eu sunt frumos. Eu scriu pe ritmuri latine care se împrăstie dinspre noul meu player. Brațele femeilor mă învăluie la fel ca muzica. Trebuie să fac eforturi să mă deprind.

Nu, categoric nu pot fi eu. Ieri aruncam confetti și număram cu voce tare secunde până la miezul nopții dintre ani. Luminile jucau până te orbeau și când ne-am sărutat a trebuit să-ți găsești chipul în semiîntuneric mai mult pipăind cu mâinile... dar chipul tău venea în întâmpinarea buzelor mele și brațele tale mă înlănțuiau în ploaia de confetti care nu se mai oprea – am și acum o pungă pe rafturi – și nici n-aș fi vrut să se oprească vreodată. Sunt îndrăgostit de aceste buline mărunte în toate culorile, mici simboluri ale perfecțiunii, m-aș fi lăsat îngropat de ele până la genunchi, până la brâu, până la piept. Ne-am fi smuls cu greu și ne-am fi trântit peste ele încă o dată, fără să obosim, ca la o bătaie cu pernele. Mirosul de hârtie ar fi plutit cu fumul de petarde și artificii, cu miros curat de amintiri vegetale și de vopsea tipografică ...

Nici nu mai știu dacă noul an a venit, pentru că am închis ochii peste imaginea aceea, așa cum oprești filmul de pe caseta video. Trebuie să fi venit, pentru că zgomotul mașinilor de la primărie, care aruncau nisip pe șoseaua înghețată, trezindu-mă în fiecare dimineață, a încetat.

Doctorul meu spune că stau prea mult timp în fața televizorului. Spune că, dacă nu fac zilnic o plimbare de cel puțin o oră, tind să pierd contactul cu realitatea. Probabil are dreptate. El spune că, dacă aș purta ochelarii, lumea nu mi s-ar mai părea cețoasă și fără culoare. Ce știe el? Ochii mei nu mai suportă contururile țepene, agresive, de ani de zile, decât în dreptunghiul televizorului. Elev fiind, priveam din banca mea un plop ale cărui frunze se zbăteau în dreptul geamului de la etajul trei. Frunzele verzi, mișcate de vânt, se contopeau unele într-altele, legănătoare, difuze. Când mi-am pus ochelarii, frunzele s-au separat net, într-o viermuială obositoare. Am înțeles că teoriile acelea care pun pe seama unor mari peisagiști defecte de vedere, s-ar putea să nu fie chiar atât de aberante precum le credeam.

Pe un alt perete aveam un peisaj de iarnă. Un mic izvor zăgăzuit de gheață și nămeți. Valoarea lui de fotografie era mai mult psihică - mă relaxa. Imaginea iernii mă urmărește în forma ei idilică, a copilăriei, a romanelor rusești. În facultate, pe când făceam practică la o școală mărginașă, directorul ne primea într-o încăpere modestă, plin de material didactic. Ne lăsa acolo să așteptăm până se termina ora. Pe un dulap erau lipite, de sus până jos, desene în acuarelă ale elevilor, pentru

PREMIUL I PROZĂ

ora de desen, cum se văd în toate școlile, în expoziții amenajate pe holuri la ocazii diverse. Unul mi-a reținut atenția: reprezenta o curte la țară, cu două clăi de fân, și o cărare bătătorită murdar în zăpada albă. Atât.

Haina pe care ai dezbrăcat-o are parfumul tău. Materialul moale se lipește de palmă și un curent de aer venind dinspre fereastră înfioară gulerul de blană. Dă-mi-o. Ți-o dau. O țin până te îmbraci. Mâneca stângă, mâneca dreaptă. E timpul să plecăm.

Colega mea avea o haină la fel. Dar pe ea n-o ajutam niciodată să se îmbrace. Părea să nu aibă nevoie. De ce n-am iubit-o? Era, săraca, atât de neatrăgătoare! Urâtă ? Nu, nu urâtă. Ștearsă. Modestă. Insignifiantă. Ieri, sau acum două zile, am întâlnit-o din nou. S-a împlinit, a spus N. Arăți grozav, a spus V. Nu arăta nimic. Era ea. Zâmbetul ei rezervat, ochii linați cu dermatograful, mâna care ține stiloul într-un mod caraghios pentru că învățătorul nu i-a dat suficientă atenție. Ce mai faci? Ce să faci? Are doi copii care îi dau mare bătaie de cap. Are un soț care o bate. Nu, nu o bate - vorbește lumea. Are o casă. Casa e pusă drept garanție la bancă. În pauza de masă ieșim împreună. Coborâm scările, străbatem holurile, trecem prin uși. Cu o mișcare uniformă mâna ta poartă cuțitul și furculița, tăind în bucăți mici felia de pizza. Eu mănânc un cheesburger și cartofi pai stropiți cu maioneză. Aceeași mâncare rece care mă însoțește din anii de facultate, când în fața mea la aceeași masă de pe terasa bufetului se afla, cu figura lui tânără și plăcută, prietenul meu cel mai bun. Câte jumătăți de pâine am împărțit cu el! Și câte deserturi! Câte pachete de biscuiți și câte mere! La ce te gândești? La nimic. Tu la ce te gândești?

Ieșim afară, în aerul rece. S-a făcut cald, zice. Mergem numai până la copacul acela și ne întoarcem, zice. A apărut și la noi moda americană de Crăciun, a coronițelor de brad. Chiar acum trece o bătrână cu o coroniță sub braț. Își ține privirea în jos și suflă greu, din cauza grabei. Mie nu-mi plac aceste coronițe. Știu că multora nu le plac. La noi coroane de brad se fac numai la mort. Cum să pui coroane pe ușa casei? Doamne ferește, parcă ai chema moartea. Și totuși se vând. Sunt ieftine. Dar n-ai să le vezi pe ușă. Nu-nu. La noi oamenii le pun pe masă, în locul bradului, lângă o farfurie cu mere și împodobite cu globuri. Trece un bărbat cu un brad. Molid. Și iar o femeie cu niște crengi mari, cum a fost curățat bradul pe poale.

Trag adânc aerul în piept. Caut mirosul proaspăt de cetină, dar s-a risipit. Uite, zice, schițând cu mâna un gest în aer. Ce se poate vedea pe marginea drumului, iarna? Exact! Câte o vrabie mai ciugulește, confundându-se la culoare cu pământul. Nu a nins de curând, dar mai cade chiciură. Dacă seara e ceață - și de cele mai multe ori nu-ți poți vedea

nici vârful degetelor, dimineața totul e alb. Gerul cristalizează vaporii de apă pe crengile copacilor, pe sârmele de tensiune, pe fiecare pietricică mai proeminentă, pe acoperișe, pe firele de păr din botul calului. Ca fenomen, ceața are măreția ei. Îi ține pe astmatici și pe șoferi în casă. Vremea fantomelor, spui. Lucrurile apar și dispar. Mamei îi place chiciura mai mult. Stă la geam ore în șir și privește afară. Eu ies și scutur copacii. Pe jos se face alb, mama râde. Capătul fularului atârână pe jos. Un fular frumos, împletit, cu multe dungi colorate. Îl ridic și îl înfășor iar în jurul gâtului. Mama râde. Stă în fereastră și îmi face cu mâna, abia se zărește prin geamul înghețat în care a decupat mici cerculețe aburoase. Acum geamul e gol. S-a stărnit o furtună de zăpadă din cer până-n pământ. În învărtejeala mâni-oasă a fulgilor se ridică un balaur negru care spulberă tot în cale. Împinge cu putere în perețele blocului. Îl saltă. Fulgii sunt mari, neprietenosi, ca niște așchii de porțelan, ca niște schije de gheață. În paltonul lui cafeniu, un bărbat a scos câinele la plimbare. Mama îl urmărește cu inima strânsă. Încearcă să-i facă semn. Silueta apare, înaintând încet, ca să dispară iarăși în vârtejul alb. Apare și dispare. Câinele aleargă, împins de vânt. La ce te gândești, spui. La ce te gândești? Mie îmi place și ceața. Mașina rulează foarte lent, într-o mișcare vătuită de norul gros. Nimic înainte, nimic în urmă. Suntem singuri. Îmi pare rău dacă vă grăbiți. Nu mă grăbesc. Printre genele întredeschise privesc pânzele albe pe care le poartă vântul și care se dau la o parte numai ca să facă loc altora. Poate în fața noastră o altă mașină rulează la fel de încet, ca un submarin într-un mare ocean. Sau poate aceste cortine groase nu ascund nimic decât neantul. Și dacă ar fi așa? Nici o diferență, atâta timp cât mașina continuă mișcarea ei legănătoare, care n-are nimic comun cu somnul, deși stai cât se poate de comod și nimeni nu rostește nici un cuvânt.

E timpul să plecăm. Fiecare din noi scoate banii și îi pune pe masă. Îi împingem laolaltă și îi adunăm. Chelnerița vine cu nota de plată. Îi numără fără să ne privească și îi vâra în borseta legată la brâu. Mergem până la copac? Se uită la ceas și aprobă din cap. Trece pe lângă un copac, doi, trei, patru, mulți copaci. Până la copacul nostru. Se distinge cu ușurință prin statura lui masivă, deși ușor cocărită, obosită de atâtea crengi, de atâtea frunze, de atâtea cuiburi câte duce. Scoarța lui e umedă, neagră, aspră. De ce te-ai oprit? zice, de pe trotuar, la doi pași, cu o expresie de mirare. Nu vrei să mai mergem? Unde să mergem? Schițează cu mâna un gest vag către șirul monoton dinaintea noastră. Expresia de pe fața ei se topește brusc într-un desen cu linii moi și dulci, ascuns parțial de suvițele pe care vântul i le aruncă peste obraz. Nu ne cunoaștem chiar atât de bine ca să-ți împărtășesc secretul meu, deși uneori această tăcere a ta mă încurajează: nici neatentă, nici placidă, subliniată de un surâs ambiguu. Ți-am dezvăluit totuși una din durerile mele: m-ai întrebat de ce nu-i scriu prietenului meu. Ți-am spus. N-ai zis nimic. Ai tăcut exact cât să se retragă apele acestui gând. M-am simțit pe jumătate absolvit de povară..

Același vânt rece bate totdeauna iarna prin părțile astea. Vine dinspre răsărit, dinspre stepă. Sau dinspre vest, dinspre munte.

(Continuare în pag. 10)

Două anotimpuri

Sau dinspre cele două râuri. Zonă joasă, de luncă. Mi-aș fi dorit să văd marea pe timp de iarnă. Trebuie să fie turbure, înspumată, iar vântul umed, pătrunzător. Aceiași pini cu acele lor lungi să poarte fulgii de zăpadă așezați unul peste altul fără oprire, ca într-o poiană de munte. Așa cum vara pe crengile lor stăteau întinse în soare micile costume de baie, colorate ca niște fluturi, în timp ce nisipul și sarea se scurgeau în chiuvetă cu ultimele dăre de săpun.

De pe cearșaful meu multe lucruri am văzut. Un copil a îngropat în nisip săndăluța fratelui său pe când mama citea o revistă. Un băiat privea peste spatele prietenei lui la o fată căreia i se desfăcea mereu sutienul de la costumul de baie. Prosopul cu care se ștergea o fetiță era la fel cu al colegei mele, pe care i l-a luat vântul din balcon. Iar profesorul din Vrancea, care însoțea grupul din care făceam acum parte și eu, pentru că vreo trei băieți fuseserăm trimiși să completăm camera, se îndrăgostise de o colegă din fostul meu grup. Ca orice iubire, nu era lipsită de suferință. Bietul profesor, această întâlnire îl găsisese complet nepregătit, însă eu știam la ce să mă aștept, de când o văzusem deschizând pe furiș penarul unei colege de cameră și rupând vârful creioanelor colorate, ca să nu mai deseneze caricaturi din cele mai grozave pentru distracția prietenelor ei.

Așa cum fusesem trimis la altă cameră, la fel și profesorul din Vrancea venise, fără să se fi așteptat, în a doua sau a treia zi de tabără, de la grupul lui, pentru că doamnele care însoțeau noul meu grup făceau față cu greu unor băieți zburdalnici, lipsite fiind de un sprijin bărbătesc. Toate schimbările acestea nu s-au făcut prea greu, fiind găzduite de același palier al unei vile de vacanță cu două etaje. Cum s-a născut apropierea dintre ei, n-aș putea să spun, dar de la un timp îi vedem tot mai des alături. În apă, el, care era un bun înotător, îi prindea colacul luat de val și o ajuta să și-l treacă peste mijloc, apoi o împingea ușor spre mal. Doamnele se speriau din nimic și se panicau, iar el trebuia să le ajute, privind în același timp peste capetele lor. Când ieșeau din apă, se așeza să se odihnească lângă cearșaful ei, direct pe nisip, fără chiar s-o privească sau să schimbe vreun cuvânt. Când se forma coloana de plecare, dacă el rămânea în urmă, rămânea și ea. Dacă ea mergea în partea stângă, el flanca grupul fără greș tot pe stânga. La masă, în cantină, el se ridica să-și salute colegii care intrau însoțind alt grup, apoi trecea pe la mese întrebând cum e mâncarea, oprindu-se de fiecare dată și la masa ei, care îl aștepta, pentru că nu arăta niciodată surprinsă, de parcă așa trebuia să fie. Ghiceam în ochii ei emoția de fiecare dată când el apărea. Era un tânăr de statură medie, slăbuț, foarte oarecare în cămașa albă de vară, dar fără îndoială cu o plăcută expresie de fermitate pe chip.

Ce-o fi găsit la fetița de unsprezece ani, când erau atâtea alte fete mai frumoase, mai bine făcute, îndrăznețe, deși eu însumi îi eram recunoscător în sinea mea pentru gestul ei de a rupe creioanele, pentru că și pe mine mă luaseră de câteva ori la ochi domnișoarele încrezute, desenându-mă în fel și chip.

Aproape mi-a părut rău când s-au despărțit, cred că nici nu și-au spus la revedere, pentru că în ultima zi grupurile au avut program separat, fiind o zi rece, în care nu se putea face baie în mare, și am mers să vizităm

acvariul și magazinele de suveniruri. Le-am luat părinților o scoică destinată a servi drept scrumieră, deși nici unul din ei nu fuma, dar au folosit-o musafirii, iar mai apoi chiar eu.

Apa caldă îmi șiroiește pe trup ca o mângâiere plăcută. Închid ochii. Aburul dens îmi dă amețeală. De căldura soarelui mi-a scăzut tensiunea. Cumpăr o ciocolată fierbinte, o beau mergând fără grabă și arunc paharul în primul coș. Înainte de a urca în cameră, mă opresc la scrânciobul de fier vopsit verde din marginea aleii. Mă leagănă agale într-o mișcare pe care o întrețin împingând ușor în pământ cu piciorul. Dintre căsuțe apare fata cu pantalonii în carouri. Vine direct spre mine și o las să se așeze. Mișcarea continuă, mai greoaie. Vecina mea vorbește fără încetare și încearcă să-mi bage mâna în păr. Mă împotrivesc, dar insistă, ne luptăm în balansul dezordonat, corpul ei subțire e în brațele mele. Furios, fumez în balcon o țigară și imediat încă una, ca să alung atingerea rece a degetelor ei.

De îndată ce închid robinetul mă pătrunde o senzație de frig pe care o alung prin câteva tremurături. Dar, ieșind la soare, pielea se înfierbântă din nou și poate ar trebui să renunț la țigara pe care mi-o aprind așezându-mă în scrânciobul vopsit verde din capătul aleii. Închid ochii și construiesc, în stare de trezie, frumoasa virtuală care să înlăture monștrii ridicați din subsolurile visului. Cum era teoria ta? Că dacă i-aș lăsa să se apropie, să-i privesc măcar o clipă, i-aș putea târî după mine în lumina tare a zilei... Dar ce s-ar întâmpla dacă n-aș deschide ochii la timp și, apropiindu-se prea tare, m-ar târî ei în beznele fără fund? Ei? Mai bine mă întorc la frumoasa virtuală, care stă și mănâncă o înghețată de ciocolată la cornet, și de căldură înghețata a început să se topească și să se prelingă din napolitană în stropi cafenii.

Cafeaua a curs din ibric mai bine de jumătate. Flacăra aragazului aproape s-a stins. Mamei îi stă bine cu părul prins așa, în coc, cu bărbia rezemată în palmă, dar trebuie să fie foarte supărată dacă n-a observat. Florilor nu le pria zațul, nu știu cine a venit cu ideea, mucegăia tot împrejur. Noroc că n-am pierdut florile astea albastre-mov, care cresc toată iarna dintre frunzele rotunde, pline de puf. Cealaltă, înaltă, s-a dus. Era un copăcel cu flori roz. Cineva zicea că e leandru, și că e otrăvitor. Bine măcar că a rămas asta albastră, cu frunzele pufoase, care înflorește toată iarna și la care mama obișnuia să arunce zațul când bea cafeaua în sufragerie cu musafirii, după ce plecau aceștia și ea se pregătea să spele ceștile și farfuriile care se adunau, până a observat că pământul din ghiveci mucegăia și plantelor nu le pria deloc.

Perioada sărbătorilor s-a încheiat de ceva timp. Noptile sunt acum mult mai liniștite. E miezul nopții și nici o mișcare pe stradă, orașelul pare pustiu. Ninge de mai bine de o oră, un strat alb a unit șoseaua cu trotuarele, delimitând clar un pătrat între blocul meu și cele două de vizavi, care fac un unghi drept. Prin micul scuar a trecut, cu botul în pământ, un câine. Urmele abia imprimate s-au șters ca o declarație pe nisip. Felinarele desenează rotogoale de lumină cu marginile difuze. Sub felinar ninge des, învârtelit, dar ninge și mai încolo, în semiîntuneric. Albul acesta neîntrerupt dă o stare de beție, mă ține într-o hipnoză din care nu mă pot desprinde ca să mă culc. Albul a unit și apropiat blocurile într-o intimitate deplină; șoseaua care le despărțea arătând două direcții de plecare a dispărut.

Sub lumina felinarului nu se întâmplă nimic, decât legănarea unei umbre, o formă

purtată de vânt pe sfoara ei de deasupra străzii. Precedată de fasciculul de lumină verzuie a farurilor, răsare neauzită o ambulanță înaintând cu o precauție grăbită, stârnind mici norișori, lăsând pe mijlocul șoselei urme estompate. O altă mașină iese dintre blocuri, numai ca să facă un ocol larg și să se întoarcă. Două-trei becuri aprinse indică niște magazine cu lacătul pe uși. În dreptul geamului, un tei cu ramurile zgârcite de ger. Mai are, încă, nescuturate, câteva roade ale verii trecute. Forma unei mașini aproape îngropată într-un morman de zăpadă se distinge în marginea rotocolului de lumină, unde începe întunericul. Ai crede că motorul ei nici n-a pornit vreodată. Strat peste strat s-a adunat pe capota ei, zăpada proaspătă acoperind zăpada veche.

Ninsoarea văturește ca valurile unei mări. Albă. Întunecată. Tulbure. Mă înfășoară strâns, strâns, încălzindu-mă. Respirația ei e proaspătă. Căldura ei mă înăbușă, dar degetele ei reci bat tamburina pe obrazii mei, pe frunte și pe pleoape. Aș putea să stau gol în ninsoare, atât mă simt de ușor. Respirația iernii trece prin mine, scurgându-se în pământ. O durere nevăzută îmi săgeată palmele, lăsând vântul să treacă prin răni. Sângele bate cadențat în timpane, ca soldații la manevră. Fac bulgări de zăpadă și îi clădesc să-mi fie la îndemână. Îi arunc unul după altul. Fac o altă piramidă din bulgări de zăpadă. Îi arunc unul după altul. Nu am nimerit nimic, i-a înghițit ninsoarea. Iată iarna aceasta, cu mersul ei cunoscut, cu mirosul ei cunoscut, cu fulgii de zăpadă agățați de lungile lor fire, iat-o răsărind din valurile de ninsoare, dintre franjurii de zahăr pe care îi ating cu limba, plină de sevă e savoarea lor dulce, de zahăr ...

*Ingrid
STOLERU*

(Elevă, Colegiul Național Iași)

muncel. istorie canină

în tabără și câinii
latră poezia unii au lătratul de oraș
de parcă versurile lătrate
ar fi din var nestins acoperite
de cămăși unsuroase de rocă acoperite

și apoi descoperite

alții latră scurt mestecă vers
cu vers iau pulsul versurilor
rând pe rând
caută chipul celui care scrie
mereu trist mereu cu mâna
pe armă

câinele lui stătescu
are inel la picior nu latră
decât în podul palmei lasă

câte un vers în fiecare
cutie de scrisori mușcă tare de fiecare os
de fiecare cuvânt

când plec din tabără poezia lui ion mureșan
turbează

Andrei VEELEA

PREMIUL I POEZIE

Andrei Velea s-a născut la 3 februarie 1980, Galați. A absolvit Facultatea de Studii Economice Galați. A debutat cu poeme în revista „Școala gălățeană” (2001), iar cu proză în revista „Caligraf” (Alexandria, 2011).

Cărți de poezie publicate: „Gimnastul fără plămâni” (Ed. Centrului Cultural Dunărea de Jos, Galați, 2010) și „Hotel în Atlantida” (Ed. Fundației culturale Antares, Galați, 2011). A primit mai multe premii (Premiul Uniunii Scriitorilor Filiala Sud-Est, pentru debut, 2011) etc.

ziua în care poezia nu a salvat lumea

*

poezia nu a însemnat niciodată mare lucru

în afară de o duzină de legi scrise în versuri,
niște doamne cucerite
și o mână de regi distrați copios,
poezia nu a contat

altminteri, dacă poezia ar fi însemnat
mare lucru,
ar fi stârnit războaie, i s-ar fi alocat resurse,
iar poeții ar fi avut
case impunătoare
și demnități înalte în stat

însă de undeva (nimeni și nimic
nu putea explica),

ceva imposibil de descris
venea, călca, făcea să tremure, descărna,
dezintegra, deșelenea, sfâșia,
cuprindea pe dinăuntru și măcina,
exploda, suiera, zbiera,

de-așa natură încât toți au realizat
că numai poeții, cu fantezia lor,
ar fi putut înțelege
și salva lumea cu un poem, ceva

însă niciunul dintre ei nu era de găsit:

adunați undeva la o margine îndepărtată
de pădure,

poeții desenau rime alambicate
pe trupurile frunzelor
care cădeau timid

au auzit un strigăt disperat, îndepărtat,
însă au crezut că e doar soarele care apune

sufletul românului

*

sufletul românului e ca pâinea caldă,
plină de e-uri și ambalată în pungi de plastic,
e ca pâinea rotundă precum o minge de fotbal
care crește dimineață de dimineață pe cer,
în locul soarelui

și apoi e comercializată pe o piață
cu evaziune fiscală de peste șaptezeci la sută.

sufletul românului este eminescul
dincolo de care nimeni nu a mai scris
și nu va mai scrie
niciodată
nimic.
pixul a fost ascuns, hârtia destrămată.
blaga a fost o lebădă mută,
iar arghezi s-a hotărât prea târziu.

sufletul românului e un maidanez
care hămăie la miez de noapte
mușcând, infometat, din lună.
apoi pompează antirabice
cu seringi lungi, de cristal.

sufletul românului construiește
o biserică lângă fiecare birt,
o biserică lângă fiecare școală,
o biserică lângă fiecare instituție a statului;
sufletul românului compensează laicitatea
fiecărei pietre de pe stradă
cu o cărămidă la temelia unui locaș sfânt.
închei:

străinule rătăcit în ceață,
adulmecat de bestii din infern,
purat de vântul sorții prin negre genuni,
nu uita
că sufletul românului te primește
cu brațele deschise,
cu pâine și cu sare,

însă, repet:
ai doar trei șanse din zece,
rusească ruletă!,
să nu fie la negru

atunci când cerul e ursulețul mișă

*

când gheorghe trece pe sub
acoperișul complexului țiglina,
toate becurile se-aprind deodată

gheorghe se-mbracă-n culori extravagante,
poartă trei perechi de haine pe el vara,
ochelari de soare ziua și noaptea,
umbrelă multicoloră
și barbă de filozof

la el găsești orice:
o insignă ruginită cu ursulețul mișă,
o carte de-a lui knut hamsun,
un aparat vechi de fotografiat sau un tranzistor

îmi zice unul odată:
„bă, ăsta o fost om deștept, inginer,
dar l-a părăsit nevastă-sa, l-a lăsat pe drumuri
și de atunci a luat-o razna”

gheorghe mănâncă cerul printre câini,
citește printre câini
și vorbește, deopotrivă, cu oamenii și câinii

când îl întâlnesc la o masă-n „carmen”,
îi dau o bere să-mi spună ce crede
despre americani, petrol sau egipt

când îl întâlnesc în „taxodos”,
îi dau o bere să-mi spună cum ar scoate
românia din criză

când gheorghe pleacă din bodegă,
la intrare îl așteaptă zece maidanezi
care nu l-ar părăsi niciodată

cu aparatul de stat în îngrijire personală

*

nu știu ce-a fost în mintea mea
în acea dimineață -
probabil credeam că la ușă sună
chiar dumnezeu,
să-mi demonstreze personal că există,
ori inspirația pentru cel mai frumos poem
scris vreodată

când am deschis, m-am trezit față în față
cu întreg aparatul de stat,
venit val-vârtej să-l iau în îngrijire personală

președintele a ocupat cel mai comod
loc - canapeaua,
parlamentarii s-au cazat printre plantele
și peștii din acvariu,
miniștrii printre oalele din bucătărie,
iar secretarii de stat pe balcon,
alături de scrumieră;
consilierii toți au populat șifonierul

și cele două nopțiere
(în bibliotecă nu mai era loc și nici nu aş fi fost
dispus să scot vreo carte!)

când a venit soția de la serviciu,
și-a pus mâinile-n cap -
era o debandadă mai mare decât
într-o minte rătăcită

băbuțele vecine au văzut totul prin gaura cheii,
așa că au început să-mi aducă o cană de ulei,
un pumn de orez și câte o pâine -
„vai, maică, nu știu cum o să vă mai descurcați
acum”,

însă imediat au reclamat la administrație
cum că în apartamentul meu locuiesc
câteva mii de persoane;
soția deja se gândea să facem un credit
mai mare

și să nu ne mai mutăm de la două
la patru camere,
ci direct în casa poporului!

dar, vai, sunt poet
și nu pot ascunde nimic niciodată...
așa că am ieșit cu aparatul de stat la plimbare,
în supermarket la cumpărături,
pe băncuțele din parc la joacă,
de îmi făceam vânt cu un evantai
de înghețate și acadele

când am declarat la fisc că am aparatul de stat
în îngrijire personală,
am fost refuzat pe motiv că am scris în versuri;
când am revenit, fără metafore, adăugând
la fiecare zece cuvinte câte un „la propriu”,
am fost refuzat sec pe motiv că
„așa ceva e imposibil,
nu s-a mai pomenit în anale”

și uite-așa am rămas cu aparatul de stat
în îngrijire personală,
cu o anarhie mioritică în țară,
cu o soție tot mai nemulțumită de spațiu,
iar eu tot mai nemulțumit de timp -
nu mai am când să scriu un poem
sau o povestioară...

mai bine nu-mi făceam iluzii
și nu deschideam,
mai bine aveam un zid rece și nu o ușă,
mai bine mă făcea mama inginer, economist
sau zidar prin italia
și nu poet cu suflet exagerat de mare

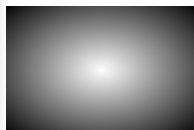

Maria POSTU

(PREMIUL II - PROZĂ)

Adevărata psihologie a unei femei înșelate

Se simțea extrem de stânjenită de inedita postură în care se afla și ar fi vrut să le poată spune celor din jur că nu-i frumos să vorbești despre cineva care te poate auzi, fie că spui lucruri bune sau rele, tot bârfă se cheamă. Era ca atunci în copilărie când abia împlinise 5 ani dar se tot întreba cum vin copiii pe lume, teoria berzei nedovedită de spectacolul oferit de familiile de berze care poposeau primăvara la marginea satului fără să țină bebeluși în cioc cum i se spunea, nefiind în măsură s-o convingă de veridicitatea afirmației adulților, iar tu tocmai ai surprins o discuție aprinsă despre sex, ascuți foarte atentă prefăcându-te că te joci iar adulților nici măcar nu le trece prin cap că știi, că ai înțeles adevărul lor.

Îmi place să am casa plină. Tocmai a fost miercuri Mina pe aici, miercuri e ziua ei de curățenie și casa lucește. Mă simt liniștită din punctul acesta de vedere. Nu-mi place niciodată să fiu luată pe nepregătite. Mina s-a întrecut pe sine de parcă ar fi intuit că vom avea vizite numeroase și neprevăzute (nu știu de ce, dar întotdeauna am bănuțat-o pe Mina de înzestrări oculte, multe din temerile sau previziunile ei devenind de-a lungul timpului reale): a aspirat, a spălat geamurile, a frecat căzile, în fine, totul strălucește. Dar uite-o și pe Mina, stă într-un colț și nu vorbește cu nimeni, e clar, persoanele din această cameră nu sunt pe lista ei de menaj. Și chiar dacă ar fi, n-ar trata-o pe Mina ca pe o prietenă sau ca pe cineva apropiat ci ca pe o slugă. Mereu i-am demonstrat Minei că pentru mine ea nu este doar o femeie care îmi cunoaște culoarea și mirosul desuurilor, îmi calcă lenjeriile, știe unde îmi rățăcesc cele mai ciudate obiecte, nu se sperie de dezordinea din debaralele mele, ci mă ajută ca pe o prietenă. Mă jenam de asta, de aceea pleca mereu de la mine cu dublul sumei pe care o lua din alte case. Plus cadouri. Da! Câte cadouri i-am oferit de parcă aș fi primit vizita unei ducese. E așa supărată, draga de Mina! Nu are de ce, de acum încolo tot ea va avea grija de casă. Nu vor chema pe altcineva. Mai aproape de mine, pe fotoliul meu preferat unde am savurat atâtea cafele cu așa-zisele mele prietene, stă Veronica. Ca întotdeauna e îmbrăcată în negru, culoare care, după cum i-am spus de nenumărate ori, atrage nenorocirile și nefericirea în jurul tău. Așa s-a întâmplat și în cazul ei: mai întâi Grig, bărbatul ei a plecat în Anglia și dus a fost vreme de 5 ani, sub pretextul că dacă ar veni în țară în perioada asta, ar pierde nu știu ce în procesul de obținere a cetățeniei. Nu te-am iertat niciodată, dragă Veronica pentru că mi-ai ascuns plecarea lui Grig din țară, de parcă ar fi fost mai știu-eu-ce misiune diplomatică de care nimeni nu trebuia să afle. Eu îți spuneam tot, Veronica, de la detalii ale vieții intime până la zerourile din conturile soțului meu. Tu n-ai catadicsit măcar să mă informezi că soțul tău cu care oricum nu comunicai de fel, a plecat la lucru, orice ar fi fost bun pentru domnul mare specialist în IT dar la acel început de deceniu noua, chiar și un

specialist ca el era prost plătit în țară. Numai că domnul nu s-a mulțumit acolo cu orice, îmi povesteai tu crâmpie din aventura lui londoneza de parcă ți-ar fi fost teama că ți-aș putea cândva transforma viața într-un roman de succes și tu nu voiai și nu vrei nici acum să ieși din anonimul protector și călduț, nu, ți-e mult prea teamă de ce s-ar putea ascunde dincolo de acest anonim din care totuși visai ca orice mamă responsabil să-ți scoți copilul, Valentin, prietenul fiilor mei, nu atât de prieten încât să împartă cu ei alte secrete decât cele legate de iubirile adolescente sau de revistele și filmele interzise (da, în adolescența copiilor noștri, Veronica, mai erau încă luși eu, nimic nu mai e tabu). Așa că, dragă Veronică îți poți reproșa în sfârșit că ți-ai îndepărtat și soțul și fiul. Da acum am acces la gândurile tale interioare, ca și cum mi-ai fi comunicat parola de acces spre mintea ta, că te recunoști vinovată și de plecarea lui Grig și de plecarea lui Valentin în 2006, tot în Londra de unde avea să fie atras de alt miraj, ca și tatăl său, de data asta și mai îndepărtat, al Americii, și iarăși cifra 5 fatidică, 5 ani sunt de când nu l-ai văzut nici pe fiu nici pe tată și da, negrul te prinde, te acaparează Veronica, un om plecat ce refuză să-ți vorbească, să-ți scrie, să-ți răspundă la telefoane, care-și schimbă adresa de mail, nu-ți comunică adresa unde locuiește, da, e un motiv de doliu. Îți înțeleg durerea și de aici unde tu nu mă urmezi încă așteptând să-ți reîntâlnești fiul răătăcitor, mă întreb, deși te cred vinovată, dacă meriți o pedeapsă atât de mare, dragă Veronica.

Lângă fereastră, pe canapeaua dublă pe care am achiziționat-o de curând deoarece modelul îi plăcea foarte mult fiului meu cel mare, Tudor, stau chiar ei, cei doi aștri ai vieții mele, Tudor și fratele lui mai mic, Virgil. Nu le convine, simt asta, să stea laolaltă cu atâția adulți cvasi necunoscuți și să suporte întrebări de genul: „Și ce faci după master? Te mai întorci aici? Evenimentul de azi ți-a afectat planurile de viitor?” Da, eu am devenit un eveniment care, presupun binevoitorii oaspeți ai casei mele, ar putea cu bună știință să afecteze viitorul copiilor mei. Le ghicesc neliniștea, confuzia, spaima în fața întâlnirii cu necunoscutul. Cel mic se apropie de fotografia mea cea mai reușită, cu cei doi fii alături și-și plimbă degetele pe sticla ce o protejează. Ce bine că nu-mi poate vedea lacrimile și nu poate ști ce gândesc! Plănuisem să ne vedem abia de Crăciun, sunt 3 luni până atunci, doamne ce mult mi se părea... Copiii își luaseră deja bilete de avion spre București și eu trăiam deja, deși nici nu începusem serviciul, în atmosfera magică a sărbătorilor de iarnă când familia se reunește și se părea că nimic nu umbrea fericirea și armonia tuturor. Până și tatăl lor era împăcat, mulțumit că și-a sacrificat fericirea personală ca să stea cu noi. Desigur, nu îi era ușor. În ultimii

ani trebuise să se împartă între noi și cealaltă. La început îi nega existența, acuzând sarcinile de serviciu, apoi a urmat scuza deplasărilor tot mai numeroase și în locuri tot mai exotice plătite din banii firmei care, surprinzător, aducea beneficii tot mai mici. A trebuit să-l rog pe Filip, prietenul lui și apoi al meu din primii ani de căsătorie să efectueze pe cont propriu o mică anchetă discretă și confidențială condimentată cu fotografii și filmulețe edificatoare ca să am dovada infidelității lui Cosmin. Vă imaginați că l-am pus față în față cu dovezile infidelității sale ca o mahala-gioaică de cartier? Sau că l-am pârât bătrânului său tată sau surorilor sale rugându-le să-l readucă pe calea cea dreaptă? Ei bine, se vede că nu mă cunoașteți și că habar nu aveți de adevărata psihologie a unei femei înșelate. M-am prefăcut că-l cred. I-am acceptat scuzele, l-am acoperit cu diplomație în fața copiilor, a surorilor, a rudelor, a prietenilor, a subalternilor care de multe ori aveau nevoie de el și pentru că nu le răspundea la telefoane și emailuri, mă căutau pe mine. Dacă până să am certitudinea că mă înșeală mă surprindeam uneori acuzându-l, de acum încolo însă, devenisem extrem de abilă în a mima perfec-tă încredere în el, reîntorcându-mă la o blândețe și tandrețe pe care o manifestasem față de el în primii ani ai căsniciei noastre de peste 20 de ani când orice ar fi spus sau ar fi făcut îl acceptam și îl credeam. Era surprins de schimbarea mea de atitudine. Cum, nu mai trebuia să mintă? Nu mai trebuia să-și pună prietenii să-l sune la miez de noapte pretextând un joc de cărți sau o ședință nocturnă neașteptată? Nu mai trebuia să mimeze oboseala și dureri fizice de tot felul când venea acasă spre a evita să facem dragoste? Devenisem atât de înțeleghătoare, atât de... maternă față de el, atât de lipsită de curiozitate, naivă chiar acceptând, prefăcându-mă că accept orice scuza puerilă pe care mi-o servea cu nonșalanță din ce în ce mai des. Era derutat, simțeam asta dar nu avea timp să-și pună prea multe întrebări. Filip nu avea să mă trădeze niciodată, îi plătisem gras discreția chiar cu bani din conturile soțului meu. Era un alt fel de trădare, mult mai savuroasă, mai voluptuoasă decât a lui și ce îi sporea intensitatea, era faptul că el nu știa și nu avea să știe niciodată că eu știu. Știu dar mă prefac că nu știu. Voiam să-i sporesc dependența față de ea și ura față de mine. Cu cât eram mai drăguță, cu cât mă implicam mai mult în treburile familiei, ale firmei, preluându-i o mulțime de sarcini de pe umeri, cu cât eram mai puțin curioasă să nu întreb unde dispar unele sume de bani sau unde dispărea el când erau cele mai multe probleme de rezolvat la firmă, cu atât creștea și ura lui față de mine. La început și-o ascundea. Apoi a început să izbucnească discret în fața mea. Eram calmă, îi explicam cu un ton cald că totul e în regulă. Se enerva și mai mult și s-a întâmplat ceea ce doream să se întâmple. A început să mă atace în fața celorlalți asociați ai firmei care erau total nepregătiți pentru a asista la certuri de familie în cadrul oficial al biroului. Da, eram o victimă, pozam cu talent într-o victimă. Asociații săi știau și mă compătimeau că nu știu. El continua să mă atace, că-mi neglijez casa, că stau aici la birou unde se știe, de mulți ani e locul său, că sunt geloasă. Eu, geloasă? Râdeam în hohote... Pe tine dragul meu soț, care mi-ai oferit o viață de prințesă, care mi-ai arătat lumea, mi-ai

(Continuare în pag. 13)

ADEVĂRATA PSIHLOGIE...

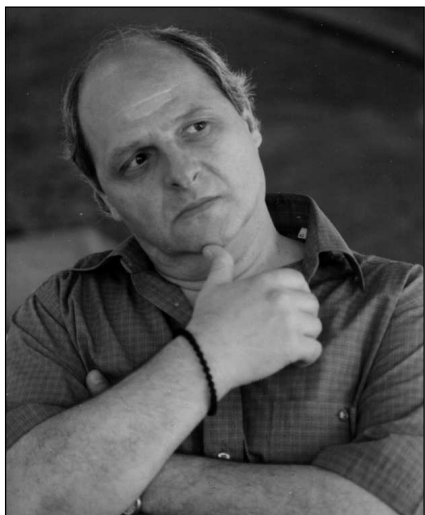
mi-ai dăruit doi fii minunați, cine nu ar dori o familie ca a noastră. Eu, geloasă. Crezi că mă iau după vorbele colegilor tăi, dar ei, dragul meu, sunt geloși pe noi, pe fericirea noastră, pe echilibrul nostru, pe situația noastră materială, sunt invidioși că eu arăt atât de bine, că tu ești un tată și un soț uimitor, că orișunde mergem atragem atenția asupra noastră. De ce aș fi geloasă?

Încet, încet răzbunarea mea prindea contur dar adevărata ei dimensiune încă nu se vede. Da, aici în această noapte, alături de ceilalți oaspeți este și soțul meu. Și-a luat un costum nou, pe care nu i l-am văzut niciodată, îi vine foarte bine. Ochii lui albaștri sunt triști, are cearcăne, se simte oare vinovat față de mine, față de fiii noștri? Se plimbă de la unul la altul, stă câteva minute și apoi trece pe lângă mine fără să mă privească de parcă s-ar teme de mine. I-aș săruta ochii și i-aș cere să mă ierte. El pe mine? E ciudat, nu? Suferința mea s-a terminat, a lui abia începe. Cosmin, te-am făcut să mă trădezi, să mă minți. Îmi asum această vină. Te-am făcut să mă urăști din zi în zi mai mult. Și pentru asta sunt vinovată. Te-am făcut din zi în zi, prin atitudinea mea fals inocentă și lipsită de orice urmă de acuzație la adresa ta, să devii dependent de amanta ta și să ma urăști și mai mult. Dar cea mai mare vină a mea este că am pătruns atât de subtil în mintea ta, în subconștientul tău încât te-am făcut,

iubitul și dragul meu Cosmin, să-mi dorești moartea. Întâlnirile tale clandestine au început să ți se pară searbăde. Te săturaseși să te ascunzi. Era atât de simplu să o aduci pe ea în locul meu...Dar cum? Eram soția perfectă. Toată lumea vedea asta. Cum puteai explica divorțul copiilor, tatălui tău, rudelor, prietenilor, care vedeau în mine o victimă inocentă care refuză să vadă adevărul și care la un eventual divorț, ar fi fost favorizată de lege. Cercul se strângea în jurul tău iar eu, inocenta, compătimită de toți, naiva, înșelata, trădata, mama și soția uimitoare, strângeam acest cerc în jurul tău. De unde crezi că ți-a venit ideea salvatoare, care să ne elibereze pe toți din acest cerc aprins din care nu mai puteam ieși? Crezi că e ideea ta. Foarte bine. și așa vei crede de acum încolo cât timp vei mai trăi dar în libertate, nu vei mai trăi niciodată, dragul meu Cosmin, chiar dacă nimeni nu-ți va putea dovedi vinovăția. Libertatea ta s-a încheiat odată cu moartea mea. Te poți recăsători, nu vei mai da niciodată scuze, explicații nimănui. Nu vei mai putea minți, nu va mai fi nevoie să minți. Pentru fiii tăi, tu știi că eu am avut grijă să nu-ți pătez imaginea. Tu ești, ai fost și vei rămâne cel mai bun tată, soț, om de afaceri, prieten, ruda care te ajuta oricând aveai nevoie și nu-ți cerea înapoi nici o datorie oricât de veche. Poți fi în sfârșit fericit. Cum nu ai fost cu mine. Nu ai fost? Dar luna noastră de miere în cabana aceea săracă, din munți, fără apă curentă și canalizare? Ce a fost acolo? Dacă ce am trăit acolo nu a fost fericire, atunci, Cosmin, nu există fe-

ricire pe lume și eu trăind nu am demonstrat nimic, nimănui, decât mie însămi că am fost egoistă și ipocrită. Ai transformat-o într-o vilă de 4 stele, prea mare pentru noi 4 pe care apoi ai spus că vrei să o închiriezi și să construiești alta...Cu fiecare casă construită, pentru noi, pentru alții, se micșora și iubirea noastră până când nu a mai rămas nimic din ea. Te las să fii liber și fericit. Eu am ales asta. Dar nu vei fi. Poți să te debarasezi de Mina. Ea știe mai multe decât crezi deși nu i-am spus niciodată nimic și mai ales într-o bună zi, dacă i-aș cere, ar putea vorbi. Ea mă aude și mă înțelege. O poți scoate și pe Veronica din viața ta. O biată femeie nefericită...Ce rău ți-ar putea face?

Dacă eu aș dori, ea și-ar putea face. Dar poate, Cosmin, mărturia lor te-ar elibera, te-ar face în sfârșit, liber. Dar de ce mi-aș dori eu să fii tu liber?! Clausturarea ta e mult mai rea decât aceea dintr-un penitenciar. Tu, singurul vinovat de moartea mea...

În fiecare noapte visez un țaran tânăr care vine spre mine ca o lumină desculță

Tatăl meu a murit înainte ca eu să mă nasc

În fiecare noapte visez un țaran tânăr care vine spre mine ca o lumină desculță

nici acum n-am aflat cine e

de fiecare dată mă trezesc înainte ca el să ajungă la mine

Realitate năpădită de ierburi

Încep să-nțeleg trupul meu nu își mai amintește de mine mama mă ceartă că am îndrăznit să-mbătrânesc copilul meu încă nu s-a născut și îmi trimite sfaturi pentru oblojirea tristeții

Încep să-nțeleg se înserează în cuvintele mele nu știu pe unde răătăcește

Rodian DRĂGOI - PREMIUL II POEZIE

numele tău
dar ești mai tânără
cu o sută de ani decât dragostea
mea pentru tine

încep să-nțeleg
anul trecut nu-mi mai vorbește
de anul ce vine
amurgul mă bate prietenește pe
umăr
și îmi arată realitatea năpădită
de ierburi

cineva deschide o fereastră
spre mine
și se aude dialogul dintre tăcere
și muguri

Pe gheața din fața blocului

Pe Gabriela am cunoscut-o
astă-vară

în Piața Sudului
chiar când se oprise să-și
cumpere
o înghețată

de atunci aproape
zilnic s-a ostenit să-mi coloreze
singurătatea
și mereu surâzând și-a tocit
buzele ei tinere
cu numele meu

în seara de Crăciun
a alunecat pe gheața din fața
blocului
și s-a lovit puternic la cap

moartea a fost mai iute
ca mașina Salvării

Tata, Minodora și trandafirul
Când era foarte supărat
tata cobora în pivniță
se așeza lângă butoiul cu vin
și se certa cu întunericul de acolo
până se răcorea

când am cunoscut-o
Minodora era încă vie
și târâia după ea
legat cu o sforăică
un bloc de patru etaje

când voi muri
vă voi lăsa
acest trandafir
care vă va povesti
viața mea
niciodată înmiresmată

Prin lumină de mireasă

Mă-ntorceam târziu acasă
prin lumină de mireasă
toată noaptea mă-ntorceam
toată noaptea n-ajungeam

când eram când nu eram
prins în hamuri tot trăgeam

carul greu de lacrimi plin
știi că vin și când nu vin

am ajuns n-aș fi ajuns
patul podidit de plâns
și tu îngropată-n ieri
mirosea a nicăieri

m-am culcat n-am adormit
urla-n ceruri un cuțit

Lăsați-mă să termin poemul acesta

Mi-ar trebui încă o viață
să pot scrie totul
despre frumusețea acestei vieți

în spatele meu
moartea râde în hohote

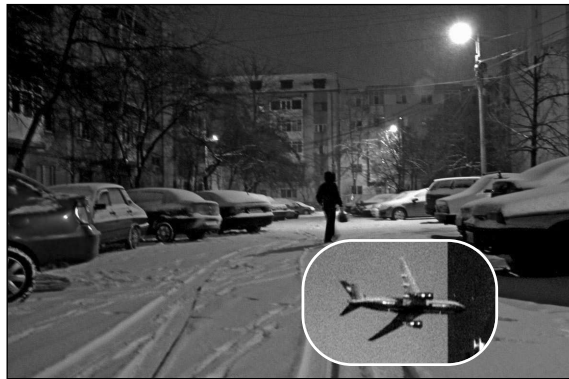
pentru că nu semănăm
cu nici unul dintre ei
m-au prins și m-au bătut
din toate puterile

te vom ucide
mi-au zis

faceți cum vreți
dar rogu-vă

lăsați-mă să termin
poemul acesta

toamna o altă femeie ce simte

că trec avioanele și se dărâmă ca unul dintre turnuri și oamenii din el se sperie, mai întâi se îngălbenesc ca o pudră de frunze strivite soldățește, țipă ca păsările în roată deasupra stârvului, unii în picaj își dau drumul în libertate, întorcându-se în pământ semințele, alții își sună rudele, fac poze de groază cu celularul, spun ultimul *te iubesc*, unul în fața celuilalt, celălalt în fața altuia, altul în fața unuia, spun te iubesc în fața telefoanelor, în fața camerelor de supraveghere, în fața oglinzilor și lumea se transformă într-un ecou te iubesc și într-o undă te iubesc, toți spun te iubesc în loc de orice rugă, acum ei își dau seama că iubesc cu adevărat, că nu mai e timp să o spună, că trebuie să urgenteze să o spună și, din disperare, urlă te iubesc iar unii chiar se aruncă în gol cu aceste cuvinte, un șir lung care se deșiră până la ultima consoană, de fiecare om în cădere liberă flutură un flag te iubesc și fiecare vocală și fiecare consoană scrijelește pe ziduri, însă alții, poate ușor optimiști, se îmbrățișează, se sărută, se privesc și se seamănă. dar femeia aceea sunt eu și oamenii aceia din mine nu-și mai găsesc astămpăr, mă dor și mă tulbură, mă iubesc și îi iubesc și mă prăbușesc cu ei cu tot într-o emoție cu care doar toamna aceasta mă terorizează, mă străpunge cu fuzelajul, cu aripile, cu profundul...

apoi mă obligă să fiu tandră

stau singură în colțul meu. rece. aici, oamenii sunt mici și îi așez cum vreau. nu mișcă. dacă strig la ei, nu mișcă pentru că știu că îi ciupesc cu lumânarea aprinsă ori le tai câte-o şuviță pe care o ard în fața lor. uneori, prind câte-o pasăre și îi smulg penele, de vie, în fața lor o pârlesc, de vie, și nu mă impresionează că se zbate, sângerează și țipă în loc să cânte. în timpul ăsta, îi privesc pe toți, nu scap niciun gest, mă uit în ochii lor și mă luminez când văd puzderie de cristale lichide. se strâng unii în ceilalți pe măsură ce mă apropii cu o lupă să le examinez sentimentele. dar ele sunt așa de speriate că se ascund într-un colț mult mai rece decât al meu. așa că nu pot să le ard și pe ele. mă mulțumesc doar cu pasărea din care continuu să scot sufletul. și cu oamenii mărunți, nedefiniți, estompați, care tremură. acum știu de unde vine frigul. cum suie din călcăie până în creier. toți oamenii aceia urcă prin mine treptele unei scări de os și mi se lovesc de pereții cărni care se mulează pe trupurile lor atât de reci încât nu mai simt nimic. pentru nimeni. mă zguduie pașii lor, mă dor oasele de apăsarea mâinilor, iar mersul mă înțepă în inimă. continuă să urce până îmi ies din ochi și îi pierd, nu mai știu nimic de ei, rămân doar cu suferința, cu durerea lor, cu suspinele. ei pleacă, dar eu rămân.

și umbra aceea se apropie de mine și mă trage de brațe să mi le smulgă și îmi stinge țigara în podul palmei, pictează pereții cu sângele meu, intră în carnea mea și din mine se

PREMIUL III PROZĂ

aude un țipăt. virgin.

cod unic

la început vor vrea să știe cum o duci, în ce condiții trăiești, câți copii ai, ce școli ai făcut, meseria și unde lucrezi. nivelul de fericire. identitatea ta contează pentru ei. ți se pare bizar. te simți incomod să te expui. și totuși, identitatea ta se află în spatele atâtor conturi, facturi, contracte. semnate cu bună știință. uneori, cu un sentiment de împlinire. gândea pe termen scurt și erai apărut de încredere.

mai apoi, vor vrea să știe la ce oră iei masa, cu cine, când te culci, cu cine, ce vorbești, cu cine, ce muncești, cu cine și te vor supraveghea îndeaproape. asta se cheamă grijă permanentă și ar trebui să fii recunoscător.

mai târziu, vor elimina alimentele. solide, lichide, le vor înlocui cu pilule care vor simula sațietatea. și ar trebui să mulțumești pentru că vei da jos toate acele kilograme care ți-au stat pe șolduri, pe fese, pe coapse, în gât, ani de zile. și te-ai urât. de câte ori te-ai privit într-o oglindă te-ai urât și ai spart zeci de oglinzi pentru că niciuna nu te arăta așa cum doreai.

într-o zi, vor desena ce să încalți vara, ce să încalți iarna, te vor izola termic, fonic și vizual. iar soarele va fi doar gaura dintr-o fereastră opacă. se vor apropia și mai mult de tine, chiar dacă suferi de claustrofobie. iar tu va trebui să te simți dator.

va urma un impact și mai mare, acela când ți se va implanta un cip prin care vei primi, în sfârșit, recunoașterea pe care ți-ai dorit-o dintotdeauna. îți vor urmări fiecare mișcare prin satelit. ar trebui să le arăți gratitudine pentru că, oriunde te-ai afla, cineva care nu vrea să divulge sinele, din motive de onestitate, te va însoți mereu și nu vei mai cunoaște singurătatea. amprenta pașilor tăi va fi citită de aparate.

iar dacă la bătrânețe, care nu va mai fi bătrânețe, vei uita cum te cheamă și vei sta mult pe gânduri până să-ți aduci aminte, dacă îți vei mai aminti, cineva care nu vrea să se deconspire va ști cine ești. te va striga cod unic. da, cineva te va priva de toate grijile pe care ți le-ai fi făcut dacă ai fi fost ca pescărușul de pe cerul liber văzut printr-o fisură prin care te chiorăști.

contondentă

ai zice că în lumea asta nimeni nu mișcă. ușile sunt grele și scârțâie îngrozitor. se trântesc sictirite. cu o față întunecată de resentimente. cu cealaltă, fadă. și dacă încerci să intri, e riscul tău. unii îi spun fatalitate. sunt mulți cei care penetrează cu forța. găsesc oameni cu zâmbet de parcă ar fi bine îmbrăcați și oameni care se încruntă ca și cum ar fi goi. nimeni nu se dă la o parte când îți faci apariția. în loc să îți întindă o mână, proptesc un picior. cazi în același întuneric de antracit. cu un țipăt lung cât un tren comunist. ți se pare că la un capăt cineva flutură un fanion. de o culoare, oricare. una care dă impresia de neastămpăr. și toți aceia, ciorchini înlăuntru, pe scări, deasupra, pretutindeni, mergând spre nicăieri, își agită palmele.

deodată, mii de ochi de antracit, de trupuri de antracit, de șepci de antracit, de cuvinte de antracit mă văd, sar, se aruncă spre mine, se zbiară, mă şuieră, mă îmbrâncesc, mă lovesc, mă calcă în picioare, mă sparg ca pe o vitrină, mă violează ca pe o conservă și sângele antracit curge din mine așa cum ar trebui să curgă iubirea. lumea este de antracit. străzile, copacii, mașinile, oamenii, aerul și tot ce

mai poate avea contur.

am inima de antracit. nu simt nimic. doar scârțâitul ușilor masive. și o tăcere violentă. desfigurată.

despre natura situației

vreme cu fumuri. O creastă rețază linia ferată pe care vine alene, ca și când s-ar interesa de vreo istorie de-o parte și de cealaltă a lumii, o locomotivă atât de veche. Pufnind la fiecare sută de traverse pe când mestecă flăcări de fachir pentru care vâlvătaia pe limba-i pier. Oho, uite-o cum intră prin olandele roșii ca prin asfințit. Și mă tem și închid ochii și aștept să mă zguduie un zgomot, mă stropșesc în suflet cum ai crăpa un bulgăre și mă ia cu frig. Botul ei adulmecă șinele ieșind din acoperișul care sângerează ușor pe obrazul orizontului. Dintrodă, câteva căușuri de nori împrăștie cristale mărunte ca de sare. Aerul geme, se sforțază de durere, începe să se miște de pe o parte pe cealaltă, devine nervos. Prin globul de sticlă în care este închisă lumea aceasta cât un ochi aruncat în treacăt, acvilonul suflă, șterge apoi cu mânecile să mă vadă bine, dar eu m-am pus la adăpost sub propriul omăt.

Și cerul ăsta plin de coșuri ca un adolescent cu haina deschisă și mâinile în buzunare mă privește de parcă aș fi eu de vină că suntem în criză. Dar eu n-am mișcat un deget, am urmărit totul de după perdele și am cârcotit, recunosc, atunci când era musai, cu niște așa-ziși care mi-au stălcit zilele tot transmițând știri de felul acesta de sub un nuc rămas pe drumuri de când mă știu eu locatar al vieții mele, acum la numărul 30. Și am zis jos ăia, afară ălalți, dar cine să-i fi bătut pe umăr, cine să-i fi tras la răspundere, la noi în cartier e plin doar de înjurături și de gunoarie. Oamenii, câți au mai rămas, au ieșit și nu s-au mai întors de-o graniță bună.

Ceva s-a schimbat de-a binelea. Pe străzi, fulgii manifestează, s-au adunat cu miile, se vâzolesc, strigă printre dinți, s-au înmulțit în fața gardurilor de protecție. Se dezlănțuie, în rafale trag în stânga, apoi în dreapta și la centru, în toți. Se năpustesc pe mansarde, de-acolo își trâmbițază disperarea, nemulțumirile, disprețul. Au devastat vitrine, bănci, monumente, s-au încolonat și mărșăluiesc. Nu mai vor să fie călcați în picioare. Nu!

Azi, aproape inspirați, au învățat hora unirii!

în acea noapte

știu că ninge, aproape că nasul meu făcea parte din sticla înrămată cât pentru un copil plâpând, fulgii săpau să ajungă la mine, eu eram o floare de aburi, mă deschideam dintr-o dată spre curtea dispărută în alb cu toate acele urme de oameni, continuam să aștept, dinlăuntru neliniștea striga mamă mamă și eu o îngânam scriind cu buzele pe sticlă mamă mamă și mă priveam în lacrimile ei, acei frați acele surori venind spre mine cu niște chipuri lichide cu brațe moi între care se închidea copilăria și toate acele lucruri neclare înlăuntru se găseau, iar eu vedeam umbre umbre și în fiecare câte o mamă iubitoare, îi șopteam animață mamă mamă dar erau numai fulgii care murmurau mamă mamă și pentru o clipă sufletul meu se legăna la un sân plin și cald și închipuit, mă lipeam și mai tare de geamul înflorit cu suflarea mea.

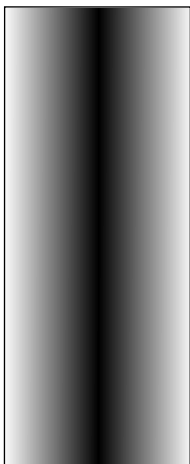
am tresărit când o voce înghețată a spus: *măine vei avea o mamă*. au trecut atâtea de mâine și nimeni nu a venit. doar gerul m-a atins, într-un fel, pe obraz.

Despre **Raluca - Leontina Neagu**, elevă în clasa a XII-a la **Colegiul Național Barbu Știrbei**, din Călărași, poetul Ștefan Alexandru scria pe blogul său că poeta este: „de pe altă planetă”. Și mi-e teamă că are dreptate, că din viforul de cenușă ce ne înconjoară s-a născut minunata pasăre Pheonix, pe care orbirea noastră nu poate să o vadă, decât după ce va dispărea în profunzimea orizontului unei lacrimi pe care, prea ocupați cu banalitățile existenței noastre, uităm mereu să o plângem.

L.M.

Copilul de la capătul lumii

cum e să fii cel abandonat la capătul șoselei
care se îndepărtează ca un șarpe sâsâind
triumfător
cum e când ai doar o minge
și oricât ai vrea să-i vorbești
se agită
când prea jos să te audă
când prea sus să te asculte

cum e când ai doar mingea aia
pe post de sprijin între tine și asfaltul rece
ca podeaua unei temnițe

uneori o umbră fuge de tine de parcă
ai fi un lepros
și se-ndepărtează pe bicicleta ei cu roți
ajutătoare
pe care tu de la nivelul asfaltului le vezi
aripi

și poți merge cu ochii închiși
ai învățat pe de rost numele tuturor
magazinelor
tuturor cafenelelor strălucitoare în amurg

îți știi locul de la marginea orașului
pătratul în care te strângi și aștepti așa
ca un „cineva” să oprească
să-și scoată pălăria și să te ascundă

vei fi un iepure în joben
surpriza magicianului

totuși noaptea se lasă peste oraș cu toată
greutatea
totuși azi arată la fel ca ieri
numai tu copilul de la capătul lumii
te schimbi și crești
cu singurătatea transformată
în prieten invizibil.

Din jurnalul unui naufragiu

să spunem că mă găsești la capătul
pământului
așteptând cu dorul în brațe
să spunem că o să vii pentru că în sfârșit
mi-ai auzit cantecul de sirenă
sau că brusc în inima ta s-a aprins un bec

ce o să faci tu
singurul care se încăpățânează să tacă
tare ca un tunet?

noaptea îți vei permite orice
nu-i așa?

noaptea nu judecă pe nimeni

poate mi-ai îmbrățișa genunchii
poate ai avea curaj să-ți lipești sufletul
de al meu
și poate în sinceritatea trupurilor
vei ști cine esti

sau
timpul o să mă acopere
o să arunce hârtiile pe care nu ți-am scris
o să mă îngroape până la piept
și pescărușii vor ciuguli lacrimile mele

pe corabie
mă legăn când spre iad
când spre iad
și cânt
și cânt
și uneori visez.

Peștera

un câine este rostogolit din cer
corpul lui formează un covor cenușiu
pe care călcăm când
ultimul înger se întrupează în animal
câinele devine minge și crește
ca un bulgăre de zăpadă
adulmecă tragedii se acoperă cu zile
tot mai cuprinzător
pare că din el se nasc anotimpurile și ploile
și noaptea

în burta câinelui răsar flori
curg nori
păsările ies din ouă
timpul ticăie dezacordat

dinții lui devin gratii
temători îl mângâiem pe creștet îi aruncăm o
coajă de pâine
se deșiră
gura lui prinde zările
de la un capăt la celălalt
din întuneric îi zâmbim
unii spun că e Dumnezeu

cu toții așteptăm
primul licurici înghițit
să îl transformăm în soare.

Cât de mult îi ia unui om să respire?

hai să vorbim
vreau să tapetăm cu nimicuri golul dintre
un perete și celălalt
dintre un trup și celălalt
suntem bucăți de carne așezate frumos
în căsuțe de păpuși
măcar să pretindem că trăim
dincolo de noapte

viața mea se compune
din foi cu pătrățele pe care calculez stângaci
următoarea mișcare
cum e normal
nu îmi iese întotdeauna

de-asta vreau să îmi îmbrac urechile
cu vocea ta
ca într-un spital în care

ești atât de nebun încât
doar sunetul mării când devii cobai
face diferența
între viață și moarte.

Vrăjitorii ne(r)-ozi

nu avem curaj să strângem adevărul în brațe
să-i spunem: prieten drag, te-am așteptat
ca pe-o cană cu apă.
hai să ne tragem de șireturi cu noaptea
uite calea spre nicăieri
s-o călcăm țațoș doar avem pantofi
de firmă și minți de firmă să ne controleze
pașii
spre localul plin de suflete
vândute la pahar.

(facem cinste prietenilor
luați și beți acesta este sângele visului meu)

acasă e târziu și gol
cineva mută oamenii ca pe-o mobilă

dacă ne concentrăm putem să-l urâm
și să călcăm mai departe în pantofii noștri
roșii de Dorotheie
către un rai tot mai îndepărtat.

Nu întreba nimic te rog

uite cum fug lacrimile în pernă și mor
lasă-le să moară
vreau să ajung spre nicăieri pe drum șerpuit
să erupă toți norii să ardă orașul ca un
șoarece

mintea-i golită de tot
acvariu din care scoți peștii cu burțile-n sus
și eu vin pentru că vreau să arunc pasărea
asta din piept
la ușa ta
ca pe-un prunc pe care nu-l mai vrea nimeni
vin pentru că nu am o casa

în care să mă-ngrop
la fereastra căreia să îți scoți pălăria și să
plângi

tu doar porți misterul ăla cât un elefant
și ascunzi din tine în fiecare zi
apoi strigi
hai găsește-mă prin noapte caută-mă cu
mâinile la spate
cu ochii bolnavi de ploaie

am ajuns acum îți las cadoul pe prag
mă furișez să nu trezesc dragostea pe
jumătate adormită lângă tine
te salut din orașul încă flambat
am părul roșcat și o mutră de om fericit
în nefericirea lui

nu mai întreba
pune pasărea să-ți cânte toate răspunsurile.

PREMIILE REVISTEI „FEREASTRA”

PROZĂ

Adelina
Cristina
BĂLAN

(Elevă cls. a VIII-a,
Școala „Duiliu
Zamfirescu” -
FOCȘANI)

Vals în amurg

Roțile trenului scâncesc pentru ultima dată, adunându-și neputința printre șinele înguste, prea înguste pentru atâtea iubiri despletite. Locomotiva răsună scurt. Prin aburii ce se succed își exprimă toate strigătele de durere. Mama-gară e prea departe, vagoanele sunt despărțite de casă, iar peroanele golite de zâmbete le așteaptă eternități de-a rândul. Conductorul anunță grăbit ceva despre probleme și blocaj cauzate de zăpadă. Pasagerii prezintă tot felul de nemulțumiri și indignări de-un fals parfum contemporan. Tăcerea de deunăzi este repede sugrumată de nebunia irațională a celor aflați, și ei, departe de casă.

Pe locul numărul nouăsprezece, alături de un scaun rănit în amorul propriu din cauză că nu are stăpân nici azi, domnișoara cu rochie dantelată ascultă toate replicile clișeice, mult prea zgomotoase pentru standardele sale. Cu delicatețe, privirea căpruie, contopită cu atâtea slove îmbrățișate între paginile vechi ale cărții, se ridică brusc. Lasă volumul pe suprafața lucioasă a măsuței pe care și-a tot educat degetele în diferite valsuri pe tot parcursul călătoriei. Își strânge ușor șalul albastru, care acoperă nestingherit broderia minuțios croșetată a rochiei negre. Privește apoi pe fereastra uitată în păcatele neștiute ale singurătății, zărind câmpul răvășit printre iluzii. Își caută, într-o iarnă neînțeleasă, propriul soare. Acum, doar pânze de apus se înșiră când și când pe șesul vast, dominat de singurătate și de doruri mute. Cândva, amurgul nu era decât renașterea redefinită a noilor începuturi. Scenariul prezentului l-a transformat, însă, într-un permanent sfârșit.

Tânăra se ridică ușor, detașată de toate înjurăturile false și nestingherite din jurul ei. Cu pași mărunți, se îndreaptă spre ușa vagonului, oftând a dispreț pentru toată mascarada asta.

– Domnișoară, nu vă sfătuiesc să ieșiți în frigul de-afară! intervine un tânăr cu privirea marină.

– Te rog să nu-ți faci griji pentru mine, îi răspunde, analizându-i arcurile subtile ale genelor.

Anelisse refuză să respecte toate normele impuse de o societate în care oricum nu se regăsește nici măcar cu vibrația sângelui. Tot respectul mimat e doar pentru cei care se tem de cuvinte.

Afară, în apropierea câmpului ocrotit de amurg, fulgi haotici o izbesc violent. Trupul firav, îmbrăcat în atâtea sentimente răvășite, e biciuit de viscol. Rochia albă, dantelată cu perfecțiune, nu izbutește să încălzească un suflet rătăcit printre atâtea cuvinte, doruri, singurătăți și visuri cioplite.

„Iarna asta e mai falsă ca oricând. N-o fi obositor să aștepti atât îmbrățișările unui apus ce pare alungat de cer?” se întreabă, aruncându-și privirea înspre vastitatea monocromă din

jur.

Ninge a neputință. Iubirea nu mai știe pașii unui vals predestinat contopirii.

Pe întinderea pustie, doar doi copaci așteaptă, și ei, viitorul răsărit. Îngâimă atâtea sentimente, încât n-au loc în aerul îmbâcsit, și mor pe rând, îngropate de raze ninse.

Anelisse, înfrigurată, cu ochii înroșiți, se apropie de desplețiții care-și adună ramurile într-o suavă îmbrățișare. Obosite de atâtea alb, își împleticesc florile de zăpadă, unele pe cren-gile celui alt, purificându-și poate ultima îmbrățișare a acestui apus. Doar hoinarul fără destinație îndrăznește să le tulbure tăcerea iubirii, făcându-și culcuș printre trunchiurile lor.

Continuă să ningă peste iubirea rămu-roasă. Ninge a doruri adunate de timp.

Tânăra franțuzoaică se apropie tot mai mult de trupurile ale căror stăpâni își mărturisesc în vals de iarnă iubirea. Atinge ușor, cu degetele învelite de mănușile de catifea, trunchiurile iubiților. Amurgul se despletește pe șesul luminat. Fulgii cad cu ultimele raze predestinate unei întregiri pământene.

Ninge. Iubirea și-a găsit perechile destrămate. Aripă de îngeri mângâie cerul.

– Toți pasagerii la locurile lor!

Anelisse își lasă șalul albastru la tul-pina celor ce-și venerează împlinirea, apoi se grăbește spre trenul care-o va duce, în sfârșit, acasă. Până acum, destinația a fost o incertitudine.

Urcă scările, cu un ritm schimbat al pașilor. Tânărul cu ochi de mare o întreabă curios:

– Domnișoară, nu v-a fost frig? Șalul dumneavoastră...

– Este ofranda unei iubiri acum. Spune-mi: nu ți se pare că iarna și valsul iubirii fac un duet perfect?

– Nu știu, domnișoară; nu sunt poet.

– Nu pretind lirism. Visător e oricine.

Ușa se închide în urma ei, locomotiva strigă de fericire gândindu-se că o să ajungă la mama-gară... Și ninge.

Ninge cu valsuri, amurg și iubire.

POEZIE

Florina ISACHE

În așteptarea unei nopți

Salariații URBIS împingeau străzile spre est. Tot mai mult spre est și strada Lt. Dogeanu trecea prin balcon, traversa dormitorul, simțeam mirosul pungilor de prenzand și răsuflarea caldă a câinilor comunitari.

Zgomotul camioanelor care transportau animale pentru tăiere, îmi pătrundea în creier, țipător ca petrolul luat de la pompă. Tu îmi populai sângele cu expresii frumoase, treceai pe alei, îmbrăcat în haine de flori presate și parfumul se împrăștia până în cel mai îndepărtat colț al ființei. Și îmi spuneam că trebuie să vină și noaptea aceea când vom face dragoste lângă un șemineu, întinși pe o cruce...

Poem viu

Răsăritul nopții e semn bun, zice mama.

Tata ține pe genunchi piciorul îndoit al Steluței. Curăță cu briceagul plaga din copită, scoate din buzunar o sticlă de rachiu, toarnă peste rană,

ca să dezinfecteze, zice. Apoi duce sticla la gură și înghite (tot ca să dezinfecteze.) Zâmbește. Știe că mama nu încurcă niciodată semnele.

*

Noi ne prindeam în hora amețitoare a fluturilor de noapte, în jurul becului. Diodor aducea apă de la râu, cu găleata. Camera se umplea de apă, lucrurile pluteau deasupra și nimeni nu îndrăznește să întrerupă jocul. Până când Diodor rupea o scândură și apa se scurgea în beci, peste rochia de mireasă a bunicii.

Mirosea a tămâie.

Nu ne vom mai întâlni cu apele acestea, a zis.

*

Steluța plecă înainte ca tata să ridice vocea.

Mama se așezase pe locul mortului.

Și căruța porni în noapte...

Drumul strălucea ca un ochi de câine...

*

La casele morților, erau luminile aprinse.

Bunicul se întorcea de la o comemorare, ducea o sticlă de vin, sub braț. Frigul trecea prin oase, ca un curent electric. Își ascundea mâinile în buzunare și acolo întâlnea mâinile unei moarte frumoase. Iubea frigul.

Bunica îl aștepta în poartă, lipită de el.

A fost de trei ori mireasa aceluiasi bărbat.

*

Bunicul își construise casă în pământ viu, cu boltă de care atârna vinul roșu, rotindu-se. Cultiva flori nemuritoare, privea prin asfalt...

*

Și ploaia curgea din toate punctele cardinale. Se spărsese cerul. Mama a înfipt cuțitul în țărână și furia naturii a încetat... a ieșit luna rotundă, plină de iarbă și iarba creștea și se întindea pe pământ.

Tata a ridicat coasa și a tăiat-o și iarba a crescut la loc.

Las-o ! a zis mama. Nu o mai tăia. Poate nu mai vedem drumul spre casă.

Aștept să treacă mortul acesta închis în mine

Priveam prin fereastră cum cădeau toți fluturii din stomac. Un gol rămânea, apoi alte goluri creșteau pe tot corpul.

Cineva drag murea în mijlocul străzii și nu-l puteam ajuta cu nimic.

Durerea săpa în carne.

Golurile se umpleau cu oameni și oamenii se ridicau și priveau în noi, ca în niște oglinzi retrovizoare. Nu vedeau nimic printre rânduri.

Praful se așază peste tot ceea ce nu moare de moarte bună.

Morții sunt o pată în memorie. Femiea care îi conducea avea părul lung, cât un acoperiș sub care trăiau cu toții: morți și vii.

Noi eram mulți copii acolo, priveam prin fereastră și nu știam unde este cabina de probă sau care viață ni s-ar potrivi mai bine...

Adevărat îți spun

Trupurile noastre s-au cunoscut

(Continuare în pag. 17)

Adevărat îți spun

Înainte de a se naște.
Altfel....cum s-ar fi închis ermetic
de la prima întâlnire
într-o limpezime albastră ne reflectă chipurile
înainte de a face dragoste...și după.

Rămâne neclintită apa prin care trecem.

Dacă mă dezbraci de mine - rămai tu
ca un câmp deschis îmbrățișării
semnelor de aer și foc.

Adevărat îți spun:

Nu mă sperie singurătatea, ci absența ei.
Atunci te-as pierde.

Silvia BITERE

o pasăre, nimic mai mult

până mâine o să adunăm toate cârțile
din oraș
nu mai plânge ca o proastă mușuroiul
amintește-ți
ești o pasăre din rasa oamenilor înaripați
dacă nu sparge un pepene cu pumnul
până-i dă sângele din coajă
apoi mergi la biserică
amintește-ți
ești o pasăre eliberată din oameni pe cauțiune

revolta lui coraline

ca niște păpuși voodoo poate că suntem
coraline
e multă vreme de când nu s-a mai spus
mare lucru despre noi
mă refer când ți s-a zis ultima dată că ai
mâini frumoase

numai bune de închinat
ei află că de sus se vede ca dintr-o scorbură
cum ni se răsucesc andrelele-n coastă
de unde știi tu m-a certat coraline
pentru că trăim și speculăm
uneori facem schimb de noi trișăm
devenim ridicoli ne hazardăm
ne spargem capul nu e nimic nobil aici
trecem pe lângă lucruri fără să ne oprim
când ai văzut tu ultima dată pe omul
care s-a oprit să privească marea
sau pe omul care s-a oprit să atingă
un fir de iarbă și să fie fericit că poate
să-l vadă

l-am văzut eu într-o seară îți spun
de la etajul doi spre stradă cum te uiți
își arunca soția de la balcon
și am închis ochii dar imaginea

a rămas înțelegi
a rămas pe retină așa cum zbura într-o rochie
de vară

nu era zborul nostru și tu știi asta
te întreb atunci e multă vreme de când
nu s-a mai spus mare lucru despre noi?
pe bună dreptate mi-a răspuns coraline
cu ochii în lacrimi
ca un copil strângea din pumnii ei mici
noi nu suntem păpuși!

de aici încolo nu voi purta niciun război

din lumea de unde vin azi, vă spun și vouă: sunt

un pion în carouri negru cu alb. ieri, când am
deschis poarta, când am crezut că văd un tunel
prin care zburau fluturi care încotro, am știut
că nu erau fluturi de fapt, ci păsări migratoare.
apoi, ca dintr-un salt de braț, mi s-au luminat
ochii și vulturii veneau spre mine să mi-i cea-
ră. de ce tot mai sus, tot mai sus, de ce, mamă?
de ce tocmai azi, vrei tu, să-mi iei văzduhul ăsta
ca un paradis smuls din jnepeni? să intre
vulturii am strigat atunci! în genunchi mi-am
căutat echilibrul, din genunchi am înțeles că
pot merge ca un soldat rănit. privește-ți ranița!
ești în război, nu la circ. dincolo, ai pistolul în
bandulieră. restul e simplu. se decupează om
cu om, frunză cu frunză, umbră cu umbră. știi,
mi-e așa un dor de tedi... la noapte am auzit că
vom fi zidiți. mai bine taci. eu îmi doream să
fiu statuie. mama și tedi prieteni dar nu a fost
așa. am început eu să alerg pe un câmp minat
și n-am reușit să mor. i-am spus asta și lui tedi.
când m-am învelit cu vulturi, le-am simțit aerul
rece de munte, pe umeri. tedi a devenit
moale, pufos, așa cum îl știam eu în copilărie,
și nu s-a plâns de frig. lângă pernă, un cowboy
din seria soldaților cu arme, îmi ducea ranița și
cânta: *aux armes citoyens,/formez vos batail-
lons/marchons!/marchons!/qu'un sang impur
/abreuve nos sillons...*

MENȚIUNI PROZĂ

Monica RĂDULESCU

Monica Rădulescu

Jocul

Nu mai știau cine îl adusesese. Un om
poate, bărbat sau femeie, al cărui chip nu se
mai putea desluși în amintirile lor. Era mare și
avuseseră nevoie de toată masa din bucătărie
ca să-l desfacă. Nu fusese ușor. Înfășurat strâns
în hârtie roșie, pachetul se luptase și se zbă-
tuse, reușind să-l rănească pe unul dintre ei cu
foarfeca. Cei mai mici au scăpat un strigăt de
mirare când au văzut cutia desenată cu per-
sonaje fantastice în culori tari. Au mângâiat-o
cu teamă, au studiat figură cu figură și în cele
din urmă și-au făcut curaj să o deschidă. Cutia
s-a opus. A fost nevoie s-o apuce toți de mar-
gine și s-o scuture bine, până când capacul a
alunecat greoi, mugind, cu un zgomot de ca-
vernă. Înăuntru erau aliniate cărți de joc, figu-
rine de plastic, jetoane colorate, un carton ma-
re cu o hartă complicată, niște zaruri și multe
alte mărunțișuri care mai de care mai atră-
gătoare. Dar nu au reușit să găsească manualul
de instrucțiuni. Degeaba au scotocit ei toată
cutia, au desfăcut și numărat fiecare piesă, au
scuturat capacul, nu era nicăieri și pace.

Au stat multă vreme pe gânduri, stu-
diind harta fără noimă, chinându-se să înțe-
leagă rostul fiecărui personaj. Aveau multe
teorii și până la urmă au început să se certe și
să se organizeze în tabere, apoi iar s-au certat
și grupurile s-au mărunțit. Au ținut-o așa până
când fiecare a ajuns propriul lui grup cu pro-
pria lui interpretare. Atunci, ca la un semn,
s-au repezit toți și au smuls câte o bucată de

hartă, au îndesat în buzunare câte jetoane au
putut lua și au rupt personajele în bucăți. Fe-
riciți cu prada lor, au plecat în lume căutând
să-și îplinească rostul și să dezlege misterul
jocului. Din timp în timp, se întâlnesc cu altul
care are o bucată de hartă potrivită ca formă
sau culoare și speră că vor rămâne alături ca să
reîntregească harta. Dar cum fiecare are buca-
ta lui de personaj și jetoanele ascunse, e greu
ca acest lucru să se mai întâmple.

De când au primit jocul, oamenii nu
mai au liniște. Nu știu dacă e un joc de hazard
sau de logică și au împrăștiat piesele prea mult
ca să se mai poată lămuri acum. Nu mai au
harta întreagă și reguli oricum n-au avut ni-
ciodată, așa că le este aproape imposibil să se
pună de acord asupra scopului și mijloacelor
acestuia. Știu doar că pe cutie, printre perso-
naje și frânturi de scene, scria cu litere mici:
dragoste.

*Tania
NICOLESCU*

Frunza

Totul în jur, părea a alcătui doar un
urias pendul oprit din mersul său peste care,
nepăsătoare, continuau să se rostogolească cli-
pele. Lumina era limpede, soarele de amiază
încingea aerul la fel ca într-o brutărie și dacă
n-ar fi fost frunzele arse al căror zbor neliniștit
concura tot mai des cu al fluturilor, căzând pes-
te iarba pălită de arșiță, încă ai fi putut crede
că luna lui cuptor e departe de a se sfârși. De
pe lângă ușa larg deschisă a patiseriei din pia-
ță, o pală de vânt a răsucit deodată, cu îndemâ-
nare, într-un mic vârtej, pulberea de făină și
privirea i-a tresărit urmărindu-l.

Pentru o clipă i se păruse că vede ză-
pada spulberată iarna de crivăț. Și cu ochii ră-
mași ațintiți pe vălătucul alb, gândurile i se în-
dreptară cu strângere de inimă la iarna ce urma
să vină curând; ce mai însemnau câteva luni
într-o viață de om. Urma însă o iarnă în care
mai mult ca sigur nu va mai putea să hoină-
rească ceasuri întregi pe străzile orașului, tot
mai pustii odată cu lăsarea întunericului, pen-
tru că știa; inima nu mai putea să țină pasul cu
ceea ce-și dorea. Și nimic nu-i plăcea mai mult
decât să se simtă o ființă liberă, așa cum poate
doar șoimul se poate simți. Îi plăcea să meargă
mult pe jos, ca într-un joc, fără o țință precisă,
căutând cu privirile frumosul din jur. Însă mer-
sul repezit care o caracteriza, pe măsură ce tre-
cea timpul, începea să se asemene tot mai mult
cu mersul schiopătat al unui cal împiedicat la
păscut sau cu zbaterea haotică a unui fluture
ce se izbește de geamul nevăzut ivit în cale. Iar
alteori, pașii grăbiți îi erau opriți de o bruscă
senzație de lovitură de copită în stern, sau de o
gheară, care îi prindea o cunună de spini în ju-
rul inimii. Un zâmbet amar încercă din interior
să iasă la suprafață, sfidându-i tristețea ce se
așternea ca umbra unui hultan deasupra iepu-
relui pierdut în hăul câmpiei.

Ziua îi părea ca una dintre ultimele fi-
le ale unui calendar spre care mâna, întinzân-
du-se să o rupă, parcă devenea tot mai grea, ca
apăsată de o părere de rău. Unde era bucuria
din vremea când, copil fiind, abia aștepta să ru-
pă și ultima lui filă, pentru că mâine, negreșit
mâine, avea să vină acel altceva, acel altfel?
Unde era răbdarea cu care, în momentele difi-
cile, lăsa să se cearnă zilele una după alta, fără

Frunza

număr, ca dintr-un corn al abundenței, știind că el, timpul, până la urmă le vindecă pe toate? Se surprindea tot mai des, în timp ce privea la caruselul culorilor timpului, cum de undeva, din adâncul ființei sale, ca dintr-o temniță bine ferecată, răzbătea ecoul spaimei. Cât? Câte ierni avea să mai vadă? Poate primăveri? Putea fi sigură că mâine, sau poate poimâine, nu se va desprinde așa, ca o frunză din copac, plutind în veșnicie? Nu avea niciun răspuns. Știa că toate sunt trecătoare, atât de trecătoare... înafară doar de această veșnicie devoratoare, lacomă și fluidă ca o apă pe care nimeni nu o putea zăgăzui...

Prin fața ochilor i se legăna deodată, ca o filă desprinsă din calendar, un instantaneu. Era vară, la mare. Obosită de atâta joacă și înotat, se apleacă deasupra valurilor domoale ce unduiesc spre țărm, atrasă de irizările luminii soarelui în apa mării. Adună apa în palmele făcute căuș și le ridică ușor la suprafață, încercând să-i vadă mai de aproape licăririle și iată, apa i se scurge repede printre degete și bate în ciudată cu palmele apa care sare în stropi limpezi tot mai sus, ploaie de mătase, ce se scurge apoi în dăre argintii peste pielea tu-ciurie. Râde mijindu-și ochii, ferindu-i de apa sărată și dintr-o dată, timpul pare că se dilată și încremenește așa, cu soarele în crucea cerului, cu lumina ce se cerne fără de sfârșit, difuzând în apă, în auriul nisipului, peste piele, în piele... Cu capul pe spate, privește zborul pescărușului ce trece pe deasupra cu un țipăt cât tot înaltul cerului și simte, știe că lumina și apa și nisipul, ea și clipa... sunt una.

De atunci, timpul a tot făcut, trecând, cărări bătătorite. Și surâzătoarele clipe și-au tot schimbat locul cu altele, neprielnice, morocănoase sau chiar hăde, într-un interminabil menuet, repetat ca de un patefon defect, încât deseori și-ar fi dorit să poată porunci precum eroii din povești: „clipă, vino, oprește-te, pleacă!”. Uitând că ea însăși e clipa, uitând să se mai piardă ca un foton în lumină... blânda lumină din care venim și în care ne întoarcem.

Respiră adânc. Din plopul ce atingea cerul, încă o frunză, irizând lumina aurie, pleca în zbor.

Mihaela
BECALI

Culoare de timp

(file dintr-un
pseudo-jurnal)

Mă cufund în trecutul meu, într-un labirintul lui. Culoare întretăiate, unghere de taină pe care le redescopăr cu greu, dar care sunt acolo, îndărătul meu, fac parte din mine. Urmând firul Ariadnei, cel al memoriei, dezgrop imagini, chipuri, întâmplări, mă întorc în taințele trecutului, intrând în fiecare „că-

măruță”, pentru a afla miezul, centrul. Cămara de taină.

Labirintul este în mine. O ramificație uriașă în care trebuie să mă regăsesc. Pe mine, eul meu nepieritor. Stropul meu de absolut. Trecutul e îngropat în mine. Un puzzle multicolor. Clipe trăite, clipe visate, clipe imaginate. Un amalgam de clipe. Amintiri, frânturi din experiențe trecute, ce se opresc una câte una pe ecranul nevăzut al conștiinței. O înșiruire de sfere mici, purtând în ele chipuri, priveliști, fragmente de viață. Clipe dintr-un trecut ce pare atât de îndepărtat, atât de inactual, se așează frumos la coadă, așteaptându-și rândul. Flash-back-uri: un moment, o amintire vagă sau intensă, un chip, un gest. Reverberație.

...Mă uit înapoi și încerc să măsoz distanța uriașă ce mă separă de ființa aceea care am fost. Eram tot eu? Mai sunt încă eu? Oare nu am visat totul?! Ce este existența dacă nu un vis continuu, amestecat cu alte vise, ramificat la infinit? O succesiune de vise, ale noastre, ale altora, un bouillon de vise, intrând unele în altele, desfăcându-se în coridoare întretăiate. Unde începe visul meu? Și unde e capătul lui? Eu sunt, poate, visul părinților mei care, la rândul lor, sunt visul părinților lor... Și cine ne visează pe toți? Oare nu suntem toți visul Lui?

Cine sunt eu de fapt? Ființa aceasta supusă tuturor tribulațiilor, degradării fizice, un chip mereu în schimbare, mereu mai tras, cu linii tot mai ascuțite, cu privirea tot mai întoarsă către înlăuntrul, sau cealaltă, sâmburele meu de nemurire? Dacă mă uit în urmă – cât din ceea ce am trăit mă reprezintă? Să-mi asum toate „păcatele tinereților”?

Eul actual – o suită, o succesiune de eu-ri, pe care, unele dintre ele, nu le mai recunosc. Au dispărut din mine și totuși, paradoxal, sunt acolo, îndărătul meu. Cât din ce am trăit mai face parte din ființa mea actuală? Cine sunt de fapt? Călător prin lumea aceasta, căutând scânteia de nemurire din mine. Cineva care a poposit pentru o clipă în noaptea acestei lumi, dar năzuind mereu către Lumină. Mirajul acesta, trupul acesta de fum, îmbrăcat în carne, dar cu auzul încordat, căutând un dincolo îndepărtat uneori, alteori apropiat. Mă uit la mine parcă din afara mea, dar și din lăuntrul meu. Uneori stau de vorbă cu mine, și vocea mea vine parcă din afara ființei mele.

Mă înalț mereu către cer, dar mă regăsesc mereu, cu aripile frânte, pe pământ. Cine sunt? Taina aceasta pe care numai Cel de Sus o cunoaște. Trupul acesta fragil, atât de fragil, „trestia aceasta gânditoare”. Cât de aproape și cât de departe îmi sunt. Un șir infinit de euri ca niște păpuși rusești îmbricate unele în altele. Eul meu, cel de azi, cel de ieri, cel de mâine. Eu, ființa aceasta trecătoare prin lume, prin viață, prin univers, înaintând către un **Capăt** aflat undeva departe – aproape. Regăsesc în fiecare din aceste euri, chiar dacă ele sunt trecătoare, dorința de înălțare, de transgresare a fizicului. Dar, cu fiecare salt spre cer, o nouă cădere. Pământul care mă așteaptă jos, la capătul scării. O scară imensă care este în mine și pe care trebuie să o urc.

Ce caut în lumea aceasta? De ce m-am ivit din neant tocmai acum, aici? Uneori strig către Cer. Atâtea taine... Chipuri, locuri, priveliști, imagini se rotesc în jurul meu într-un carusel legănat.

Tot ce mă înconjoară este în exteriorul meu, dar și în mine. Totul este de fapt în mine. Timpul... Totul este în mine. Ei toți sunt în mine, îi simt în mine pe toți, se ascund în mine, în vulturile minții mele. Sunt parcă o su-

mă a existențelor celorlalți. Eu sunt de fapt ceilalți, cei din jurul meu, tot ceea ce intră în mine prin porțile simțurilor.

Cercul, rotirea, meandrele, spirala. Clipele ce alunecă, una îndărătul celeilalte – picături translucide ce închid în ele fărâme de viață, fărâme de existență.

Secunda aceasta fugace. De ce e atât de efemer totul? De ce totul se scurge, se topește, se volatilizează? De ce nu mai rămâne nimic din noi? De ce „toate trec”, lăsând doar fragile urme? Și dacă rămân totuși depozitate undeva? Sau pier odată cu noi...

Luminița PETRU - (Bruxelles)

FRONTIERA (fragment)

O revăzu pe femeia la care strigase. Ce avea ea a face cu trecutul Robertei? Dimpotrivă, dacă ea ar fi reacționat altfel, dacă ar fi chemat poliția, această întâmplare nu ar fi fost doar un eveniment supus interpretărilor. Își aminti de francezul care glumise cu grănicerul american spunându-i că are o bombă în valiză. Fusesse arestat, condamnat. În fond, Roberta putea fi liniștită. Faptele erau în mâinile oamenilor simpli. Și orice s-ar zice, ea făcea parte din acest popor. Reacțiile ei erau în armonie cu ale lor, ei o înțelegeau.

Femeia avea ochii adânciți în orbite și obraji supti. În timp ce trecea în jurul ei aparatul, Roberta încercă să deceleze o urmă de supărare, de dispreț. Nu era decât oboseală. Poate că gestul ei i se păruse un capriciu. I-ar fi cerut iertare, dar desigur că și asta i-ar fi părut femeii excesiv, nepotrivit. Ea sau poate tot șirul de responsabili rezolvaseră cum nu se poate mai bine ceea ce ar fi putut degenera într-un conflict.

Dar ce ironie! Trebuise să aibă cetățenie străină pentru a putea trece fără dificultate granița, pentru a putea intra și ieși, cum vroia, în țara ei. În fond, nu pașaportul îi dăduse libertatea, anulase barierele, ci curajul ei de a cere ce i se părea necesar.

În minte îi reveni dimineața de iar-nă când Ioan o dăduse afară din casa lui. Probabil că el decisese ce avea de făcut imediat după ședință sau chiar în timpul ei. Nu putea să-și lege destinul de al ei. Era o piatră prea grea de purtat. «Eu sunt un om foarte norocos», spunea el. Și : «să faci ce-ți spun eu, eu sunt foarte deștept » Cu mintea lui brici ajunsese imediat la hotărârea cea bună. Bună pentru viața, pentru profesia lui. O prăpastie se săpase între ei. Ca de obicei el nu critica, nu căuta cauza. Iată de ce înjura Ioan, de ce spunea bancuri pline de cuvinte urâte. Își vărsa astfel revolta, nemulțumirea. Pe ea exprimarea explicită a nemulțumirii o costase ani de muncă la săpat șanțuri, la viețuit în locuințe comune pentru muncitori. Legea lui Ioan era să nu vorbească despre ce e nedrept. Ca și cum l-ar fi făcut să dispară negându-l. Dar nu era asta și concluzia Robertei, atitudinea de la sfârșitul vieții? Deosebirea era că Ioan te alunga, te scotea din viața lui. Era ca și cum te-ar fi omorât. Ea nu-i părârea nici pe morți. Ioan făcuse o carieră strălucitoare. Ei îi fusese poate mai greu, mai știi însă, fiecare cunoaște greul lui, dar își împlinise și ea angajamentul. Stia să fie fericită. Își aminti de seara în care se despărțise de părinții ei. Îi văzu obosiți, abia mișcându-se, înaintând cu ultimele lor puteri pentru a trece o graniță dintre bine și rău. Ce iluzii avuseseră și ei! Nu exista nici o frontieră. Răul și binele erau amestecate și nu se aflau în afară ci în inima omului.

MENTIUNI POEZIE

Delia Marilena GROSU

Motto: „În mine se mai vorbește și astăzi despre tine” (Lucian Blaga)

Unii din voi au acceptat sfârșitul
cu inimile împăcate
ca un tată care scrie ultima scrisoare
ultimului fiu

Când te uiți în jur și vezi că nimic nu mai e
al tău
totul se transformă într-o bilă pe care o arunci
dintr-un perete în celălalt fără să ai
vreo remușcare
că golul se clătina și s-ar putea rupe
ușile se închid în urma noastră.

tata mă strânge de mână și îmi mângâie părul
cu gesturile unui om care înțelege totul
care înțelege că aici e sfârșitul trecător
pentru că lumina apare când nu te aștepti
și de unde nu te aștepti

se oprește o mașină lângă noi farurile se sting
tata mă strânge de umeri
și îmi străpunge carnea cu unghiile unui om
care nu moare
niciodată
felinarele de pe stradă se sting unul câte unul

pe partea stânga a străzii e un om care moare
lângă un zid

zidul îl înghite de parcă ar fi al lui
eu n-am văzut niciodată un om murind
am auzit că în trenuri mor oameni destul

de des
eu și tata închidem ochii în același timp
și totuși ne privim de parcă ar fi prima și
ultima data când ne vedem

tata scoate din buzunar o bilă pe care o strânge
fără milă
din mașină coboară un bărbat care poartă
o femeie pe umeri
femeia nu îl lasă să respire / tata mă strânge
de mână

și își ține privirea în pământ
e prea întuneric pentru ca noi să putem respira
farurile se aprind / tata traversează și se așează
lângă zid.

pierde-te

de ceva timp
am mereu cu mine un ghem de ață
pe care îl întind din când în când
până acasă

dacă mă uit în oglindă
văd fiecare om de care mi-a fost dor vreodată
aș putea sta așa dezbrăcată în fața oglinzii
fără să simt vreo adiere vreo picătură de apă
poate chiar fără să îmi fie dor de cineva

oamenii înalți simt altfel cerul

zicea mama când eram mică iar tata mă pune
pe umerii lui
și mă simțeam înaltă și cerul părea aproape
și lumina îmi inunda fiecare celulă a pielii
celulele se măreau pe zi ce trecea
până când într-o zi în fiecare celulă

mi-a apărut
o cutie în care puteam să pun toți oamenii
pe care am vrut vreodată să-i păstrez în mine
ca pe niște vânătași pe care le faci
când dormi și te trezești cu ele fără să ai
măcar vreo idee
de unde sunt și ce e cu ele

Bianca DAN

înainte de toate

și iubirea
e tot o formă de sinucidere
unii mor mai greu alții mai ușor
unii rămân până târziu și mor la marginea verii
cu buzunarele pline de inimi și pâine
mai sunt aceia care se trezesc

dimineța devreme
și rămân netrăiți până la apus
atunci apar ultimii eliberați
ce au învățat că e imposibil să iubești cadavre
și zeii sunt reci în primele ore ale eternității.

nu te-am iubit a fost o chestie neconvențională
de care ne-am agățat și n-ai spus niciodată nu
oricât de târziu îți treceam prin minte puțin
deghezată

îți defrișam gândurile cu indulgență
răsturnând stejarii rămași să-ți păzească
sfârșitul

am stins lumina în nopțile când voiai să mori
și n-am lăsat nici o stea să te atingă
te-am ucis dinainte să te naști
cu mâinile goale.

Lumina din fiecare

am ezitat când stelele s-au izbit de pământ
spălăm morții și îi așezam în vitrine,
mai ții minte cum li se potriveau hainele
apoi deschideau ochii și ne fixau cu milă
ca pe niște eunuci bătrâni într-o eră

de matriarhat
până și copiii se jucau de-a sicriile,
îngropau păpuși de la brâu în jos
scotocind în nisip după găze și alte chestii
lumești

pe care alții le pun la păstrat în borcane
și mai erau acele scări peste care
treceau licuricii
și nu mai vedeam decât șerpi încolăcindu-se
de lună

copaci negri dansând deasupra ferestrelor
ca și cum ar vrea să înghită lumina din fiecare
e cineva care să alunge întunericul din noi
fără să-l doară palmele de atâtea stele?

Ioana (Jannet) B. Carp

(Assen – Olanda)

Ai muncit, Scarlett

Ai muncit, fată,
nu ca o negresă,
ca un ocnaș.
Ți-s palmele numai
grunjuri și sânge.
Printre degetele tale
raze albe
conduc la salină.
Alb orbitor
fînța ta.

Mărturisirea Miresei din Polonia

text inspirat de filmul **Mireasa din Polonia**
(1998) al regizorului algerian-olandez **Karim Traïdia**

(e chemată la judecata lui; înaintează ușor;
mărunțică; ochi mari; mâini mari și mobile;
își face semnul crucii la modul catolic)
– Îl recunoști?

– Da, Doamne.

Când mi-a fost tată, la beție,
ne făcea curve pe sora mea și pe mine.
Sora mea avea șapte ani, eu cinci.
Pe urmă mi-a fost profesor de matematici.
Eu învățam bine.

Dar când a-nceput să mă scoată vara la tablă
ca să se uite la picioarele mele prin sarafan
am început și eu să fug de la orele lui.
Dar în zadar fugeam.

Că-ntr-o zi am dat tot de el
în uniformă de milițian.

Mi-a spus să mă duc înapoi la școală,
să nu umblu prin parcuri haimana,
apoi iar s-a uitat la picioarele mele

prin sarafanul negru
și-a-ncercat și să pună mâna pe mine.
Pe urmă nu mai știu, Doamne...

(oftează adânc)

După ce m-a dus în Olanda...

Am fost curva lui? El, proxenet?

Am fost nevasta lui, concubina lui,
gospodină cu copii mulți?

L-am întreținut eu spalând dușurile și bude
și el fuma iarbă?

Nu mai știu, Doamne...

Știu numai că mă învinețea toată,
îmi izbea nasul și gura cu pumnii

de-mi dădea sângele
și-apoi îmi striga că sunt curvă
din lagărul socialist.

– Îl ierți?

– Eu?

– Tu. Îl ierți?

– Eu... Eu îți multumesc Ție și Maicii Sfinte
c-am apucat ziua-ndurată

să vin la judecata lui

să mă vadă la față.

De iertat, să se ierte singur.

Cum o să fac eu asta-n locul lui?

(**Pauză. Apoi, ochii mari privesc tot cerul.
Mâinile mari fac din nou semnul crucii
la modul catolic.)**

MENTIUNI POEZIE

Victoria MĂRGINEANU

baloanele se sparg

Mihai voia
ca oamenii să rădă
îl pictam în fiecare
dimineață și el cânta
mingile curgeau din
mâinile lui
și se loveau de pereții
odăii înguste

de când organizăm programe de circ
Mihai n-a reușit să se ridice
se joacă într-un scaun înțepenit
și colorează bulinele unor papioane de hârtie

undeva lumea lui va trece mai departe
de-un geam
de-o femeie îmbrăcată-n alb
de-o foie neagră pe care se văd două oase

undeva
medicul i-a promis că va deveni clovn

doar că n-o să iasă în arenă
niciodată

lumea ninge

am întâlnit oameni de gheață
i-am îmbrățișat și unii din ei se topeau
mi-au spus că au o țară de gheață
și că ei ning de câte ori vor
la dejun, la prânz, la moarte...

apoi mi-am amintit că și eu am oameni
de gheață

dar nu i-am observat niciodată
oamni mei ning întotdeauna peste mine
și eu credeam că focul meu
va transforma lumea în flăcări

dar lumea ninge
mai des, mai des
și mai rece

briza

uneori aștept un om care să-mi deschidă
frigiderul
și să toarne cuburile de gheață în mine
când intru în lume e mai bine să fiu rece
și să trăiesc într-un ocean

omul pe care-l aștept mă ține de mână
spunându-mi
singurătatea e un aisberg
care nu poate înota după delfini dimineața

să ne decupăm

a venit timpul să ieșim din toate
ca printr-un fermoar
să ne descheiem nasturii
și să desfacem manșetele
a venit timpul să ne dezbrăcăm de lume

iar lumea nu e decât un buzunar
în care mă ascund de mine însumi
ca într-o țară

unire

rod iubirea de toți pereții
s-o îmbrac în lumină
ușile sună oricând ca niște pulsuri
ca și cum ai bate cu pumnii înăuntru în piept

câmpul ăsta e mai limpede
voi sădi o pezie cu multe odăi

dar fără nici o posibilitate să mă leg de tavan
așa voi auzi cuvintele scurgându-se în tine
și piela va transpira cu țipete
printre care străzile noastre își vor săruta
gurile flămânde
dezbrăcându-se de fraze lungi
ca de niște haine transparente

ne roadem toți ceilalți
să fim subțiri, să-ncăpem cât mai mulți
la marșul de mâine

poate doar strigând vom muri mai puțin...

Ana
Mihaela
NUȚA

Crisalida

Un sistem de oglinzi
înfășoară
legătura dintre noi
ca o cale ferată
se întinde
amintindu-ne încotro ne-ndreptăm
încurcându-ne pînă la un nod
neîmplinit
din care se prelungesc
cîteva cuvinte
se izbesc de oglinzi
și se întorc în noi
aproape de coardele vocale
suprimîndu-se
pînă la o aglomerare
de bătaii ritmice
privește
devenim fluturi

respirînd copilării

să ne ținem de mînă atîta timp
cît se mai zbat fluturii înainte să zboare

să epuizăm cuvintele într-un conjunctiv
utilizat de prea multe ori
precum felinarele o fac
storcîndu-și toată energia
pentru a rămîne în umbră
cînd răsare soarele

licuricii au vînat destule nopți
pentru a se rufugia în basme
nouă ne rămîn zilele
și cîteva rostogolirile de vise
izbite de clepsidră
pentru a ne găsi identitatea

e timpul să fim copii

ține-mă de mînă
cum ține lumina tavanul sus
iar eu voi încerca să-mi arunc
toate cămășile de noapte
într-o strîngere de mînă

Marilena
APOSTU

Numai nopți nedormite

Aici între aceste ziduri
am fost fericiți
zidurile sunt tot aici tu ești foarte departe
ziua a murit de mult în zarzărul
din dreptul ferestrei

mă ghemuiesc în pat și mă tot gândesc la tine
aerul din încăpere crapă de dor
și în jurul meu risipite pe jos
numai nopți nedormite

dimineața deschid larg fereastra
respirația mi se umple de frezii

chipul tău mă dezleagă
de albele nopți

ca să pot trăi ai apropiat soarele

Stau pe marginea unei lacrimi

O altă noapte
prinde rădăcini în palmele bătrânului
plecat din fotografia aceasta

pe străzi neștiute
un poem cu plîns de copil mă tot caută

singurătatea alăptează frica din mine

stau pe marginea unei lacrimi
și ascult
cum lanțurile strigă o femeie frumoasă
pe nume

chiar acum tu intri în casă
ținând o iarnă albă în brațe

fericită
mă furișez sub pleoapa ta stângă
și plâng

Doar amintirea aripilor

Pe stradă doar nevăzuți trecători
și doar amintirea aripilor în umerii mei

luna își sparge singurătatea-n fereastră

nerăbdătoare aștept trenul
cu clipe de halte uitate

și mă visez
culoare răsfățată
în secundele privirilor tale

Frica mea desenează zăvoare

Plouă
în toată casa doar eu
și această lacrimă răsfoită de umbre

aș vrea să fii aici
să vezi și tu cum întunericul ațipește
în pletele mele povestite de fluturi

pe stradă
nu e nimeni cu grabă sub tălpi

tac și ascult
cum cineva încearcă
să deschidă trecutul uitat sub praguri

frica mea desenează zăvoare

Șoapte uitate de un crin înflorit

Deschid larg fereastra
cântecul greierilor năvălește în casă

pe masă doar câteva șoapte uitate
de un crin înflorit
și poemul scris de tine
într-o lacrimă necunoscută

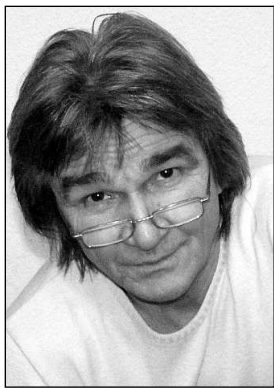
ești iar aici lângă mine
te respir cu lumină cu tot

în zori cămașa ta miroase
a somn proaspăt strivit

zarzărul nostru
e doldora de cuvinte de dragoste

Cu Nicolae Silade, despre „MISTERUL” CULTURII

Nicolae Silade știe, mai bine decât conviviul multor interviuri literare pe care le-am realizat, mai ales să tacă. Iar atunci când tace, Domnia Sa, directorul fabuloasei reviste din Lugoj Actualitatea literară, spune foarte multe...

Lucian Mănăilescu: După proiectele din presă – sunteți, printre altele, fondatorul și directorul ziarului „Actualitatea” (1997) – în 2010 ați devenit fondatorul și directorul revistei **Actualitatea literară**, o publicație culturală de elită, îndrăznesc să spun cu mult peste valoarea unor „reviste-fanion” înghesuite în rutina grupurilor de „eterni consacrați”. Este o revanșă a poetului în fața mass-mediei mioritice și a bolilor ei... lumești?

Nicolae Silade: Am fost „prins” în presă încă din 1990 și văd că nu mă mai pot desprinde nici acum. Proiectul „Actualitatea literară” este o încercare de evadare din sfera social-politică. Am început în 2009 cu o versiune online, pe care o consideram de viitor, însă când am văzut că tocmai tinerii se interesau dacă avem și o versiune print am hotărât să-i dăm și bun de tipar. Vă mulțumim pentru aprecieri, dar vreau să știți că nu ne-am dorit o revistă în plus, ci o revistă bună și că încercăm, de la număr la număr, să o facem mai bună, o oglindă cât mai fidelă a literaturii actuale.

L.M.: Valorile și tradițiile culturale ale Lugojului justifică o „Galaxie Gutenberg”, ce gravitează departe de „soarele” unui centru imaginar. Mi se pare mie, sau, „interpretându-l” pe Pascal, am putea spune că universul cultural românesc este: „un cerc cu centrul peste tot (în provincie) și circumferința nicăieri (adică în București)”?

N.S.: Aveți dreptate! Însă nu m-aș hazarda să spun prea multe în această privință. Lucrurile sunt cum le vede fiecare. Pentru bucureșteni, cei mai buni sunt, evident, bucureștenii. Pentru cei din provincie, valoarea este, bineînțeles, în provincie. Nu avem, din păcate, un arbitru literar care să ne spună adevărul. O va face, însă, timpul. Dar ceea ce consider eu mai important este faptul că tonul în literatură nu se mai dă la București.

L.M.: Rememorând începuturile dumneavoastră lirice aminteați o secvență... cazonă. Vă rog să „developați” și pentru cititorii **Ferestrei** fotografia de epocă a „sol-datului” și a „păsării vorbitoare”.

N.S.: Era prin 1977, la vreo două luni după cutremur. Ei bine, eram „poetul, ca și soldatul”, sau „soldatul, ca și poetul”, furier la o companie de la IFA Măgurele. Îmi propusesem, ca și Ezra Pound, să scriu un sonet în fiecare zi. Închis într-un birou din cazarmă, normal că vedeam totul în negru, ca Bacovia, dacă nu mai rău. Umplusem cu versuri două caiete cu două sute de file, cum erau pe atunci. Și, într-o zi, când toată suflarea militară era prezentă la lecția politică, a venit în control un colonel de la batalion și m-a surprins chiar în momentul facerii unui sonet. Când a văzut că nu sunt unde era toată lumea și că nu fac ceea ce trebuia să fac, a luat unul dintre caiete și, ca un veritabil critic literar, s-a apucat să citească și chiar să comenteze. „La te uită, zicea, ia te uită ce scrie soldatul român: numai de moarte, numai de întuneric, numai de singurătate! La-

să că o să te mutăm noi în altă unitate și acolo n-o să mai stai în întuneric și în singurătate ca aici, o să te trimitem la muncă, în câmp, cu ceilalți soldați ai patriei, ca să vezi soarele și să scrii despre lumină și solidaritate”. Mai aveam doar două săptămâni până la liberare, vă dați seama, iar gândul mutării mă îngrozea de-a dreptul. Însă maiorul, comandantul companiei, a fost salvarea mea. A pus mai multe vorbe bune despre mine și am scăpat. Din păcate, nu a putut să îmi salveze și caietele. Colonelul mi le confiscase. Nu am de unde să știu acum dacă versurile acelea aveau sau nu vreo valoare literară, dar parcă simt și acum că îmi lipsesc, că îmi lipsește o parte din suflet. Poate că le-aș fi ars eu însumi, cum am făcut cu nenumărate caiete mai apoi, dar acel jaf literar se pare că m-a îndârjit mai tare, deși o bună vreme după aceea nu am mai scris.

L.M.: Visul în lucru este titlul primului volum pe care l-ați publicat, în 1979, la Editura Litera (editură în care tipărirea se făcea în „regie personală”, totul – în afară de cenzură – fiind plătit de autor). Au urmat: volumul colectiv **Cartea poezilor** (Editura Lugojpress, 1994); **Mergere înainte** (Editura Lugojpress, 1997) și **Eternelia** (Editura Marineasa, Timișoara, 2006)... Extrem de puțin, totuși, pentru un poet care își adaugă, în fiecare clipă, un vers pe suflet. De unde această ezitare de a accepta cuprinderea între coperți?

N.S.: Nu e vorba de nicio ezitare. Pur și simplu nu mă gândesc deloc la publicarea în reviste sau la editarea vreunei cărți. Întotdeauna m-au împins alții de la spate către redacții sau edituri. Mă simt atât de bine atunci când scriu, încât după ce termin nu mă mai gândesc la nimic altceva. Chiar și acum, după ce un coleg a contactat în numele meu o editură, eu nu mă grăbesc spre tipar cu volumul pe care l-am finalizat încă de anul trecut. Poate pentru că nu îmi doresc să îmbogățesc piața literară cu o carte, ci să pot aduce o bucurie în sufletul cititorilor.

L.M.: „Vreau să întorc poezia spre lume și lumea spre poezie!” este o profesiune de credință a poetului: „pe care l-a născut poezia”. Cât de greu e să îți trăiești viața în irealitate?

N.S.: Da, vreau să întorc poezia spre lume și lumea spre poezie! Pentru că lumea a luat-o razna, iar poezia de azi și mai și. Bine spunea Elitis: „Nu-mi pasă de poezii care au rămas fără public, îmi pare rău de publicul care a rămas fără poezii”. Eu, deocamdată, așa gândesc! Măine, vor gândi și alții ca mine. Pentru că altă cale nu există. Am făcut chiar experimente în această privință. Am citit unui public cu suflet poeme diferite, din autori diferiți, de ieri și de azi, și am constatat că poezia de azi nu prea are priză. Nu intră în sufletul omului, iar dacă nu-i intră în suflet nici în minte nu-i rămâne.

L.M.: Să ne întoarcem la **Actualitatea literară**. În viscolirea către alții sunt oameni admirabili – dintre care cu certitudine faceți parte – ce își sacrifică timpul, banii, nervii, propria operă în ultimă instanță, pentru a construi punți peste abisurile sociale și a oferi celorlalți (despre care Sartre spunea că sunt... infernul) șansa unui destin literar. Cum se vede, în această postură, directorul de revistă Nicolae Silade?

N.S.: Știți, probabil, mai bine ca mine cum stau lucrurile în această privință. Este datoria noastră, ca editori, să căutăm ce este bun în literatura română și să promovăm valorile

literare. Este, însă, și o mare responsabilitate, în același timp. Măcar noi, cei din presa literară scrisă, să alegem grâul de neghină, pentru că în lumea literară virtuală e haos.

L.M.: Se vorbește tot mai mult (și se face tot mai puțin în acest sens, excepțiile fiind mai mult particulare sau individuale) despre integrarea literaturii române în concernul valorilor culturale europene. Există aici, cred eu, și o „inocență” nătângă, pentru că nu scriitorii ne-au lipsit pentru a „cuceri” Nobelul literar (Arghezi, Blaga, Nichita, Sorescu, Petre Stoica, mai nou Ion Mureșan sau Matei Vișniec etc.) ci, mai curând, responsabilitatea de a-i face cunoscuți. Ține asta de „fatalismul” nostru mioritic?

N.S.: Nu, nicidecum! Vine și Nobelul! Dar nu când îl vrem noi. E ca și când ți-ai dori o femeie frumoasă care umblă cu alții, numai cu tine nu. Nici s-o plătești, nu vine. E ceea ce face ICR-ul Aruncă banii pe fereastră. (Între timp a fost aruncat și **copilul** odată cu apa din copaie!... -n.n.). Trebuie să avem răbdare, trebuie să ne vedem de ale noastre și, mai ales, trebuie să ne unim! Pentru că lumea noastră literară e atât de dezbinată, încât numai Dumnezeu știe ce i-ar putea uni pe scriitori.

L.M.: Generația tânără, așezată la cozile unde se dau rații de celebritate, în spatele oportuniștilor, are valori remarcabile. Ce șanse dați, în acest moment, salvării de la irosire a tinerilor scriitori? Există și altă cale pentru ei în afară de emigrare?

N.S.: Am mare încredere în generația tânără, cea care este acum pe băncile școlilor, nu oportuniștii, douămiiștii, douămiizeciștii sau mai știu eu ce grupuri, grupări sau curente. Și nu cred că e cazul să mai vorbim azi despre emigrare. A trecut vremea afirmării la Paris, la Londra sau la New York. Tinerii noștri au fost, de mici, pe afară, au văzut că lumea e la fel și acolo, iar acum nu le rămâne decât să o înțeleagă. Un scriitor se poate afirma acum oriunde. Oportuniști au fost și vor mai fi. Nu trebuie să se împiedice nimeni de ei. Valoarea răzbate întotdeauna!

L.M.: Mă întreb și vă întreb: „Cu ce se ocupă Ministerul Culturii și celelalte instituții responsabile (vorba vine!) de locul spiritualității românești în „satul” mondial?”

N.S.: Ministerul Culturii a devenit „Misterul Culturii”, iar asta din vina scriitorilor; nu din vina statului. În ultima vreme însă, parcă, parcă începe să se miște ceva și pe acolo. Să sperăm că lucrurile vor intra în normalitate cât mai curând. În ceea ce privește responsabilitatea unor instituții, cred că tot scriitorii trebuie să și-o asume.

L.M.: Ce speranțe și ce proiecte are scriitorul Nicolae Silade?

N.S.: Speranțe, multe. Proiecte? Să pot continua și să le pot îmbunătăți pe cele începute!

Aș vrea să adaug, pentru cei care vor să mă citească, adresa blogului meu:

<http://nicolaesilade.blogspot.ro/>, iar pentru cei care vor să publice în **Actualitatea literară** adresa:

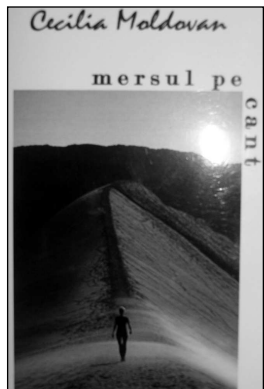
<http://www.ziarulactualitatea.ro/actualitatea-literara/>

L.M.: Vă mulțumesc!

Insemnări de lectură

Ochi de copil și zbor de frunză

În prefața cărții **Cecilia Moldovan**, editată anul trecut (**Înger din oficiu**, Editura „Princeps edit” 2011), **Daniel Corbu** nota: „Această carte legiferează un poet stăpân pe mijloacele construcției poemului, aflat într-o continuă căutare a identității și a rostului în lume. O lume fără doar și poate agresivă, ostilă sensibilității, o lume în care condamnatul la cuvânt, cronicarul liric e de multe ori în derută. De apreciat această carte construită cu acribie, unde poemele dau impresia de pietre așezate cu grijă întru gloria unui templu, sinceritatea discursului liric, dorința de epitetizare a lumii”

Răsfoind tomul invocat ne-a încântat și pe noi această „rătăcire” în realitatea metafizică, nu lipsită de luciditate („mereu treaz la răscrucea/ dintre minte și inimă”), mai ales că „plata” poetului, se face în arginți de lacrimi: „Chiar de împart iubire în jur/ mie mi s-au strepezit dinții/ de agurida primită la schimb” (**înger păzitor din oficiu**).

Lumina creației alunecă în oglinzile curgătoare ale timpului, risipindu-se în umbre ce ne lasă să ne alegem chipul, asuns în spațele „unui zid cât zece porunci” (**Libertatea libertăților**).

E greu, cu alte cuvinte, să fii înger, pentru că trebuie să împrumuți ochi de copil și zbor de frunză pentru a „survola” miracolele albastre și uneori triste ale trecutului: „În casă acvariul cu pești visează/ o mare înșorită”, iar fantasmе „vor să fie atinse cu privirea numai din oglinda/ în care atunci și-au coborât privirea (...) / și nu mai sunt demult credincioase/ ochiului nostru” (**Plată în nesomn**).

Am pornit, așadar, la lectura recentului volum al Cecilei Moldovan (**mersul pe cant** – Editura „Semne” – 2012) în căutarea „reverii” ce au dus la drama uitării de sine, în zbor, a lui Icar, chiar dacă, pe coperta a IV-a, autoarea avertizează asupra unei posibile „lupte” cu... îngerul: „Doamne, știi bine/ că avem/ o afacere/ în doi:/ dă-ne răgazul/ să înflorim/ sămânța/ pe care ai pus-o/ în fiecare din noi” (**Contract pe viață**).

Prima poezie din volum nu face decât să confirme cele de mai sus: „am scăpat de data asta/ (de hachițele bătrânului Nostradamus)/ să ne punem pe treabă/ și să trăim/ ca și cum ar fi ultimul mileniu/ al înghițitorilor de gogoși și „junk food”,/ (...) / dinspre templele maiase până la catedralele/ care străpung cerul străbat imnele slavei,/ mulțimea inundă străzile ca la revoluție:/ «Deșteaptă-te omule din somnul cel de nemoarte! »”... (**debut de mileniu**).

Apar ipostaze noi, un „peisaj social” ce stârnește nu resemnare contemplativă ci, mai curând, revolta singurătății comunitare: „pădurea și-ar răvăși cronometrul/ fără cântecul cucului/ cine mai strigă azi în orașul/ cotropit de bâlciuri de import?” (**țara poeziilor fără țară**). Marelui Anonim, cel ce, în pofida tăcerii sale, ne lăsa speranța, i se substituie o clonare în cioburi deformante a roboților ce ne trăiesc viața, în „oglinzi oglinzii ochiului”

(**portret cu ramă de cuvinte**): „Ne-am trezit cu casa în altă curte,/ să ne amanetăm și gândurile am fost îndemnați,/ și stăm acum cu chirie în ograda lor/ În numele armoniei imperiale, nu-i vorbă,/ ni s-au fabricat peste toate și acte în regulă/ dar mai ales pentru acele consecințe sever atrofiante” (**de dragul strămuării**).

Desigur, schimbarea de „registru” este mai mult tematică, poeta continuând să șlefuiască, până ce obține „drept sentiment un cristal” (**Odyseus Elitis**) în roca auriferă a cuvintelor: „Întorc fânul cosit pe toate părțile,/ o dată, de două ori.../ încep clădirea căpiței/ așez strat cu strat iarba uscată,/ mă trezesc cu picioarele zidite dedesubt” (**Imnele dimineții**); sau: „Ieri am făcut bucuria juma-juma cu nostalgiei/ din Parcul trandafirilor/ cadența zarurilor dinspre pavilionul fanfarei/ trezea muzica vechilor alămuri ademenind-o pe Zaraza/ și pe cei frumos așezați în fotografii cu suflet” (**copiii trebuie să meargă înainte**).

Este un mers „pe sârmă”, de acolo, de sus, evadarea spre copilărie redevenind posibilă ca perspectivă, ca echilibru precar și în egală măsură fascinant: „În mintea de copil nemaivăzutul își avea cuibul/ în coroana bogată a copacilor/ acum îl caut neconținut mai pe aproape/ pe drumul cel mai scurt dintre două idei/ pe trotuarul pornit din fața casei/ dar ca întotdeauna merg pe bordură/ (...) nu privesc în jos/ cel care-mi visează descumpănirile/ sălășluiește în mine” (**mersul pe cant**).

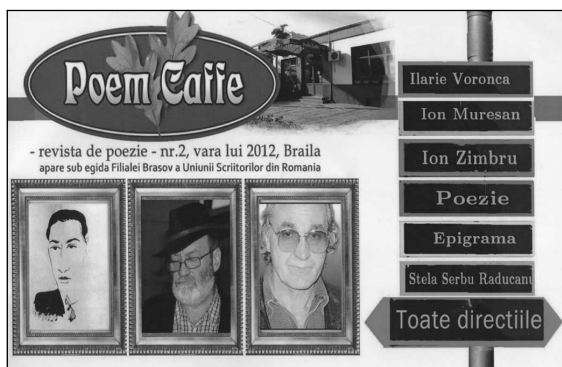
„Cearta cu cerul” (Blaga) rămâne astfel o interogație, nu o asumare: „Când oamenii au vrut să ajungă la Tine/ le-ai zădărnicit planurile făcându-i să vorbească/ în idiomuri diferite” (**pod cu benzi lingvistice**).

Partea a doua a plachetei, intitulată **DEMISIONEZ** conturează și mai evident nostalgia risipiri între Dumnezeu și copilărie, pe continentul abia descoperit al realității: „am fost dintotdeauna nostalgică/ după ziua trecută/ care a lăsat desenul în culori sepia/ al clipelor care nu mai știu drumul înapoi / (de aceea îmi permit să vă vorbesc/ despre mine la timpul imperfect/ ca într-un „trecut continuu”)... // sufletul are memorie mai bună decât creierul/ e o hartă cu multe amprente/ niciodată lovită de alzheimer/ cum aș putea să schimb matricea/ unui puzzle în care mi-am mutat/ restanțele...” (**și sufletul poate fi o hartă**).

În concluzie, se poate afirma că „mersul pe cant” înseamnă un drum tot mai îndrăzneț al autoarei către limpezirea lirismului său, promițător și autentic.

Dintre sute de reviste

Poem Caffé, nr. 2, vara lui 2012, Brăila

Revista de poezie „**Poem Caffé**” (coordonată de **Luminița Dascălu** și susținută financiar de **Vera Maxim**, manager Poem Caffé

– Brăila), care apare sub egida Filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor (!?), cu toate că a ajuns abia la numărul 2 (primul număr lansat la 1 martie 2012) impune prin selecția echilibrată, valoarea textelor și eleganță grafică (tehno-redactare **Luminița Dascălu**, grafică **Ion Andrei Puican**, foto – **Ana-Maria Hurmuzache** și **Ion Andrei Puican**).

Acest număr este „deschis” de **Ilarie Voronca** (1903 – 1946), cel despre care Geo Bogza scria că este: „...poet, pescar, astronom, vânător, diamant, cometă, pădurar, novator, stâncă, fulger, înger, tren, ploaie (...)” El: „trăiește, visează, moare, închide cerul, dezbracă gramatica, își sună vocea, își sună bucuria, își sună tristețea, își sună prietenii, își sună poemul” (revista **unu**/ 21.01.1930). Sunt reproduse două poeme ale poetului avangardist, citatul de mai jos făcând parte din „**Sfârșitul sezonului mort**”, o evocare, murmurată de valuri, a Brăilei interbelice: „A fost o aventură frumoasă/ Patru anotimpuri pe mare/ (...) Prova despica buchete imense de margarete./ Și ca un ulei strălucitor la suprafață/ Frumozii nuferi./ Toate astea le-au văzut ochii noștri/ Puțin ne păsa de gustul sărat al furtunii./ Noi ne gândeam la întoarcere într-o seară în oraș./ Clopoțelul vesel al tramvaiului./ Cete cântând se risipeau în mahalale/ Și deodată pe mici piețe/ Fructe făcând semne îndrăgostite/ Aroma merelor, subtilă, pătrunzătoare./ Venea în întâmpinarea noastră ca o ovație. (...) Puțin ne păsa de vântul care ne biciuia pleoapele/ Pământul era în fundul ochilor noștri/ Ca perle în fundul unei scoici.”

Nu pot să nu invidiez, măcar puțin, măcar cu admirație, „portretul” interviu realizat de Luminița Dascălu cu marele poet român **Ion Mureșanu**, laureat al premiului Nobel în inima multora dintre cititorii săi. „Vă aduc la cunoștință – mărturisește autorul **Cărții Alcool**” - **că în Brăila există un semn de circulație pe care nu l-am mai întâlnit, cel puțin eu, nicăieri în România și în Europa (...) pe o tăbliță rutieră scrie „Toate direcțiile”. Un astfel de semn de circulație s-ar putea să existe doar înfipt în buricul Poluhui Nord sau al Poluhui Sud. Nu am fost acolo...” Cât despre poezie cităm un „poem nou”, intitulat **Rotterdam**, până acesta se pierde în nori lăsându-ne singuri - ca să-l parafrazăm pe Blaga - cu plânsul, cu noi, și cu toamna: „Vine dirijabilul! Vine zeppelinul!” -/ strigau pe străzi copii și birjarii./ Și ne-am îmbrăcat cu toții în haine de sărbătoare/ și cu toții am alergat la mahul mării/ să-l întâmpinăm./ Și eram pregătiți încă de acasă cu sentimente de respect./ Încă de acasă eram pregătiți să ne mirăm./ Dar zeppelinul venise noaptea, pe întuneric./ iar în zori era ca un nor de furtună oprit deasupra valurilor./ / un nor din care se auzea o femeie cântând cu voce subțire,/ o dună sură de nisip din care se auzea cântând o femeie./ Gărzile noastre militare au dat onorul și/ fanfarele noastre militare au cântat./ Dar nimeni nu a ieșit din zeppelin să ne salute/ și să primească florile noastre și să ne facă măcar un semn/ cu batista./ Vă spun adevărul-adevărat:/ Din burta zeppelinului coborau în mare/ o mie de frîghii, o mie de funii./ Iar cînd s-a înălțat soarele au bătut tobele iar cântecul femeii/ a încetat și/ zeppelinul a început să urce la cer./ Vă spun adevărul-adevărat/ la capătul fiecărei frîghii atârna o broască țestoasă./ deasupra ei, frîghia trecea printr-un pește./ deasupra peștelui frîghia trecea printr-o corabie./ deasupra corabiei frîghia trecea printr-un vapor./ deasupra vaporului era prins un tramvai peste care/ era prinsă o trăsură./**

(Continuare în pag. 23)

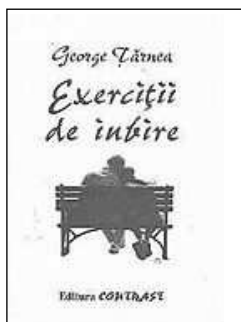
Însemnări de lectură

apoi frîghia trecea printr-un cal peste care era/ un magazin mic în care negustori vindeau lucruri mărunte,/ iar deasupra magazinului mic era un polițist/ și peste fiecare polițist era o bicicletă/ pe care stătea cîte o doamnă în rochie lungă,/ care avea deasupra o umbrelă roșie,/ iar pe umbrelă era prins un domn,/ un cetățean onorabil și/ chiar sub burta zeppelinului/ frîghia trecea printr-o pălărie./ Și toate acestea de o mie de ori,/ ca o mie de șiraguri de mărgele./ Vă jur, asta am văzut cu ochii mei!/ Iar acum am venit să vă atrag atenția:/ că profitînd de faptul că oricine poate intra în/ fotografiile vechi/ și oricine poate ieși cînd vrea din fotografiile vechi,/ și profitînd de faptul că noi stăm aici și vorbim/ despre poezie/ și nu privim pe fereastră,/ toți cei care au fost răpiți în burta zeppelinului,/ chiar acum coboară în stradă pe o mie de frîghii/ și chiar acum întemeiază/ orașul dinăuntru nostru.”

Așadar, în ciuda dezmințirilor, **Ion Mureșan** a fost la Polul său Nord, pentru că altminteri nu se explică cum poemul ăsta duce în toate direcțiile: la Marc Chagal, în piața Jacques Prévert, prin continentul Shakespeare și nicăieri sau cine știe mai unde.

Lucian MĂNĂILESCU

George ȚARNEA – MENESTREL AL EROSULUI

E îndeobște știut că poezia lui **George Țârnea** e una cantabilă, poetul fiind un veritabil menestrel al erosului. De altfel, volumul **Exerciții de iubire**, apărut postum, la Editura Contrast, București, 2003, este elocvent în acest sens. Volumul –

în format „livre de poche” – cuprinde două secțiuni mai importante: balade și reflexe, și unele și celelalte oferind cititorului posibilitatea de a urmări fluxurile și refluxurile unui suflet de om ce s-a-nchinat unicei zeități – Eros.

Balada ultimei iubiri este o confesiune gravă a celui „Pregătit de la prag pentru altă plecare” și care la bătaia altor clopote recunoaște că dacă nu mai are nimic din străvechea fire („Nestatornică, rea și pierdută-n povești”), tânjește totuși după prima iubire – una renăscută „din cea care ești”. Aflat la cea- sul despărțirii de ființa iubită, eroul liric (din **Balada ușilor închise**) îi cere acesteia să aibă răbdare „Încă o noapte și-nc-un răsărit”. Și pentru că acest răstimp doare, solicită să nu fie întrebat nici măcar „pe unde/ Îmi voi purta aceste mângâieri”. Motivația refuzului e de o sinceritate dezarmantă: mângâierile din care ființa iubită ia consumat „Ca dintr-un fruct exotic și cărnos” au devenit habitudini pentru aceasta. Eroul liric din **Balada umilinței** e un suflet ardent, nestatornic și nerăbdător de a mai avea parte de o iubire mistuitoare, înaintea plecării pe drumul de apoi : „Prea nestatornic sunt de-o viață-ntr-oaregă,/ Să pot răbda supliciul vreunui prag;/ Numai distanța rod în mine leagă/ Și numai drumul mi-este cel mai drag./ (...) Prea sunt nerăbdător să se întâmpale/ O ultimă iubire, ca un foc,/ Mistuitor și prăvălit sub tâmpale.../ Cât să-mi așeze sufletul la loc.”

Iubirea ce înlănțuie partenerii cuplu-

lui erotic are putere de transfigurare a thantosului, căci declară poetul „Mă ții înlănțuit așa cum ține/ Doar soarele, în noi, lumina sa.../ Și, de va fi să vină de la tine,/ Nici de-nnoptarea mea nu-mi va păsa.” – s.n. (**Balada înlănțuirii**).

O altă ipostază a iubirii înlănțuite apare în **Balada vârtejului năucitor**: „Dar împotriva mie, te iubesc,/ Și, împotriva ție, nu-mi dai drumul”, motivația gesticii având în centrul ei ideea suferinței în dragoste: „...aceeași rană suntem împreună”. În alt loc – **Balada pașilor pierduți** – aceeași idee a suferinței în iubire se întemeiază pe un paradox: „Visăm iubirea separat,/ Trăim durerea noastră împreună”. **Balada resemnării** are finalul sub forma unei imprecății. Eroul liric afirmă că-și reține iubita „Atât de-aproape nopților puține/ Și nebuniei mele bătrânești”, nu cu brațul, ci cu gândul, și e gata s-o elibereze pe „captivă”, „Iar după-aceea să se aleagă scrumul/ Din visul meu cel tânăr și curat.”

Balada boțului de humă poate fi considerată un fel de CV, unde găsim informații prețioase despre felul de a fi al îndrăgostitului, folosindu-se afirmațiile prin negații: „Nu am nici bani, nici lauri, nici castele,/ Nici groapă-n care trupul să-mi cobor:// (...) Nu țin la titluri, nici măcar în glumă,/ Nu țin cu prostii, nici măcar de frig...” Să remarcăm ironia înțelegătoare față de cei de care se disociază de cel ce se consideră a fi „doar un biet romantic boț de humă/ Care visează zei, făcut covrig”.

Iubirea spirituală, așa cum o înțelege poetul, spre deosebire de cea carnală a altor înamorați, transpare din **Balada fără concurență**: „Să te-mbrace alții-n aur,/ Eu te-mbrac în poezie...// (...) Să-ți aducă alții daruri,/ Eu ți-aduc numai sonete...// care sunt chiar forma pură/ A iubirii ideale/ (...) Să-ți păstreze alții trupul, / Eu păstrez din tine cerul,/ Peste-a cărui tâmplă nouă,/ Să tot scriu balade-n care/ Totul se transformă-n rouă/ Numai dragostea în soare.” Amânarea „întrării lucide/ În ultima, poate, iubire nebună” (așa cum e înțeleasă în **Balada castelelor de nisip**) îl face pe eroul liric să emită supoziții despre felul cum femeia iubită o receptează: „Pe buzele tale sunt urme de sânge/ Sau urme de lacrimi sau urme de sare...” **Balada sfârșitului de vară** așează cuplul erotic sub zodia unui timp supus finitudinii. De aceea, erosul se cere consumat/ trăit: „Copilă bătrână și tânără doamnă,/ O singură noapte mai e până-n toamnă,/ Deci, vino, să-i ținem povestea în palmă,/ Robiți împreună, iubirilor calme.”

Față de atracția femeii pentru un alt bărbat, eroul liric adoptă o pedagogie a sacrificiului (în **Balada căilor străambe**), de care aceasta ar trebui să fie conștientă: „Pune-mi, iubito, carnea pe jar, / Sufletu-n lanțuri, umbra sub talpă/ Și fă ce-ți place cu viața-mi, dar/ Nu strânge-n brațe iubire calpă!!/ Și nu te duce spre alt bărbat”.

Prezența iubitei are darul de a produce metamorfozarea bărbatului, făcând să dispară spaima somnului veșnic, așa cum se întâmplă în **Balada uimirii**: „E prea bătrână biata mea făptură,/ Cu palmele nevolnice și reci,/ Ca un ciulin strivit sub arătură,/ Dar, rogu-te, iubito, să nu pleci...// Tocmai acum, când iată, mi se pare/ Că-ntineresc, cu tine la un loc,/ Și toată spaima somnului dispare/ Și toată carnea-i gata să ia foc...” **Balada imposibilei reclădiri** propune – la modul ipotetic – ipostaza unui Meșter Manole modern: „Dac-aș putea cu slabele-mi puteri,/ Dar și din multul dor care mă ține,/ Te-aș despărți, în primul rând de tine,/ Să nu-mi mai poți fugi pe

nicăieri// Și te-aș clădi, din nou, la mine-n gând”. Într-un moment de luciditate, eroul liric va conștientiza imposibilitatea concretizării acestei porniri: „Dar, ce spun eu, nu-i chip să poarte har;/ Din pricini vechi și noi care-mpreună,/ N-o lasă niciodată pe cea bună/ Să-i treacă celei rele vreun pahar”. **Balada semnelor** are vădite ecouri stănesciene și eminesciene, ilustrând atracția contrariilor: „Tu erai nespus de albă/ Și nespus de negru eu,/ Purtătoarea mea de salbă/ Dintr-un tragic minereu.// Cine poate să mai știe/ Ce s-a întâmplat în port?/ Tu păraai mortal de vie,/ Eu păream vital de mort.”

*

Aflat la senectute, poetul recunoaște că și-a hrănit sufletul cu nectarul cuvintelor persoanei iubite: „Bătrân și singur și aproape orb,/ Nu încetez cuvintele să-ți sorb,/ Cum aș sorbi nectar din deditei.../ Ce clinchete cristalin de clopoței,/ În glasul tău...” (**Reflex 6**). Iubirea târzie conferă veșnicului îndrăgostit puteri demiurgice: „Răsare soare, când te văd și pot/ Din frigul așteptării să te scot/ Și să te-aștern încet, fără să știi,/ Iubirii mele oarbe și târzii, / Până ajungi să arzi, precum în cer/ O stea închisă între chingile de ger.” Însă depărtarea de „trupul crud” e resimțită cu tristețe, ca preambul al unei lungi nopți : „Dar, când departe sunt și-abia aud/ Ecoul trist al trupului tău crud,/ Reverberat ca o durere-n plus,/ Mi-e soarele-n cădere spre apus/ Și cu nimic nu-mi vindec, mai apoi,/ Această lungă noapte dintre noi.” (**Reflex 7**).

Reflex 32 este o creație construită pe antiteza cer - pământ, neprihănire - păcat. Dacă palmele sunt mai aproape de cer, căci ridicate ele sunt semn al implorării, tălpile ne țin aproape de condiția adamică de păcătoși: „Sunt mai aproape palmele de cer/ Șe-aceea-n locul nostru cer/ Și pâine și iubire și iertări,/ Apropiind cu grijă depărtări,/ Pe câtă vreme tălpile primesc,/ De la-nceput blestemul pământesc.”

Reflex 86 folosește pluralul colectivității, spre a evidenția faptul că toți suntem trăitori sub zodia finitudinii, fiecare având vise și ambiții, dar puțini sunt cei care conștientizează „groaza nopții”, care ne pândește după un colț mereu neștiut: „Se înserează prea de timpuriu/ Prin visul nostru sterp, dar încă viu/ Și ni se face frică de cărări,/ Din pricina grăbitei inserări.../ Își ține fiecare pașii-n gând/ Nemaivorind s-ajungă peste rând/ La gândul celuiilalt, cu năluciri,/ Din pricina prea slabei străluciri/ Pe care visul o mai poartă-n el/ Și toate-ncep să tremure la fel/ De groaza nopții, care nu credeam/ Să fi ajuns cu pașii lângă geam.” **Reflex 88** oferă o interpretare inedită a conceptului de iubire: noi, oamenii, am fost constrânși s-o îndurăm; de aceea nu suntem prea fericiți, însă continuăm să visăm, visul fiind o modalitate de uitare a gândului morții (idee ce am sesizat-o și în poezia ceva mai sus adusă în discuție): „Prea fericiți nu suntem, dar plutim.../ Aceasta-i tot ce suntem și ce știm/ Despre ciudata stare care-a fost/ Lăsată nouă, spre a-i da de rost.../ (...) Și iată-ne constrânși la îndurat/ Iubirea, ca pe-un fapt adevărat,/ (...) Nemaivând ce urme să lăsăm,/ Prea fericiți nu suntem... dar visăm.”

De reținut că acest tip de poezie reflexivă, folosind pluralul colectivității, prin **urmare fiind vorba și de implicarea eu-lui poetic cugetător, ascunde o ironie înțele-gătoare față de condiția umană.**

Prof. dr. Constantin MIU

Scrisoare de limpezit privirea

draga mea,
îți scriu din nou de pe țărmurile albe
și pustii. aici, împreună cu primul meu gră-
mătic Alesandros îmi petrec ultimele zile ale
vieții mele. a trecut destulă vreme de când ci-
neva a venit la mine – nu, nu era plăsmuire
aievea era, așa cum ți-am spus - și a zis: eu sînt
partea de vorbire care se cuvine să stea înain-
tea ta pentru a da sens mișcării. știi că de atunci
singura cămașă pe care am îmbrăcat-o ai fost
tu. îți amintești visul meu care se repeta de fie-
care dată cînd puneam capul pe hîrtie ca pe o
pernă? o cunună perlată cu amintiri pusă pe
creștetul morții! îl mai am încă dar azi nu mă
mai cred așa de tînăr și frumos văzut de sus.

am slăbit draga mea. îmi place să îți
spun așa simplu, draga mea și poate o voi mai
spune în această scrisoare. să mă ierți. e dumi-
catul meu de fiecare zi, singurul! pînă și rosti-
rea numelui tău m-ar istovi. tot mai des lu-
crurile simple mă ingenunchează. de pildă
aseară. Alesandros tocmai pregătea penițele
pentru lecțiile de caligrafie cînd dintr-o dată am
simțit o povară care m-a frînt așa cum se
frînge un lăstar cînd cerul se așază prea jos. era
lumina candelă din perete care mă apăsa pe
umeri.

Alesandros e înțelept și delicat cu mă-
sură. dimineața mă ajută să cobor pe plajă. e
toiagul meu, știu, deși el se ferește să-mi arate
asta. uneori chiar am părerea că e doar un toiag
și atunci mă încearcă rîvna să arunc cu el în
mare pentru a despica apele pînă la tine.

aici nisipul e alb alb cum nu ai mai
văzut. poate cîndva Dumnezeu a trecut pe aici
cu toți sacii de făină din lume. mai știi? ai fă-
găduit că o să coci pîini pentru mine și o să pui
pristolnicul pe fiecare dintre ele. altfel, află că
e un nisip bun pentru împărtășire. Alesandros
spune că are vîrtoșie, păstrează formele și ne e
de folos în vrednicia noastră spre a împlini arta
grafiei. e drept că încă nu am ajuns la acea ex-
primare care îngemănează zicerea poetică și
pe cea artistică într-o reprezentare unică a eter-
nității clipei. dar tu simți ritmul respirației me-
le. de altfel și Alesandros te ocrotește cu toată
dragostea lui.

Alesandros mi-a încropit un umbrar
de sub care la amiază privesc marea. e vremea
cînd simt o pieire de tot de parcă sînt un fier
înflorit de rugină. e o mare liniștită draga mea.
rareori se zbate. atunci zici că e o fecioară care
pune prea mult sîrg în împlinirea trupului. va-
lurile se ridică așa cum te ridicai tu să îmi șop-
tești ceva la ureche. niciun val nu a ajuns încă
la înălțimea capului meu. poate dacă aș înain-
ta în larg dar vezi tu, nu mai am putere iar pe
Alesandros nu îl pot ruga să mă însoțească.
parcă aș tăia degetul cu care Toedossie smeritul
arată în sus.

am uitat să-ți povestesc despre dra-
gonii care umblă pe plajă. sînt blînzi și de un
albastru minunat. s-au învățat cu noi. ți-ar plă-
cea să vezi strădania cu care încearcă să imite
grafia mea și a lui Alesandros. dau semne că și
ne înțeleg. le-am împărtășit prima noastră că-
lătorie. atunci ai vorbit tot drumul. doamne cît
ai vorbit! despre ploaie și o casă veche în care
tu îmi vei călca toate cămășile mele despre
stropitoarea de alamă și despre cum vom îm-
pături împreună, la dungă, așternuturile din
bumbac doar așa ca să avem ce răvăși cu răsu-
flarea gurilor noastre. apoi ai spus – strînge-

mă de glezne! știi domnule și dragul meu eu
sînt îndrăgostita din ceașca de ceai. să mă bei
în fiecare dimineață, auzi!?

draga mea,
serile deschid cele două capace ale
ceasului primit de la tine. înlăuntrul îngerii pe-
dalează cu osîrdie pe roțile de diamant și atunci
mi se limpezește privirea. lumina de la candelă
curge cu stropi grei pe lanțul care altădată tre-
mura cu eleganță peste buzunarul de la vestă.
aerul se învîlburează sub penițele de alabastru.
e liniște și e bine. plîngi? mereu mi-a plăcut
cum spuneai – plîng și o să mă fac urîtă.

odată ai promis că mă înveți menuet.
ai putea acum - hai domnule dragul meu - îna-
inte de căderea ultimului picur de lumină?

anul schimbării la față, ziua 18

O privire grabnică asupra trupului meu

Sînt așa de subțire și de ușor, încît ul-
tima fecioară dată în pîrg mă încearcă voal de
mireasă pe cap; prins cu agrafe colorate în
păru-i, mă flutură peste lume, aerul împins în
sus de creșterea sînilor ei.

Cîndva se va face femeie și o să fiu
uitat în sertarul cel mai de jos. Doar un deget
mă va despărți atunci de pămînt și opt sertare
de cer.

Da, m-am slăbit de tot! Ah, femeie
ți-am spus să nu suflă peste mine în postul ma-
re, m-ai aprins prea tare și ai speriat magii.
Acum îți rămîne doar să mă citești și să ador-
mi timp de zece pagini; aceasta nu e decît co-
perta cărții de citire, vor spune toți, privind ușa
îmbrăcată în hîrtie albastră. Dincolo de ea, pe
vremuri, doi oameni s-au dat unul altuia, pre-
cum două silabe aceluiași cuvînt, și ei pe ei,
frunze grase de dud, s-au dat viermilor de mă-
tase, care au țesut la ferestre perdele cu motive
de Nazca.

Vezi? Parcă am rămas doar gură și
ochi; gura mea cu buze cămoase și mereu ume-
de, ca o iarbă peste care au trecut melcii; ce
întîmplare aceste cuvinte cu vorba-n spinare!
Ce întîmplare, om fiind, să cad din sîmul lui
Avraam și tu, pe cerul gurii mele, să rămîi mu-
tă, fără să îți pui o dorință!

Da, și ochii mei, frunze de nuc abia
cernite de umbră. Roagă-te la intrarea în Ieri-
hon, cu fața înspre Iordan, îți spun; dacă te uiți
la mine de aproape, o să rămîi grea și îmi vei
face lăstari.

Ieri, de cinstirea trupului cu privirea,
mi-ai spus că umărul meu sîng s-a lăsat prea
mult. Vecinii nostri nu sînt așa de aplecați, deși
urcă aceleași trepte ca și tine, ai mai zis. Tu nu
o să ai loc în lumea celor drepti!

Nu te amăgi femeie, ei cară doar un
bidon cu apă plată, eu duc cu mine peste tot, o
fîntînă.

Seara, înainte de culcare, te las să bei
din mine ca dintr-o ciutură; tu îmi spui o po-
veste, în care se făcea că eu furam mere dome-
nești din curtea bisericii și sfinții de pe pereți
arătau cu degetul în sus; te întreb - și iar nu știi
să-mi răspunzi – mă cercam cu frica de domnul
sau îmi arătau vîrful pomului, înalță-te Si-
mioane și ia mărul cel mai rotund?

Într-un tîrziu, botez fiecare colț al
camerei mele cu numele tău. Pe tine nu o să te
fure nimeni, dimineață cînd o să mă trezesc, te
voi găsi, indiferent de colțul în care mă voi
uita.

Călugărița

Se numea Maria, acasă, și Marta, la
Mănăstirea de la Blaj, de unde, după trecerea
Bisericii Greco-Catolice la cea Ortodoxă, fu-
sesse expediată în civilie fără să i se arate pe
ce cărări să apuce. Ea și-a ținut viața tot în as-
ceză. Avea grijă și de mine, cînd ai mei ple-
cau la muncă, la târg, la vreo nuntă sau la ba-
lul strugurilor. Ea, cred, m-a învățat toate ru-
găciunile și datele sărbătorilor creștine, nu-
mele îngerilor și de ce și de unde vine bună-
tatea la oameni, sau că lena e perina diavol-
ului. Tot călugărița i-a dat numele de Cecilia,
nume de sfîntă, păpușii mele din cărpe, ba
i-a și cusut cu mâinile ei palide ochi și gură
cu ibrișin vopsit în coji de ceapă uscată.

Cînd a deschis ochii spre lume, era
călugăriță gata sfințită, nu mai avea cum să
se mărite.

Ne-a dăruit nouă viața ei, ne-a iubit
și ne-a crescut pe noi, un roi de nepoți care
mai de care mai obraznici, mai bolnăvicioși,
nebunatici – cu probleme de comportament
cum ar susține un psiholog modern.

Pe mătușa mi-o amintesc dîngălind,
călcînd rufele, adică, fără fier de călcat, doar
cu un rulou uriaș din lemn de gorun. Le nete-
zea, le mîngăia – fețe de pernă și cearceafuri
de cânepă – le așeza apoi pe colțul mesei pe
care o împărțea cu fratele ei, un țăran cu
șapte clase primare, dar care ne construise, fără
schi-țe savante, primul aparat de radio din
sat.

Noaptea tîrziu, adormeam cu ebo-
nita căștilor apăsându-mi urechea în pernă.
Așa am aflat că a murit Petre Groza, fără să
fi știut pe atunci cine era domnul acela.

Am plecat din sat, nici nu mai știu
cînd și cum... poate într-o caleașă de do-
vleac fermecat, rostogolită pe drum.

Ne-am văzut de atunci din ce în ce
mai rar, mai puțin. Ea îmi scria scrisori în
vers șchiop și nu uita să-mi pună în plic frun-
ză de pelargonim, care... ca tot ce e organic
și perisabil, se veștejea trecînd Carpații, mai
apoi, așteptînd în tolba poștaşului. Îi scriam
și eu, dar întotdeauna un pic cam grăbită și
fericită că aveam un destinatar care nu și-ar fi
schimbat pentru nimic în lume adresa nici nu
și-ar fi călcat în picioare promisiunea. Uneori,
în amintirea anilor copilăriei, îi împachetam
și câteva pungi de bomboane, lichiorul de ci-
reșe amare la o sticlă de un sfert și un săpun
roz cu camelie albă desenată pe hîrtia cerată.
Îmi răspundea de îndată la dar, deși să-mi fi
mulțumit nu-mi amintesc să se fi întîmplat
vreodată. De ce ar fi făcut-o? Eu o iubeam, ea
mă iubea și cuvintele dintre noi două ar fi se-

(Continuare în pag. 25)

Călugărița

mănat cu umbrelele sparte de soare, purtate când ninge, când plouă .

Scrisorile ei se răliseră imediat după Paști, plicul de hârtie albastră cu foi de mușcată a fost înlocuit cu o banală carte poștală. La sfârșitul verii, nici chiar cartea poștală nu mai sosi la mine cu vestea întreagă. Slova ei, cu creion chimic umezit pe buze, era clătinată, confuză...

Am luat trenul de noapte, autobuzul de dimineață, căruța de-o viață...

Era toamnă târzie în Transilvania și brumă să o aduni cu grebla pe ulița noastră. Am deschis timidă porțița, apoi, ceva mai curajoasă, ușa de la odaia din față, gata să cad în maldărul de șifonuri albe și reci, pregătite pentru marea-i plecare.

Am deschis alte uși de casă pustie, una-n alta, ca păpușile alea obeze din piața de ruși. Am ajuns și-n cămară, printre borcane cu jumări și cârnați în unsoare, printre cartofi și ceapă, leguma care trebuia să scoată casa aceea din foame și din iarnă la soare.

Am găsit-o în patul foarte îngust din bucătăria de vară, unul de schivinic, într-o cămăruță improvizată din scânduri și în care frigul se înstăpânise incurabil ca-n boală.

Era numai în cămașă subțiată de vreme și cu cosița cărunță pe spate. Desupra capului ei, bătut direct în scândură negeluită, sta calm Iisus al ei, cel cu inima mare și decojită de coaste ca floarea de hibiscus smulsă cu unghia chiar din sepale. Era o litografie scoasă din șpalturile Mitropoliei, de lângă Câmpia Libertății, cu Iisus în cămașă vineție și viguros ca un arhanghel. Icoana am recunoscut-o îndată, deși afumată, era cea din petrecuta-mi copilărie.

Acela era Iisus la care călugărița se rugase, îi jurase castitate și apoi Îl iertase că o părăsise pentru a se ocupa de femeile care nașteau sau mureu, așa, de capul lor, în maternitate.

PROZĂ ULTRASCURTĂ

Maria Doina LEONTE

FĂȚĂ ÎN FĂȚĂ

M-am așezat pe scaunul din fața lui. Pentru prima dată nu am avut vreo reținere în a privi o ființă omenească drept în față. Ochii au fost primii în care am călătorit ca pe o mare fără adâncuri. Am sfidat orice neputință și am căutat cuvinte potrivite pentru fiecare grimasă, pentru fiecare tresărire. Întrebări nerostite mă făceau să roșesc, dar nu-mi păsa... Părea că-s singură. Aveam acea libertate ca în întunericul nopții. Am avut imprudența să oftez și să răspund întrebării venite din spatele meu. Un zâmbet discret fu urmat de o aducere aminte:

– Ai spus că îmi trimiți pe e-mail o listă de cărți!

– Ah! Mi-ai recunoscut vocea, așa-i? Din nou un zâmbet, dar nu pe fața mea, ci pe a lui. I-am privit ochii tăcuți. Se uitau în altă parte, imprecis. Mă căuta cu auzul, sau poate cu inima...

N-am avut curajul să îl întreb cum iubește un orb...

Augustina ȘIMAN SUMER

AER

Stau în mijlocul mulțimii și se adună nori grei și cenușii deasupra capului meu... Se mișcă cu toții împrejur și sunetul pașilor lor mă înnebunește.... E amplificat de sute de ori în capul meu și am impresia că îmi zguduie creierul... Doar eu stau nemîșcată cu mâinile strân-

Bucătăria era simplă și mică, radioul, unul nou, de fabricație chinezească, dat la maximum. Cred că era într-o zi de duminică pentru că se transmitea slujba de la Mitropolie...

O vecină împuținată și la trup și la minte, venită la călugărița pe moarte ca la sfintele moaște, bătea mătânii pe fața podelei gâfâind și surâzând imaginilor, în mintea ei răsturnate. Se închina cu ochii închiși, cu urechile astupate.

Mie îmi înghetaseră degetele încleștate unele în altele, ca atunci când nu ai, nu mai ai nevoie de ele pe post de unelte.

Se lăsa burniță și era din ce în ce mai frig afară și-n cutia aia de scânduri negeluite prinse din senin să-mi miroase a tămâie sfințită. Nu era, nu vedeam nicăieri fârașul cu jarul, cu rășina încinsă, vasul pe care-l purtasem, copil fiind, prin toată ograda; ba, ca să nu ne ia strigoi laptele Joiane; ba, ca să nu mănânce vrăbiile macul din grădină; ba, ca să prindă sămânța scroafa ai' tânără, ori... să moară măta vecinilor, care se dedase la pui de curcă de ne speriau șoarecii.

Mătușa tușea sec. De-o viață-și ducea Crucea și bacilul Koch cu încăpățănare de fiară neîmblânzită de reguli sociale sau boală.

Cum eu veneam dintr-un oraș tare mare și unde se zvonea că se vor redeschide mănăstirile Blajului, că Regele Mihai însuși își va lua în primire averile... m-am simțit dator să-i spun cum văd eu, deșteapta pă-mântului, lucrurile simple pentru unii dintre oameni.

M-a privit cu milă mare, ca atunci când copilul drag spune prostii doar pentru că are fierbințeală. Apoi, a răs chinuit, învingându-și junghiul care nu o lăsa să respire pe saturate.

– Nu știi nimic, tu copilă! mi-a zis cu un glas sugrumat de răs sau de plâns, și și-a ascuns îndată obrazul în perna năclăită de sudoare și câteva pete minuscule de sânge fără culoare.

M-am simțit dator să-mi mint, să-mi încurajez, vorbindu-i de Mirele ei ales, de Iisus

se la urechi....Dar nimeni se pare că nu dă o iotă și nu are de gând să se oprească....Sunt sadici?...Nu...Pur și simplu orbi...

Devine tot mai puțin aer... Am impresia că mi-l fură fiecare om chiar de lângă gura mea... Îl inspiră atât de zgârcit și răutăcios... Unica muritoare născută fără dreptul de a-l avea în piept... De a-l simți răcoros cum îi stinge agonia, flăcările,iadul!

Începe să tune și mușuroiul de oameni devine tot mai gră-bit... Îmi sparge timpanele fir-al naibii!Se mișcă pe atât de repede încât îmi taie ochii și încep să sângereze... Se scurg câteva picături pe bluza de mătase gri formînd buline roșii... Și din mulțime se oprește o blondă zâmbărească și dulce zicându-mi „Vai ce bluză frumoasă ai.De unde ai luat-o?” Fir-al naibii de blondă! Nu vede în ce stare îmi sunt ochii... Vede doar bucata aia de mătase pătată cu roșu... N-are nimeni treabă cu sufletul, ci doar cu ambalajul tău... De parcă asta ar fi în secolul 21 suflet... Dar mă rog... Bine că a plecat văzând că nu-i răspund... Dacă mai stătea așa fi plesnit-o.

M-am așezat pe niște trepte reci și am închis strâns pleoapele.... Ferice e cel ce e orb și surd! Dar oricum rămâne tot mai puțin aer și agoniei din piept i se mai adună și sufocarea lentă... Cu ochii închiși visez la o noapte de atlas... Liniștită și enigmatică undeva sub nuc cu miros de primăvară... În schimb stau pe beton încercând să-mi stăpînesc durerea...

Simt cum mi se ridică febra... Încercând să ascund semnele unui boom apocaliptic interior, zîmbesc celor din jur... Începe să plo-uă... Cu stropi mari și reci ca gheața.... Uhh.... Ce ușurare! Dar ploaia nu vine singură... Prin zgomotul picăturilor care se izbesc de asfalt și a pașilor enervanți se mai aud pași liniștiți și lenți... Nu se apropie de mine.... Dar cred că i-aș fi distins și la un kilometru distanță... Sunt diferiți din păcate... „Nu....te rog....” am spus abia șoptind și epuizată... Apoi m-am sufocat... Mulțimea mi-a luat tot aerul... „E mai bine așa...” m-am gândit eu... „Acum o să-i rămână lui mai mult...” .

Domnul care vede totul. Ba, chiar am îndrăznit și l-am arătat cu vârful degetelor, acolo, peste capul ei cu cosiță încărunțită, dată pe spate, ca fetele-mari.

Dar, din rama aia de bronz scorojit și revopsit an de an, nu venea nici un semn clar.

– Bucură-te, te vei duce la El, te așteaptă, asta ți-ai dorit toată viața! i-am zis.

Bătrâna călugăriță a slobozit alt hohot de răs, unul ca de om sănătos. M-a privit nu cu ochi de femeie postind ci de lehuză-n travaliu de o zi; neclintită-n chin fertil și-n ispită.

M-am tras către ea, spre pat. I-am atins fruntea cu buzele, am sărutat-o doar pentru că așa se cădea. Și ea m-a sărutat pe un obraz, pe celălalt, apoi... a șters cu mâna aceea, care nu a văzut „ojă” niciodată, obrazul meu, pe care se scurgea lacrima și dăra de rimel Hellen Rubinstein.

Eu ardeam incandescent, nu ca un jar normal. Trupul ei neatins nicicând de bărbat era rece ca marmura. I-am tras cerga veche peste coșul pieptului, peste sânii sterpi.Aș fi vrut, dar nu am cutezat, să o adun lângă mine, să o strâng la piept.

Atunci am văzut lumina-lumii, pulberea luminii venea lin ca o cenușă aurită, se depunea peste corpul acela ascetic. Se plia după cutele pielii zbârcite, se liniștea și se ascundea în porii cărnii în care încercase zadarnic să se furișeze tot miezul zloatei de noiembrie.

Am lăsat din mâinile mele cu unghii vopsite chimic să cadă peste bolnavă capătul așternutului aspru.

Nu mai era de mine acolo! Rândul meu de-a face un bine trecuse.

Florentina Loredana DALIA

Căruța cu vise

Eram studentă în anul trei la Facultatea de Drept, aveam douăzeci de ani și o mie de visuri. Cortina a căzut, peste cele mai multe din ele, rând pe rând. Pe unele le-am văzut împlinite, de multe ori când aproape le uitasem. Nu doar o dată am avut sentimentul că sunt în contratimp cu propria-mi viață. Există și un contratimp al ratării. Uneori, trecusem pe lângă ratări spectaculoase așa cum, alteori, visul îmi fusese „suflat” de sub nas când tocmai credeam că l-am ajuns din urmă. Așa mi-am alergat visele toată viața: ca un câine legat de căruța cu un lanț prea scurt. Lanțul acela care nu te dezleagă, rupându-se, nici nu te lasă să iei prea multă distanță, dar nici să le ajungi din urmă vreodată. Căruța mea cu vise a alergat întotdeauna mai repede ca mine. Vizitiul n-am fost eu. Vizitiul căruței mele cu vise era aproape invizibil. Eu am fost doar câinele legat în urma ei, cu un lanț prea scurt.

Eram într-o iarnă zgribulită, dar sângele alerga în noi cu vigoarea specifică tineretii. Aveam douăzeci de ani și o mie de fluturi. Fluturi în cap, fluturi în stomac, fluturi la pălărie. Peste tot numai fluturi. Care semănau cu fluturii copilăriei mele, din satul bunicilor, cei atât de frumos colorați, pe care nu m-am îndurat să-i prind cu bolduri în insectar. Doamne! Cum să tragi frumusețea în țepă?! Nu există crimă mai teribilă decât să ucizi frumusețea. Bunicul îmi făcuse o plasă, îi spusese că voi avea nevoie de ea în vacanță, pentru insectarul din clasa a VI-a. Ce mult m-am bucurat când mi-a dat-o! Dar bucuria a ținut până a doua zi. Când am văzut primul fluture mare, cu aripi albastre pe care, parcă, un pictor își scuturase penelul de galben, am amuțit. Am zis: „Să-l las pe asta!” Apoi i-am văzut pe cei mici, lilă, atât de fragili, apoi pe cei mari și blânzi, care ți se așezau pe umeri, cu aripi negre cu roșu și portocaliu, pe cei albi... Am plâns toată ziua, trăgând de plasa inutilă, ca de o greutate prea mare. Am plâns, până când am înțeles. Atunci am descoperit libertatea ca și condiție interioară. Libertatea de alegere. Când am avut revelația, am fost cel mai fericit copil de pe Pământ. Am început să alerg, să mă joc cu fluturii, aruncând plasa cât colo. Descoperisem! Descoperisem, așadar, că nimeni nu te poate obliga să ucizi frumusețea, că a prinde fluturii și a-i țintui în insectar sau nu - e o problemă de alegere interioară. Nimeni nu te poate obliga să faci nimic. Desigur, trebuie să fii pregătit să plătești prețul. Am umplut insectarul cu gândaci „puturoși” pe care-i găseam morți pe la noi prin curte, pe stradă sau prin curțile vecinilor. În vara aceea, toată strada a adunat gândaci morți. Dădeam la

schimb o turtă dulce sau un cub de zahăr pentru trei gândaci. În anul acela, probabil că producția de zahăr și turtă dulce a țării a crescut simțitor, în timp ce fauna patriei sărăcise în specia „gândaci puturoși”. La începutul de an școlar, când m-am prezentat mândră de recolta mea, profesoara m-a privit indignată, reproșându-mi că n-am niciun pic de simț al esteticului. Bine că-l avea ea! I-am dat un răspuns pe care sper să nu-l fi uitat nici acum: „*A iubi frumosul nu înseamnă să-l ucizi!*” Nici eu nu știu de unde mi-a venit. Și, mai ales, nu știu de unde curajul. Eram un copil blând, cu bun simț și aproape timid. M-a privit mai stupefiată decât atunci când îi băgasem gândacii striviți sub nas, și mi-a trântit un șapte. Până și abonații la corigențe luaseră zece pe insectar. Dar ce contează? Consideram că plătisem chiar ieftin prețul libertății mele. Și aveam dreptate. Prețul altor libertăți pe care mi le-am permis de-a lungul vieții a fost mult mai scump. Și, uneori, dureros. Dar sunt convinsă că, dac-aș mai da timpul înapoi, aș face aceleași alegeri. Așa că, în fața mea, nimeni nu are scuză atunci când omoară frumusețea unui fluture sau a unui vis.

Aveam douăzeci de ani. Eram de-o vârstă toți trei. Și aproape nedespărțiți. Claudiu mă iubea pe mine, eu îl iubeam pe David, iar David îl iubea pe Dumnezeu. Dar despre asta ne-am dat seama abia mai târziu. Atunci, nu aveam timp de introspecții; atunci alergam în plutonul cu fluturi. Chiar dacă aripile ne mai fuseseră, pe alocuri, frante. Puterea de regenerare a tinereții e incredibilă.

Renunțarea la balet fusese dureroasă. Ideea îi aparținuse tatălui meu care considera baletul un moft, nu o profesie. Un moft pe care poți să ți-l împlinești în copilărie, dar gata! Mama, care înțelesese această pasiune ce mă ardea pe dinăuntru și care făcuse tot posibilul să mă susțină, de data aceea, nu avusese niciun cuvânt de spus. Astfel că învățasem, deși cu scârbă, și ajunseseam la „Drept”. În primul an, plângeam în fiecare zi. Din al doilea, m-am scuturat și mi-am zis că un lucru început trebuie făcut temeinic și dus până la capăt. Cu timpul, a-nceput să-mi placă. Dar n-am uitat niciodată pasiunea pentru balet, niciodată dorul de a dansa nu m-a părăsit. Umblam ca în transă pe la Opera Română, ori de câte ori aveam ocazia să văd Corpul de balet, mergeam la Ateneu, la Sala Radio și îi târam și pe băieți după mine. De câte ori nu m-am visat interpretând Lebăda albă! Aplecarea mea către artă mă determinase să îmi aleg prietenii tot dintre artiști. Era singura mea răzbunare, acea libertate de alegere pe care nu mi-o putea lua nimeni. Claudiu era student la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, iar David – la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”. Făcuse un an la Teologie, dar fusese azvârlit de către cei care hotărau destine pe-atunci, pentru că refuzase să colaboreze cu Securitatea. La insistențele unchiului său, dăduse admiterea la Conservator, singurul loc în care ar fi scăpat de hărțuire, datorită poziției unchiului care ocupa funcția de Rector și a prestigiului acestuia de somitate muzicală cu recunoaștere internațională, de care nici măcar „băieții răi” nu îndrăzneau să se atingă. Deși era protejat, sub umbrela unchiului, de micile sau marile mizerii, deși era un student eminent al secției de Canto și îi plăcea foarte mult ceea ce făcea, nu se putea împăca deloc cu gândul că nu și-a ur-

mat chemarea către preoție, pe care o simțise demult, nu mai știa nici el când prima dată și care îl ardea mai tare decât mă ardea pe mine dansul. Singurul dintre noi care părea să fie pe calea spre împlinirea destinului era Claudiu. Toți trei, uniți de dragostea pentru frumos, ne târam aripile mai mult sau mai puțin frante prin expoziții de artă plastică, prin săli de concert și prin biserici. Un pas de trois prin instituțiile de artă și culte ale Bucureștiului gri al studenției noastre. Cunoscuții noștri comuni care ne știau cât de cât istoriile ne porecliseră pictorul, balerina și popa. Mie îmi mai spuneau și Vera Zorina, numele celebrei și frumoasei balerine care-mi fusese model pe vremea când făceam balet. Pe atunci, mă încânta coincidența numelor noastre și chiar asemănarea fizică destul de izbitoare, astfel că acesta fusese un motiv în plus să cred că viața mea ar fi trebuit să se confunde cu baletul. După ce am fost despărțită de balet, când eram apelată Vera Zorina, o mie de cuțite se răsuceau în inimă.

Claudiu Teodorini și cu mine treceam, drept un cuplu, deși nu eram, în adevăratul sens al cuvântului. Însă Claudiu împânzise lumea cu declarațiile lui de iubire către mine și cu faptul c-o să mă ia de nevastă. Claudiu era un băiat adulat de multe fete, unele chiar dădeau năvală în camera lui de student. Pe cele mai frumoase sau cu chipuri interesante le păcălea că vrea mai întâi să le picteze. Ele, gâsculițe, dispuse chiar să-l lase să facă și studiu anatomic, precum Michelangelo pe cadavre, acceptau. După ce se servea de ele ca model, invoca o sfârșeală artistică de zile mari, expediindu-le cu „Mai vorbim noi altă dată!”. Cele mai rele dintre aceste dezamăgite scorniseră tot soiul de povești pe seama lui. Când le afla, el se amuza și amenința râzând, însoțindu-și amenințarea cu gesturi concludente: „Nu vă doresc s-aveți parte de impotența mea!”

Așadar, eu nu reacționeam la impresia generală care se formase pe seama noastră, aceea că am fi un cuplu, în ciuda faptului că ideea nu-mi plăcea. Aveam impresia că am toată viața înainte să găsesc un moment pentru a lămurii lucrurile cu Claudiu, să-i spun să înceteze, asigurându-l totodată de dragostea mea frățească. Eram meschină. Și alimentam, din orgoliu, o iluzie. David tăcea. Probabil își imagina că și eu îl iubesc pe Claudiu. Altfel, cred că m-ar fi tras de mânecă, poate mi-ar fi tras și-o palmă. Adevărul e că eu mă simțeam mult mai atrasă de David și, uneori, aveam impresia că simt și din partea lui o căldură ce depășea granițele prieteniei. Dar niciodată n-am fost sigură. Și asta, incertitudinea, îmi dădea coșmaruri, stări febrile, amețeli. Acum aveam impresia că David mă iubește, că nu se poate să simt degeaba ceea ce am simțit, în clipa următoare îmi spuneam că gestul sau cuvântul acela (pe care-l întorceam pe toate părțile, aproape golindu-l de sens) ori privirea aceea nu poate fi decât o dovadă de prietenie. Uneori granița e atât de fragilă! Dar el avea grijă să n-o treacă niciodată. Îmi era atât de ciudă! Eu nu puteam face primul pas, îl așteptam pe el. Niciodată n-am agreat ideea ca femeia să facă primul pas, cu atât mai puțin la tinerețe! Și David tăcea. Eu tăceam. Un pas de deux al tăcerii. Claudiu vorbea și picta. Noi toți alergam după căruța cu vise. Fiecare, după căruța lui.

Cele mai frumoase poezii

Concursul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia a fost, valoric vorbind, cea mai valoroasă manifestare de acest gen, organizată de noi. Chiar dacă nici Institutul „Cantacuzino” nu are atâția viruși în laboratoarele sale câți am strâns eu într-un calculator, căruia a trebuit să-i schimb placa de bază, programele, depanatorii și, în plus, să stabilesc un record în materie de “tradus” fonturi ciudate, sau de reconstituit diacritice. Dar, toate acestea - și multe altele - vor fi prezentate pe larg în numărul nostru viitor.

Vă mulțumim pentru prețioasa dumneavoastră colaborare și așteptăm ca ea să continue în beneficiul celei mai stilate cerșetoare a României - CULTURA.

Geo Galetaru

ai trecut pe lângă ea fără
să-i dai importanță. o întâmplare
albastră din șirul acela dement.
pielea văzduhului învelind mici
excrescențe benigne: aici e rost de ghicit
în cuvântul abandonat pe mese strălucitoare.
dar limba pe care o vorbești nu mai
există. nici avântul tentacular de la
capătul firului. doar lamentații
asurzitoare. vociferări impudice. o totală
lipsă de respect pentru mâinile roșii ale
celor ce nu iartă. dar tu
ai trecut pe lângă ea fără
să-i dai importanță. fără să știi
codul acela tăcut care-ți însuflețește
disperarea. numărând din doi în doi
îngerii căzuți de-a lungul canalului.

Marian Dragomir

frunza

să vezi adevăr
frunzele se izbesc de trotuar într-o veselie
nu ai habar
azi am scos mitraliera
și am jefuit un copac
doi saci de frunze
iar ție îți va fi dor de foșnetul lor

îmi place noaptea
să sorb sevă din palma ta
m-ai întrebat cum e viața
sub coroana copacilor
e ca acolo
verde crud sau gălbenuș de ou
omidă ce târăști un corp

nu mi-e gândul la tine
în orice mod visele au trecut
reducere la mitralieră nu se mai face

spune de când nu ne-am văzut
mai ai verde de frunză în gânduri

Gheorghe Pașa

Caii tăi verzi zburători

Caii tăi verzi suportă cu stoicism
singurătatea albă a pereților –
chingile strâng mult mai tare în așteptări.
Și-ți trebuie un diamant foarte dur
pentru o fereastră în necunoscut,
de acolo să pătrundă
un aer purificat de iluzii,
niște ochi asemenea unor perle albastre
să te privească mai curat, mai adânc,
neumbriți de mirajul întrebărilor.
Cu antenele-n mirare spre orizont,
ieși din cochilia sinelui –
caii tăi verzi par acum pești zburători
spre singurătatea pereților albi ai luminii.

Mirela Bălan

Sicilia inocentă

Pescarul sicilian își strigă
ultima ofertă de pește
în sâmbăta Paștelui.

În zare Etna doarme liniștit.

Se așteaptă venirea
cu moarte pre moarte
călcând.

Ștefan Ciobanu

imense

vor veni caii
pentru fiecare om câte unul
și ne vor împinge din așternuturi
cu marile lor boturi umede
ne vor scoate din case zvârlindu-ne pe scări
ca pe niște suluri de postav

ne vor împinge așa printre blocuri pe străzi
prin orașe vor ajunge cu noi pe câmpii
prin păduri

ni se vor lipi de pleoape frunze și crenguțe

pe sub cea mai frumoasă paradă de nori
vor intra în ape și ne vor rostogoli
pe fundurile oceanelor
ca pe niște trunchiuri de copaci
caii de lemn ai copilăriei cu boturile mari

Mihai Aldea

Suprimare

Mi-am auzit numele strigat
aș fi lăsat toate nimicurile înghesuite
în geanta de pe umăr
să pot grăbi pasul
un clește intern îmi strângea stomacul,
iar gâtul...

de gât mă țineau cu mâinile aspre
ca un fular legat prea tare
nebunii ar ieși cărând în spinare vâlva și vina
aș plânge infinit
cu inima stoarsă m-aș ghemui să respir, dar

pe strada asta nu se plânge
cei ca mine și-au pansat sufletul
și-l țin acasă

eu merg mai departe.

Poraicu Simona-Vasilica

În frustrare

Pentru eternitate, adormite în frustrare,
Mâinile reci s-au împreunat din nou,
Ochii s-au deschis mai bine în real,
Dar nimic nu șterge urmele prezenței.
Da, visele au fost și au fost șterse
Uitarea a stat mereu în lumină
Frustrarea a stat mereu în uitare,
Și singura cale de a trece prin iad
E întunericul plin de-amintiri.

Revista Fereastră

Publicație editată de: Asociația Culturală “Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL

Cod fiscal: 230324460; Cod IBAN:RO60RZBR0000060010080523, deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Redacția

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A

Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director; 0769210763 - redactor șef;

E-mail: lmanailescu@yahoo.ro; leonidacondeescu@yahoo.com

Director: Emil Proșcan, Redactor șef: Lucian Mănăilescu

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Cei ce doresc să-și procure vatianta tipărită a revistei o pot solicita pe e-mailul redacției. Prțul unui număr 5 lei (incluzând contravaloarea cheltuielilor de expediere. Banii vor fi virăți în contul Asociației “Agata Grigorescu Bacovia”

Abonamentele pot fi făcute pe adresa redacției. Costul unui abonament este de 5 lei pe număr (minimum 3 numere), incluzând și cheltuielile de expediere. Contravaloarea abonamentului va fi achitată fie prin mandat poștal (pe adresa redacției), fie prin virament, în contul nostru, reproduș mai sus. În cazul în care ați făcut abonament anunțați, prin e-mail, redacția.

Ce-mi dai să nu mor azi, să mai rezist?

Acolo unde cred că ești

Acolo unde cred că ești
Nici trenurile nu străbat
Acolo ca de sticlă par
Pădurile de brad brumat.

Tot mai departe simți și taci
Adăugat la rest mereu
Și nu mai pot înainta
Decât pierzându-mă și eu.

Cum ninge, alb e orice drum
Și alb respiră-ntregul timp
Nici nu te-aș recunoaște-acum
Desperecheat și fără nimb.

Mi-e milă și să-mi amintesc
Dar nici să uit nu mă îndur
Câtă părere-i în destin
Câtă greșală-i împrejur.

Cu degete de frig adun
Ca sub un șal înzăpezit
Sufletul nostru încă bun
Mișcarea lui către argint.

Cum ninge, nu s-ar mai opri
Și fi-vor brazil îngrădiți
Acolo unde cred că ești
Printre barbari meteoriți.

În fiecare an aștept
Să ningă, să te pot vedea
Dacă privești, dacă asculți
Dacă mai înțelegi ceva.

Zilele invincibile

Poate nu va fi prea târziu,
Dramele sunt încă bine acoperite,
Întunericul se poate uita la mine,
Odaia mi-e luminată,
Bucuros, norocos, praful trecând
prin fereastră
Poleit de lumină călători-va,
În timp ce eu mă pregătesc
Să sufăr în piața rotundă.
Roșul mă va părăsi ca un om,
Roșul, ca propriul meu sânge.
O alee cu brazi mirosind

a tămâie,
Spiritul lor este verde.
Îmi pare rău că din toate culorile
care
Aduc invincibile zilele pe pământ,

Roșul mă va părăsi.
Rânindu-mă, sângele meu

nu apare,
Albastră mi-e tâmpla, palid
obrazul,
Negre tunele îmi caută
Inima

În frunza mirosind a scrum

În marginea pădurii șezi,
Unde piciorul se scufundă
În mușchiul moale sub zăpezi,

În frunza mirosind a scrum,
Vecin acum sălbăticiunii
Ferindu-se de om, de drum,

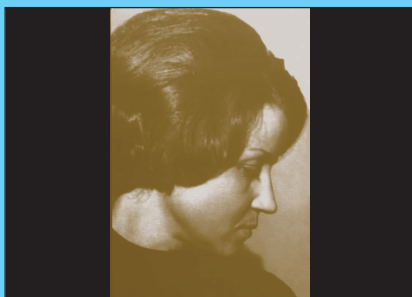
Nu vei mai fi, nu vei mai fi
Senina minte liniștită
Care dă mere la copii
Păstrându-și partea otrăvită.

Știind ce vrea și ce-i urmează

Să-ți fie dor de fiara fricii,
S-o prinzi de vie-ntro capcană,
Dar vorbele îți ies din gură
În apărarea ei, și mor
De mila fiarei jupuite
De mii de ori de sfânta-i blană,
Frica surăde împrejurul făpturilor
Și-n sinea lor.

Să-ți fie dor și deznădejde
Știind ce vrea și ce-i urmează,
Când simțurile ei ca șerpui
Aștern sub talpa ta fiori,
Din când în când îi ține-n rază
Mișcarea duhului, enormă,
Delirul tău în căutare –
Fragmente dintr-un cer cu nori.

Leac pentru îngeri

Sunt tristă, dar de tine niciodată.

Fug animalele speriate de minuni
La care nu mai știm să ne

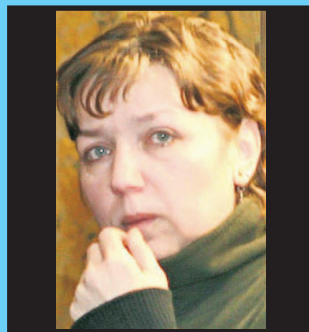
gândim,
Miercuri și marți, vineri și luni.

Săraci în zile, cine știe, trecem
Legați la gât de lungi copilării
Ninși de puterea sfintelor

petreceri
A nu fi, a te naște, a iubi.
Ce-mi dai, să nu mor azi,

să mai rezist?
Leac pentru îngeri, cântecul meu
trist.

Ioana

ce pură îmi apare gura ta
supus stă roșul ca un palid vin
cum sub un strai de cristalin avea
un ghimpe planta fără de venin

cum somnul pentru vise e făcut
sângele tău păstrează urme sfinte
din gândurile mele din trecut
de care nu-mi voi mai

aduce-aminte

Și poezia

Și poezia e un somn
Din care nu te mai trezești

Cu ochii largi deschiși sub mări,
Visînd la spasmele lumești,

Cu perle pleoapele plîngînd
Sărute buzele albești,

Nefericit, înspăimîntat
Printre comori pirateresti,

Părerii de rău că nu-nțelegi
Mișcarea gurilor de pești,

În calmul monștrilor sorbit,
Măcar astfel să te ferești,

Fără să fii de tot primit,
Nici înecat, nici viu nu ești,

Să poți trînti o poartă grea,
Să tragi perdele la ferești,

Și poezia e un somn
Din care nu te mai trezești.

Păcatul trufiei

Agită pomii păsări mari
Și via sângele divin.
Pînă la mine este mult,

Pînă la moarte mai puțin.

Din toamnă-n toamnă mă ridic,
Și parcă nu mai știu să vin.
Pînă la mine este mult,
Pînă la moarte mai puțin.

Aceste vorbe de cules
Le simt dorințe, le spun chin,
Iubirea mea se împlini
Atît de dreaptă în destin.

De ce nu sunt, cum ar părea,
Nefericită în declin!
Pînă la mine este mult
Pînă la moarte mai puțin.

Că umbră nu-i, sunt doar lumini și ramuri

Pînă-n pămînt, tristețea mea
te-nhamuri
La frunze, la căderea lor de-o
vară.
Trezite sunt de gîndul c-au să
moară,
Că umbră nu-i, sunt doar lumini
și ramuri.

Pustii, frumoase învelesc
o groapă.
Se-nchide ochiul meu și le ignoră.
Cenușa leagă strîns ora de oră,
Oprind migrarea turmelor de apă.

Cum toamna, torturîndu-mi
lumea verde
Ca pe o minte-adînc neștiutoare,
Ar căpăta și tot atunci ar pierde
Naive taine, îngeri de răbdare,

Cu disperare sîngele-și deschide,
Și frunza pare că se sinucide

Un plop

Să ai un plop în care să te sui,
Un turn al păsărilor fără pui,
Tăcut ori vesel, după cum amii
Lumina frunzei care naște-ntâi.

Un plop despărțitor de miazăzi,
Și dacă-l ai, să-l ai definitiv,
În umbra firii lui clădit să fii,
Precum un dor în care stai captiv.

Precum un dor în care stai captiv,
Să ai un plop, bătrân de-ar fi
să fie,
Printre statui de calcar, viu naiv
Crescut în unghiul tău de nostalgie.

Să le petreci pe toate cîte sînt,
Să le aștepti pe cele care vin,
Ca un veșmînt strălucitor de vînt,
Ca un vecin al cerului senin,

Tîrziu, cînd nu-ți mai pasă
de culori,
Să ai un plop din care să cobori.

